

UZASADNIENIE

I. Cel projektowanej ustawy

Projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z zapewnieniem rozwoju rynku finansowego oraz ochrony inwestorów na tym rynku, dalej „projekt ustawy”, ma na celu uporządkowanie i usprawnienie funkcjonowania instytucji rynku finansowego, w szczególności w zakresie eliminacji barier dostępu do rynku finansowego, usprawnienia nadzoru nad rynkiem finansowym, ochrony klientów instytucji finansowych, ochrony akcjonariuszy mniejszościowych i spółkach publicznych oraz zwiększenia poziomu cyfryzacji w realizacji przez Komisję Nadzoru Finansowego (dalej „KNF”) i Urząd Komisji Nadzoru Finansowego (dalej „UKNF”) obowiązków nadzorczych, poprzez odpowiednie zmiany w zakresie ustaw go regulujących. Zmiany w tym zakresie wynikają z obserwacji zdarzeń zachodzących na rynku finansowym oraz zasadności odbudowy zaufania inwestorów, zwłaszcza detalicznych do tego rynku oraz prowadzą do wniosku, że niezbędna jest przekrojowa i kompleksowa nowelizacja ustaw regulujących różne obszary rynku finansowego.

Zaproponowane w niektórych ustawach sektora finansowego zmiany mają na celu ujednolicenie rozwiązań prawnych dotyczących uprawnień poszczególnych służb do uzyskiwania informacji zawierających tajemnice prawnie chronione, a także rozszerzenie obowiązku zachowania w tajemnicy informacji o przekazaniu danych uprawnionym służbom. Zmiany te wynikają z propozycji Zespołu zadaniowego ds. opracowania metodyki postępowania w związku z zabezpieczeniem majątkowym powołanego w ramach Międzyresortowego Zespołu ds. koordynacji wdrażania, monitorowania i ewaluacji „Programu przeciwdziałania i zwalczania przestępczości gospodarczej na lata 2015-2020”.

Zawarte w projekcie ustawy nowelizacje przepisów regulujących prawno-instytucjonalne otoczenie rynku finansowego znajdują uzasadnienie w konieczności ich dostosowania do różnych zachodzących na nim zdarzeń, a także podyktowane są potrzebą spełnienia niektórych postulatów zawartych w Strategii Rozwoju Rynku Finansowego (przyjętej w uchwale nr 114 Rady Ministrów z dnia 1 października 2019 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Rynku Kapitałowego - M.P. z 2019 r. poz. 1027), w szczególności w zakresie ułatwienia funkcjonowania podmiotom nadzorowanym przez KNF poprzez uproszczenie procedur licencyjnych oraz obowiązków w zakresie raportowania, ale także w zakresie wzmocnienia

ochrony inwestorów indywidualnych. Ponadto, projekt ustawy realizuje Strategię w zakresie stworzenie warunków regulacyjnych dla rozwoju rynku pożyczek papierów wartościowych.

Projekt ustawy zakłada nowelizację 19 ustaw, które w ocenie ministra właściwego ds. instytucji finansowych wymagają najpilniejszych i najważniejszych zmian legislacyjnych w obszarze rynku finansowego:

- 1) ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1406, z późn. zm.), dalej „ustawa o CIT”;
- 2) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (Dz. U. z 2020 r. poz. 1896, z późn. zm.), dalej „ustawa - Prawo bankowe”;
- 3) ustawy dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 312), dalej „ustawa o giełdach towarowych”;
- 4) ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. - Prawo upadłościowe (Dz. U. z 2020 r. poz. 1228, z późn. zm.), dalej „ustawa - Prawo upadłościowe”;
- 5) ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 854, z późn. zm.), dalej „ustawa o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych”;
- 6) ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (Dz. U. z 2021 r. poz. 605), dalej „ustawa o funduszach inwestycyjnych”;
- 7) ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 2080, z późn. zm.), dalej „ustawa o ofercie publicznej”;
- 8) ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2021 r. poz. 328, z późn. zm.), dalej „ustawa o obrocie instrumentami finansowymi”;
- 9) ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o nadzorze nad rynkiem kapitałowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 1400, z późn. zm.), dalej „ustawa o nadzorze nad rynkiem kapitałowym”;
- 10) ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 2059, z późn. zm.), dalej „ustawa o nadzorze nad rynkiem finansowym”;
- 11) ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1643, z późn. zm.), dalej „ustawa o skok”;

- 12) ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych (Dz. U. z 2020 r. poz. 794, z późn. zm.), dalej „ustawa o usługach płatniczych”;
- 13) ustawy z dnia 15 maja 2015 r. - Prawo restrukturyzacyjne (Dz. U. z 2020 r. poz. 814 i 1298), dalej „ustawa - Prawo restrukturyzacyjne”;
- 14) ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2279, z późn. zm.), dalej „ustawa o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym”;
- 15) ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1130), dalej „ustawa o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej”;
- 16) ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji (Dz. U. z 2020 r. poz. 842, z późn. zm.), dalej „ustawa o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym”;
- 17) ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz. U. z 2020 r. poz. 1415), dalej „ustawa o biegłych rewidentach”;
- 18) ustawy z dnia 15 grudnia 2017 r. o dystrybucji ubezpieczeń (Dz. U. z 2019 r. poz. 1881), dalej „ustawa o dystrybucji ubezpieczeń”;
- 19) ustawy dnia 4 października 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1342).

II. Zakres przewidywanych regulacji

1. Zmiany w ustawie o CIT

Zmiany w art. 12 w ust. 4 w pkt 15 w lit. c, w art. 12 ust. 4f i 9, w art. 15 w ust. 1h w pkt 2–4 i ust. 1ha oraz w art. 16 w ust. 1 w pkt 10 w lit. e ustawy o CIT polegają na zastąpieniu wyrazów „fundusz sekurytyzacyjny” wyrazami „wyspecjalizowany funduszy wierzytelności”, co związane jest z potrzebą zagwarantowania spójności porządku krajowego z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/2402 z dnia 12 grudnia 2017 r. w sprawie ustanowienia ogólnych ram dla sekurytyzacji oraz utworzenia szczególnych ram dla prostych, przejrzystych i standardowych sekurytyzacji (Dz. U. Urz. UE L 347 z 28.12.2017, str. 35).

2. Zmiany w ustawie - Prawo bankowe

Zaproponowane zmiany w ustawie - Prawo bankowe mają na celu, m. in. dostosowanie obecnie obowiązujących regulacji do europejskich standardów wynikających z Wytycznych Europejskiego Nadzoru Bankowego w sprawie outsourcingu (sygn. EBA/GL/2019/02), dalej „Wytyczne EBA” oraz umożliwienie bardziej efektywnego oraz elastycznego korzystania przez banki z instytucji outsourcingu, wynikającego z wieloletnich doświadczeń sektora bankowego. Wprowadzenie tych zmian gwarantuje stabilne i bezpieczne funkcjonowanie banków, uwzględniają specyfikę funkcjonowania krajowego sektora bankowego, jak również zobowiązują do zachowania tajemnicy prawnie chronionej przy powierzaniu czynności outsourcowanych.

Zmiany przewidziane w art. 4 pkt 26 ustawy - Prawo bankowe mają charakter redakcyjny i wynikają ze zmiany terminologii dotyczącej funduszy sekurytyzacyjnych proponowanych w ustawie o funduszach inwestycyjnych, do której odwołuje się ustawa - Prawo bankowe.

W art. 6a w ust. 1 w pkt. 1 w lit. f ustawy - Prawo bankowe proponuje się rozszerzenie możliwości powierzenia czynności w zakresie pośrednictwa w odniesieniu do umów o inne, niż karty płatnicze, instrumenty płatnicze (np. pieniądź elektroniczny). Usługi bankowości elektronicznej są w praktyce rynkowej świadczone dla znaczącej liczby klientów korzystających z innych usług (np. prowadzenie rachunków bankowych), łącznie z tymi innymi usługami, stąd wydaje się uzasadnione rozszerzenie zakresu czynności outsourcowanych również o te usługi.

W art. 6a w ust. 2 ustawy - Prawo bankowe proponuje się zmianę polegającą na tym, aby powierzenia czynności wskazanych w art. 6a w ust. 1 w pkt 1 w lit. g–j nie wymagało zachowania formy umowy agencyjnej. Zgodnie z art. 758 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1740, z późn. zm.), dalej „k.c.” na podstawie umowy agencyjnej agent zobowiązuje się, w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa, do stałego pośredniczenia, za wynagrodzeniem, przy zawieraniu z klientami umów na rzecz dającego zlecenie przedsiębiorcy albo do zawierania ich w jego imieniu. Natomiast, pośrednictwo w zakresie czynności, o których mowa w art. 6a w ust. 1 w pkt 1 w lit. g–j, nie polega ani na pośredniczeniu w zawieraniu umów z klientami outsourcera, ani na zawieraniu ich w jego imieniu, lecz przede wszystkim na faktycznym wykonywaniu wymienionych czynności (np. przyjmowaniu wpłat czy dokonywaniu wypłat). W praktyce rynkowej, banki współpracują w ramach tzw. „zastępczej obsługi kasowej”, umożliwiając klientom banku –

outsourcera dokonywanie wpłat czy wypłat z i na rachunki prowadzone przez bank – outsourcera w ramach obsługi kasowej w oddziałach banku – insourcera. Bank – insourcer nie pośredniczy w tym zakresie ani w zawieraniu umów z klientami, ani nie zawiera ich w imieniu banku – outsourcera. Z powyższych względów forma umowy agencyjnej jest nieadekwatna do powierzania czynności, o których mowa w art. 6a w ust. 1 w pkt 1 w lit. g–j.

W art. 6a w ust. 7 w pkt 1 ustawy - Prawo bankowe proponuje się zastąpienie wyrazów „służących realizacji głównego świadczenia wynikającego z tej umowy” wyrazami „wynikających z tej umowy”. Należy podkreślić, że ocena czy określone czynności służą realizacji świadczenia głównego, bądź też stanowią samo świadczenie główne wywołuje wiele wątpliwości interpretacyjnych i niejednokrotnie uniemożliwia podjęcie współpracy z dostawcami w związku z tym niezbędna jest zaproponowana zmiana. Zmieniany przepis podkreśla również wagę tajemnicy prawnie chronionej i zobowiązuje do jej zachowania podczas wykonywania czynności w ramach podoutsourcingu.

W art. 6a ustawy - Prawo bankowe dodanie ust. 7a, nawiązuje do Wytycznych EBA, umożliwiających podoutsourcing w zasadzie w pełnym zakresie. Obecnie obowiązujący zakaz dalszego powierzenia świadczenia głównego w ramach podoutsourcingu znacznie ogranicza możliwość banków do korzystania z profesjonalnych dostawców w sektorze fintech i wykorzystywania najnowszych rozwiązań technologicznych.

Zmiana art. 6b ust. 1 i 2, art. 6c ust. 1 pkt 2 i 3, ust. 3, 4 pkt 1 i 6, ust. 5, 7 i 8, art. 6e, art. 111b ust. 1, art. 138 ust. 7 pkt 2, art. 104 ust. 2 pkt 2 lit. b ustawy - Prawo bankowe ma na celu uwzględnienie w powyższych przepisach dodanego art. 6a ust. 7a ustawy - Prawo bankowe.

Zmiana art. 6d ust 1 ustawy - Prawo bankowe ma na celu implementację punktu 59 Wytycznych EBA, który stanowi, że instytucje i instytucje płatnicze powinny jedynie informować w formie zawiadomienia KNF o istotnych zmianach lub poważnych zdarzeniach dotyczących umów outsourcingu, które mogą mieć istotny wpływ na ciągłość prowadzenia działalności. Analogiczne zapisy odnoszące się do wymogu zawiadamiania KNF zostały już wprowadzone w innych przepisach krajowych. Zgodnie z art. 81d ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi firma inwestycyjna zawiadamia KNF o zamiarze zawarcia umowy dotyczącej powierzania podstawowych lub istotnych funkcji operacyjnych.

W art. 6d ustawy - Prawo bankowe dodanie ust. 1a ma na celu wskazanie dokumentów, które bank jest zobowiązany załączyć do zawiadomienia określonego w ust. 1.

W art. 6d ustawy - Prawo bankowe dodanie ust. 1b ma na celu nadanie uprawnienia KNF do wezwania banku do uzupełnienia dokumentów lub złożenia dodatkowych wyjaśnień w określonym terminie 14 dni, w związku z umową outsourcingową.

Zmiana art. 6d ust 2 ustawy - Prawo bankowe ma na celu umożliwienie KNF wykonywanie efektywnego nadzoru nad realizacją zawartych umów określonych w art. 6a ust. 1, 7 lub 7a z przedsiębiorcą zagranicznym niemającym miejsca stałego zamieszkania lub nieposiadającym siedziby na terytorium państwa członkowskiego.

W art. 6d ustawy - Prawo bankowe dodanie ust. 2a ma na celu określenie warunków zawarcia umowy, o której mowa w art. 6a ust. 1, 7 lub 7a z przedsiębiorcą zagranicznym niemającym miejsca stałego zamieszkania lub nieposiadającym siedziby na terytorium państwa członkowskiego.

Zmiana art. 6d ust. 3 ustawy - Prawo bankowe ma na celu wprowadzenie obowiązku notyfikacji, zamiast obecnie funkcjonującego obowiązku uzyskiwania zezwolenia. Przepis ten stanowi istotne ułatwienie dla banków w kontekście rozwoju i wdrażania produktów i nowych funkcjonalności, przy jednoczesnym istotnym ograniczeniu czasu i kosztów, jakie są obecnie ponoszone.

Zmiana w art. 6d ust. 4 ustawy - Prawo bankowe ma na celu nadanie uprawnienia KNF do nakazania bankowi, w drodze decyzji, podjęcia działań zmierzających do zmiany lub rozwiązania umowy w przypadkach gdy bank nie dostarczy stosownych dokumentów lub wyjaśnień lub też gdy nie spełnia warunków określonych w art. 6c ust. 1.

Dodanie art. 6da w ustawie - Prawo bankowe wyłączy stosowanie przepisów ograniczających outsourcing w sytuacji, gdy dostawcą usług dla banku jest inny bank (są to podmioty poddane nadzorowi bankowemu, przestrzegające restrykcyjnych zasad z zakresu ochrony tajemnicy bankowej, danych osobowych, informacji poufnych itp.). W stosunku do banków podlegających pod nadzór KNF nie ma potrzeby stosowania tych samych standardów co wobec zewnętrznego pozabankowego dostawcy.

Art. 6db ustawy - Prawo bankowe odnosi się do szczególnego przypadku powierzenia przez banki hipoteczne wykonywania czynności bankom krajowym spełniającym wskazane ustawowe kryteria.

Należy wskazać, że funkcjonujący w Polsce model bankowości hipotecznej opiera się na wyodrębnionych bankach specjalistycznych, jakimi są banki hipoteczne uprawnione do emisji

listów zastawnych, dla których podstawę prawną działalności stanowią przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o listach zastawnych i bankach hipotecznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 415). Potencjał obniżenia kosztowego funkcjonowania takich instytucji może być zrealizowany m.in. poprzez dopuszczenie możliwości stosowania szerszego zakresu outsourcingu niż wynikający z obecnych regulacji ustawy - Prawo bankowe. Pozytywny wpływ takich rozwiązań na parametry finansowe banków hipotecznych został wykazany po przeprowadzeniu stosownych nadzorczych analiz i kalkulacji. Dodatkowo do przyjęcia takiego modelu przyczyniła się sytuacja, która ukształtowała się na rynku banków hipotecznych w Polsce, gdzie w praktyce banki hipoteczne należą w 100% do banków krajowych (uniwersalnych).

W związku z powyższym projekt przewiduje, w art. 6db ust. 1 ustawy - Prawo bankowe, że w przypadku powierzenia czynności pomiędzy bankiem hipotecznym a bankiem krajowym, który jest akcjonariuszem dysponującym 100% udziału w kapitale zakładowym i uprawnionym do wykonywania 100% praw głosu z akcji tego banku hipotecznego, nie ma zastosowania art. 6a ust. 3 ustawy - Prawo bankowe. Jednocześnie przepis art. 6db ust. 2 przesądza, że powierzenie wykonywania czynności przez bank hipoteczny jest dokonywane zgodnie z wytycznymi EBA, wydanymi na podstawie art. 16 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1093/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego, zmiany decyzji nr 716/2009/WE oraz uchylecia decyzji Komisji 2009/78/WE.

W konsekwencji rozszerzenia dopuszczalnego zakresu przedmiotowego outsourcingu pokrywającego się z zakresem określonym w Wytycznych EBA, możliwy byłby outsourcing większości funkcji banku (tj. procesów, usług i działań) przy zachowaniu podziału funkcji na krytyczne lub istotne oraz pozostałe, co umożliwi outsourcingowanie m.in. części funkcji zarządzania ryzykiem w ramach grupy kapitałowej.

Projekt nakłada na bank hipoteczny obowiązek przed zawarciem umowy powierzenia obejmującej wykonywanie czynności, o których mowa w art. 6a ust. 3, przeprowadzenia analizy ryzyka wynikającego z zawarcia tej umowy, w tym dokonać oceny znaczenia powierzanych czynności w działalności banku hipotecznego oraz potencjalnego wpływu tego powierzenia na ciągłość wykonywanej działalności bankowej (art. 6db ust. 3 ustawy - Prawo bankowe).

Propozycja regulacyjna przewiduje w tym zakresie wymóg uzyskania przez bank hipoteczny zezwolenia KNF na powierzenie wykonywania czynności, o których mowa w art. 6a ust. 3 (projektowany art. 6db ust. 5 ustawy - Prawo bankowe). Z wnioskiem do KNF o udzielenie

zezwolenia występuje bank hipoteczny zamierzający zawrzeć umowę powierzenia obejmującą czynności, o których mowa w art. 6a ust. 3.

Wyjaśnienia wymaga, że przyjęty w projekcie reżim zezwolenia KNF w przypadku powierzenia przez bank hipoteczny czynności wymienionych w art. 6a ust. 3 ustawy - Prawo bankowe uzasadniony jest szczególnym charakterem tych czynności. W tym kontekście podkreślić należy, że przepis w art. 6a ust. 3 statuuje ustawowe wyłączenia z zakresu outsourcingu stosowanego przez banki, dotyczące obszarów takich jak zarządzanie bankiem w rozumieniu art. 368 § 1 ustawy z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1526, z późn. zm.), dalej „k.s.h.” oraz przeprowadzanie audytu wewnętrznego banku. Projektodawca, jak wcześniej wspomniano, uwzględniając właścicielskie uprawnienia, w tym istniejące operacyjne oraz funkcjonalne więzi pomiędzy bankiem hipotecznym oraz jego spółką - matką, zaproponował uchylenie zakazu outsourcingu określonego w art. 6a ust. 3, przy jednoczesnym wprowadzeniu jednakże wymogu uzyskania zezwolenia KNF. Wskazać należy, że w ramach postępowania o wydanie zezwolenia organ nadzoru nad rynkiem finansowym będzie mógł dokonać, z perspektywy nadzorczej, oceny umowy, której przedmiotem są czynności objęte art. 6a ust. 3 ustawy - Prawo bankowe oraz ocenić czy zachodzą przesłanki odmowy udzielenia przedmiotowego zezwolenia, wskazane w art. 6db ust. 6.

Podsumowując, projektowane rozwiązania w art. 6db ustawy - Prawo bankowe stanowią regulację szczególną dla banków hipotecznych, które w 100% należą do banku krajowego banku matki. Oznacza to, że wszystkie hipoteczne w zakresie outsourcingu działań będą nadal na gruncie przepisów art. 6a–6d ustawy – Prawo bankowe, przy czym banki hipoteczne ze strukturą własności 100 % udziałowców bank-matka mogą poszerzać zakres powierzenia tym bankom o dodatkowe czynności związane z wyłączeniem art. 6a ust. 3, przy spełnieniu warunków określonych w art. 6db.

Dodanie art. 6dc w ustawie - Prawo bankowe ma na celu umożliwienie przejścia na komunikację elektroniczną, w ramach digitalizacji procesów pomiędzy KNF, a podmiotami podlegającymi nadzorowi. Rozwiązanie to niewątpliwie obniży koszty po stronie banków i usprawni proces weryfikacyjny po stronie organu nadzoru.

Proponowane zmiany w art. 10a ustawy - Prawo bankowe pozwolą zlikwidować obecnie istniejące wątpliwości interpretacyjne dotyczące rynku ubezpieczeniowego i emerytalnego w obecnych przepisach ustawy - Prawo bankowe w zakresie wyjątków od tajemnicy zawodowej i bankowej. Zaproponowane rozwiązania będą analogicznie do tych przewidzianych dla rynku kapitałowego. W konsekwencji tych zmian możliwe będzie przekazywanie przez UKNF

informacji w odpowiedzi na napływające zapytania od organów nadzoru finansowego z innych krajów Unii Europejskiej, na które obecnie odpowiedź nie może być udzielona. Proponowane rozwiązania zakładają więc wpisanie Europejskiego Urzędu Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych (dalej „EIOPA”) do katalogu instytucji, którym możliwe jest udzielenie objętych tajemnicą zawodową informacji niezbędnych do realizacji ich zadań, jeżeli obowiązek taki wynika z przepisów dotyczących utworzenia i działalności tych podmiotów, a także umożliwienie przekazania informacji objętych tajemnicą zawodową do właściwych władz nadzorczych sprawujących nadzór nad rynkiem ubezpieczeniowym lub emerytalnym oraz w sprawach związanych z wykonywaniem tego nadzoru, jeżeli wskutek tego nie zostanie naruszony interes gospodarczy Rzeczypospolitej Polskiej, zapewnione jest wykorzystanie informacji tylko na potrzeby sprawowanego nadzoru nad rynkiem ubezpieczeniowym lub emerytalnym lub w sprawach związanych z jego wykonywaniem, oraz KNF wyraził swoją uprzednią zgodę na przekazanie takich informacji.

Zmiana art. 42e ust. 6 ustawy - Prawo bankowe ma na celu uwzględnienie w powyższym przepisie zmiany art. 6d ust. 1 ustawy - Prawo bankowe, tj. uproszczenie procedury w zakresie powierzenia czynności przedsiębiorcy zagranicznemu – zawiadomienie w miejsce obowiązku uzyskiwania zezwolenia KNF.

Dodanie art. 88ma w ustawie - Prawo bankowe ma na celu zapewnienie KNF jako organowi właściwemu w rozumieniu art. 39 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 600/2014 z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniającego rozporządzenie (EU) nr 648/2012 (Dz. Urz. UE L 173/84 z 12.06.2014), dalej „rozporządzenie 600/2014” efektywności w zakresie monitorowania rynku lokat strukturyzowanych, które są rekomendowane, oferowane lub co do których możliwe jest zawarcie umowy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez bank (także w wypadku wykonywania takich czynności przez bank na terytorium innego państwa) oraz sprawowania przez KNF nadzoru w tym zakresie. Ze względu na to, że rozporządzenie 600/2014 nie przewiduje dokładnego zakresu sprawowanego nadzoru w związku z lokatami strukturyzowanymi, uzasadnione jest przewidzenie w tym obszarze konkretnych, szczególnych dla polskiego sektora bankowego zasad i wprowadzenie na gruncie polskiego prawa obowiązku sprawozdawczego dla podmiotów nadzorowanych. Zakres informacji przekazywany KNF ma dotyczyć rozpoczęcia, ograniczenia i zaprzestania prowadzenia działalności w tym zakresie, istotnego naruszenia przepisów związanych z prowadzeniem tej działalności oraz oferowanych lub zawieranych lokat strukturyzowanych. Dokładne wymogi, w tym szczegółowy zakres

informacji dotyczący prowadzonej przez bank działalności związanej z lokatami strukturyzowanymi oraz terminami i sposobem ich przekazywania, będzie podlegał dalszym konsultacjom i zostanie określony, zgodnie z propozycją zawartą w art. 88ma ust. 2 ustawy - Prawo bankowe.

Zmiany w art. 92a ust. 1 i 3 ustawy - Prawo bankowe mają charakter redakcyjny i wynikają ze zmiany terminologii dotyczącej funduszy sekurytyzacyjnych proponowanych w ustawie o funduszach inwestycyjnych, do której odwołuje się ustawa - Prawo bankowe.

Zmiana przepisów w zakresie zmian art. 104 i 105 ustawy - Prawo bankowe ma na celu wdrożenie postulatów Zespołu zadaniowego ds. opracowania metodyki postępowania w związku z zabezpieczeniem majątkowym. Proponowane zmiany mają na celu wprowadzenie rozwiązań prawnych umożliwiających skuteczne działanie instytucji państwowych zaangażowanych w przeciwdziałanie i zwalczanie przestępczości gospodarczej oraz ujednolicenie kompetencji poszczególnych służb.

Proponowana zmiana w art. 104 ust. 4a ustawy - Prawo bankowe ma na celu rozszerzenie grupy organów, którym bank, osoby w nim zatrudnione oraz osoby, za których pośrednictwem bank wykonuje czynności bankowe, są obowiązane zachować w tajemnicy informacje dotyczące udzielania informacji oraz zawiadomienia na zasadach określonych w poszczególnych ustawach o Żandarmerię Wojskową, Straż Graniczną, Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Biuro Nadzoru Wewnętrznego.

Zgodnie ze zmianą w art. 105 w ust. 1 w pkt 2 ustawy - Prawo bankowe rozszerzona została grupa organów, na żądanie których bank ma obowiązek udzielenia informacji stanowiących tajemnicę bankową o Straż Graniczną, jeżeli jest to konieczne dla skutecznego zapobieżenia przestępstwom, ich wykrycia albo ustalenia sprawców i uzyskania dowodów, na zasadach i w trybie określonych w art. 10c ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 305, z późn. zm.). Dodatkowo zmianie uległy przesłanki, na podstawie których bank ma obowiązek udzielenia ww. informacji Szefowi Centralnego Biura Antykorupcyjnego, tj. jeżeli jest to konieczne dla skutecznego zapobieżenia przestępstwom, ich wykrycia albo ustalenia sprawców i uzyskania dowodów, a także wykrycia i identyfikacji przedmiotów i innych korzyści majątkowych pochodzących z przestępstwa albo ich równowartości, oraz w celu kontroli prawdziwości oświadczeń majątkowych, w trybie i na zasadach określonych w art. 23 ustawy z dnia 9 czerwca 2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym (Dz. U. z 2019 r.

poz. 1921, z późn. zm.) oraz Szefowi Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, tj. jeżeli jest to konieczne do skutecznego zapobieżenia przestępstwom, ich wykrycia albo ustalenia sprawców i uzyskania dowodów, a także wykrycia i identyfikacji przedmiotów i innych korzyści majątkowych pochodzących przestępstwa albo ich równowartości, w trybie i na zasadach określonych w art. 34a ustawy z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (Dz. U. z 2020 r. poz. 27, z późn. zm.).

Proponowane zmiany w art. 105 ust. 1 pkt 2 ustawy - Prawo bankowe uzupełniają także pakiet zmian dotyczących możliwości udzielania informacji objętych tajemnicą bankową w zakresie rynku ubezpieczeniowego i emerytalnego. Zaproponowane zmiany zakładają umożliwienie udzielenia przez KNF informacji stanowiących tajemnicę bankową po otrzymaniu przez KNF wniosku o przekazanie informacji niezbędnych do prawidłowego wykonywania zadań w zakresie sprawowanego nadzoru nad rynkiem ubezpieczeniowym lub emerytalnym od organu nadzoru nad rynkiem ubezpieczeniowym lub emerytalnym, z którym zawarto odpowiednie porozumienie zgodnie z ustawą z dnia 22 maja 2003 r. o nadzorze ubezpieczeniowym i emerytalnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 207).

Zmiana art. 105b ustawy - Prawo bankowe, zgodnie z którym wskazane podmioty, w granicach uprawnień wynikających z tych przepisów, a także gmina, po uzyskaniu informacji, o której mowa w art. 111c tej ustawy, z której wynika, że posiadacz rachunku zmarł, są uprawnione do uzyskania zbiorczej informacji, o której mowa w art. 92ba ust. 1 ustawy - Prawo bankowe, w dowolnym banku został poszerzony o Straż Graniczną, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Inspektora Nadzoru Wewnętrznego.

Obecnie obowiązujący przepis art. 111c ustawy - Prawo bankowe nakłada na banki obowiązki informacyjne wobec gminy ostatniego miejsca zamieszkania posiadacza rachunku bankowego w przypadku wygaśnięcia lub rozwiązania rachunku bankowego z przyczyn, o których mowa w art. 59a ust. 1–3 ustawy - Prawo bankowe - w związku z możliwością nabycia przez nią prawa do środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku, zgodnie z art. 935 k.c. Należy zauważyć, iż zakres informacji udzielanych gminie na podstawie art. 111c jest szeroki i obejmuje oprócz daty powzięcia przez bank informacji o śmierci posiadacza rachunku, datę wydania ostatniej dyspozycji dotyczącej tego rachunku, wysokość środków pieniężnych na rachunku, kwoty i tytuły wypłat dokonanych z rachunku, ze wskazaniem źródła i podstawy ustaleń banku. Zgodnie z aktualnym brzmieniem przepisu, ww. wymogi informacyjne dotyczą przypadku śmierci posiadacza rachunku bankowego oraz upływu 10 lat od daty wydania ostatniej dyspozycji dotyczącej rachunku. Do gmin trafiają zatem informacje dotyczące

zarówno osób, które faktycznie nie żyją, jak również dotyczące osób żyjących, które mogły zapomnieć o swoim rachunku bankowym (upływ terminu 10 lat od ostatniej dyspozycji). W takim przypadku nie nastąpi dziedziczenie i gmina nie będzie spadkobiercą takiego rachunku. Istotną zmianą wprowadzaną w ramach projektowanego artykułu jest zatem zwolnienie z nałożonego na banki obowiązku informowania gmin o rachunkach bankowych posiadanych przez osoby żyjące, wygasłych z powodu braku aktywności na rachunku. Ponadto, proponuje się stosowną modyfikację obowiązków informacyjnych wobec gminy w przypadku śmierci posiadacza rachunku, poprzez ograniczenie przekazywanych informacji do daty powzięcia przez bank informacji o śmierci posiadacza rachunku bankowego, wraz z informacją o możliwości nabycia środków pieniężnych, zgodnie z art. 935 k.c. W świetle projektowanego przepisu bank nie jest obowiązany do informowania gminy, jeśli łączna wysokość środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku lub rachunkach posiadacza prowadzonych przez bank jest niższa lub równa 1/10 minimalnego wynagrodzenia za pracę, o którym mowa w ustawie z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2020 r. poz. 2270). Tego rodzaju rozwiązanie uwzględnia postulaty zgłaszane m.in. przez gminy w odniesieniu do znikomych środków pozostających na rachunkach, w których wskazywano na kwestie konieczności ponoszenia przez gminę kosztów związanych z uzyskaniem tytułu prawnego do spadku. Nowe brzmienie przepisu zakłada wydłużenie okresu realizacji przez bank obowiązku informacyjnego do 2 lat. Intencją tej zmiany jest umożliwienie wykonania uprawnień przysługujących osobom posiadającym tytuł prawny do spadku po posiadaczu rachunku, przed zawiadomieniem gminy, zgodnie z projektowanym art. 111c ustawy - Prawo bankowe. W obecnym stanie prawnym zawiadamianie gmin dotyczyło każdego przypadku rozwiązania umowy, bez określonej karencji czasowej, co miało znaczenie zważywszy na możliwość dziedziczenia przez inne osoby uprawnione do spadku (wykluczając tym samym dziedziczenie ustawowe gmin, na podstawie art. 935 k.c.). Obecnie obowiązujące przepisy nie określają także podmiotu (organu), który powinien być uprawniony do odbierania informacji przekazywanych na podstawie art. 111c ustawy - Prawo bankowe. Zmiana art. 111c ustawy - Prawo bankowe przewiduje doprecyzowanie kwestii podmiotu (organu), do którego adresowane winny być informacje przekazywane przez bank do gmin ostatniego miejsca zamieszkania posiadacza rachunku bankowego, poprzez wskazanie, że podmiotem uprawnionym do odbierania ww. informacji jest organ wykonawczy tej gminy.

Celem dodania w art. 133 ust. 3b–3g ustawy - Prawo bankowe jest wprowadzenie rozwiązań w zakresie zmiany zakresu kontroli działalności gospodarczej przedsiębiorcy. Regulacja

dotycząca trybu prowadzenia czynności kontrolnych w ustawie - Prawo bankowe jest bardzo ograniczona. Większość regulacji wynika z przepisów rozdziału 5 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców (Dz. U z 2021 r. poz. 162), do których ustawa - Prawo bankowe odsyła. Przepisy te przewidują, że zmiana zakresu kontroli wiąże się z koniecznością wydania odrębnego upoważnienia. W zakresie doręczeń elektronicznych przepisy zostały oparte na nowym brzmieniu art. 36 ust. 1 i 2a ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym zawartym w ustawie z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 2320, z późn. zm.), dalej „ustawa o doręczeniach elektronicznych”, która wejdzie w życie z dniem 5 października 2021 roku. Przyznanie uprawnień KNF w takiej formie pozwoli na bardziej efektywne realizowanie czynności kontrolnych.

Za wprowadzeniem zmian w art. 138 ust. 7aa, 7c i 8 ustawy - Prawo bankowe przemawia fakt, że przepisy dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniająca dyrektywę 2002/92/WE i dyrektywę 2011/61/UE (Dz. Urz. UE L 173 z 12.06.2014 r., s. 349), dalej „dyrektywa MiFID II”, dotyczące sankcji administracyjnych mają również zastosowanie do instytucji kredytowych. Do banków prowadzących działalność na podstawie art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi powinny mieć również zastosowanie te same kary, jakie dyrektywa MiFID II przewiduje dla firm inwestycyjnych.

Aktualnie na podstawie art. 141 ustawy - Prawo bankowe, możliwe jest nałożenie sankcji za ograniczony katalog naruszeń przepisów prawa, a możliwość ponoszenia odpowiedzialności jest uwarunkowana aktualnym posiadaniem statusu członka zarządu. Dodatkowo art. 141 ust. 2 tej ustawy zawierał przepisy odnoszące się do kwestii możliwości wszczęcia postępowania i nałożenia kary, które zostały uchwalone przed wprowadzeniem do ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 735, z późn. zm.), dalej „k.p.a.” Działu IVA dotyczącego administracyjnych kar pieniężnych i są bardziej korzystne dla sprawców naruszeń, przewidując krótszy okres przedawnienia niż zasady ogólne przewidziane w tym dziale k.p.a. Równocześnie, art. 138 ust. 7a ustawy - Prawo bankowe przewiduje niezwykle szeroki zakres możliwych naruszeń prawa w zakresie lokat strukturyzowanych, jakie mogą skutkować nałożeniem sankcji na osobę odpowiedzialną za popełnione naruszenie, a możliwość ponoszenia odpowiedzialności nie wymaga aktualnego sprawowania funkcji w podmiocie, w którym naruszenie miało miejsce. W ocenie projektodawcy zasadne byłoby zatem wprowadzenie przepisów wzorowanych na art. 138 ust. 7a tej ustawy pozwalających na nałożenie sankcji na członków zarządu banku –

odpowiedzialnych za naruszenie przepisów prawa, które mogłyby być stosowane również po zaprzestaniu wykonywania funkcji lub zajmowania stanowiska przez osobę odpowiedzialną za dane naruszenie.

Zmiany w art. 141s ustawy - Prawo bankowe zmierzają do rozszerzenia obowiązku informowania przez bank o działaniach dotyczących planu naprawy nie tylko KNF, ale także Bankowego Funduszu Gwarancyjnego (dalej „BFG”). W obecnym stanie prawnym, podjęcie przez bank działań, określonych w planie naprawy, pomimo nieosiągnięcia poziomów wskaźników, o których mowa w art. 141m ust. 3 pkt 2 ustawy - Prawo bankowe, wiąże się z obowiązkiem poinformowania tylko KNF (art. 141s ust. 1 tej ustawy). Procedura wyrażenia zgody przez KNF na odstąpienie od podjęcia działania, określonego w planie naprawy, pomimo osiągnięcia przez bank poziomów wskaźników (art. 141s ust. 2 tej ustawy) również nie przewiduje obowiązku informowania BFG. Zaproponowana zmiana art. 141s ustawy - Prawo bankowe polega na doprecyzowaniu, że obowiązek informacyjny banku obejmuje także przekazanie informacji BFG. Określenie tej kwestii w akcie prawa powszechnie obowiązującym, gwarantuje uzyskiwanie przez BFG bieżących informacji, niezbędnych do skutecznego wykonywania kompetencji organu resolution. Uzyskanie przedmiotowych informacji jest szczególnie istotne wówczas, gdy konieczność stosowania planu naprawy wiąże się z niedochowaniem wymogów płynnościowych. Taka sytuacja może wymagać niezwłocznego skorzystania przez BFG z innych kompetencji organu resolution. Zarazem proponowana zmiana stanowi w istocie uszczegółowienie obowiązków informacyjnych, ciążących na bankach de lege lata.

W zakresie zmiany w art. 171 w ust. 2 ustawy - Prawo bankowe zauważenia wymaga, że zarówno w orzecznictwie, jak i literaturze, wątpliwości budzi zakres hipotezy wskazanej w tym przepisie, tj. określenie kto i w jakich warunkach będzie ponosił odpowiedzialność karną, ponieważ z literalnego brzmienia przepisu wynika, że znamieniem tego przestępstwa jest prowadzenie działalności zarobkowej wbrew warunkom określonym w ustawie - Prawo bankowe, a nie używanie wyrazów „bank” lub „kasa” wbrew warunkom określonym w tej ustawie.

Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 30 czerwca 2008 r. (I KZP 9/08) wskazał, iż: „[...] elementarne reguły wykładni językowej nakazują przyjąć, iż umiejscowienie znaków interpunkcyjnych w przepisie art. 171 ust. 2 ustawy - Prawo bankowe, doprowadziło do takiego skonstruowania zespołu znamion czynu zabronionego, przy którym dla przypisania tego występku niezbędne jest stwierdzenie, że sprawca swoim działaniem wypełnił wszystkie

warunki sformułowane w zdaniu podrzędnie złożonym. Jednym z elementów tego zdania złożonego jest zaś równoważnik zdania „prowadząc działalność zarobkową wbrew warunkom określonym w ustawie”, który to element zespołu znamion musi być traktowany jako całość, albowiem przyjęcie odmiennego założenia naruszałoby nie tylko podstawowe reguły ortografii i gramatyki języka polskiego, ale także reguły logiki. Sąd ad quem dostrzega także i to, iż w piśmiennictwie zdecydowanie przeważa pogląd co do tego, że aczkolwiek takie umiejscowienie znaków interpunkcyjnych może prowadzić do wniosku, iż ustawodawca popełnił błąd legislacyjny, tym niemniej naprawienie tej omyłki może nastąpić tylko w drodze nowelizacji ustawy, a nie w wyniku interpretacji, która zmieniałaby, a więc w istocie rzeczy negowałaby, zupełnie jednoznaczną treść przepisu (por. np. K. Płończyk, P. Podlasko w: F. Zoll red.: Prawo bankowe. Komentarz, Kraków 2005, t. II, s. 787-788; E. Fojcik-Mastalska w: E. Fojcik-Mastalska red.: Prawo bankowe. Komentarz, Warszawa 2007, s. 800-801; E. Kryński w: W. Góralczyk jr. red.: Prawo bankowe. Komentarz, Warszawa 1999, s. 536; L. Mazur: Prawo bankowe. Komentarz. Krótkie komentarze Becka, Warszawa 2005, s. 641).”. Mając na uwadze powyższą argumentację, należy wskazać, że dokonanie nowelizacji poprzez dodanie znaku interpunkcyjnego w ust. 2 jest konieczne i uzasadnione, a także oczekiwane od dłuższego czasu przez UKNF, organy ścigania i wymiar sprawiedliwości.

3. Zmiany w ustawie o giełdach towarowych

Dodanie art. 6a w ustawie o giełdach towarowych stanowi instytucjonalizację obowiązku prowadzenia konsultacji z udziałem uczestników rynku dotyczących zmian statutu spółki prowadzącej giełdę lub jej regulaminu przez mające siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej podmioty prowadzące giełdy towarowe. Konsultacje mają dotyczyć planowanych zmian we wskazanych w regulacjach wewnętrznych, które to wymagają wyrażenia zgody przez KNF tak jak mowa jest w art. 12 ust. 1 ustawy o giełdach towarowych.

Powyższa nowelizacja stanowi wykonanie rekomendacji zawartej w nocie technicznej dotyczącej nadzoru kapitałowego (dokument „Poland FSAP 2018 TN Oversight Capital Markets”), opracowanej w związku z misją Międzynarodowego Funduszu Walutowego w ramach *Financial Sector Assessment Program* (dalej „FSAP”) ds. oceny sektora finansowego i jego rozwoju w Polsce przeprowadzoną przez ekspertów Banku Światowego. W dokumencie tym sformułowane zostały rekomendacje m.in. w zakresie infrastruktury rynku kapitałowego. Misja FSAP zwróciła uwagę na wysoką wartość dodaną, jaką wnosi uczestnictwo przedstawicieli uczestników rynku w konsultacjach dotyczących zmian w regulacjach

wewnętrznych wymagających uzyskania zgody KNF. Misja FSAP wskazała jednocześnie na potrzebę instytucjonalizacji obowiązku przeprowadzania takich konsultacji.

Zgodnie z projektowanym przepisem art. 6a ustawy o giełdach towarowych przy radzie nadzorczej spółki prowadzącej giełdę towarową działa Komitet konsultacyjny, którego zadaniem będzie opiniowanie zmian w statucie spółki lub regulaminie giełdy, po zapytaniu skierowanym przez radę nadzorczą spółki, jak i z własnej inicjatywy. Komitet konsultacyjny miałby składać się z przedstawicieli delegowanych po jednym przez każdego członka giełdy, co oznacza, że byłoby ich łącznie tyle, ilu jest członków giełdy towarowej prowadzonej przez spółkę.

Wskazać w tym miejscu warto, że takie rozwiązanie nie stanowi nowości regulacyjnej, gdyż stosowny obowiązek został już nałożony przez ustawodawcę na podmioty świadczące usługi posttransakcyjne, przykładowo przywołać można zespół doradczy przy Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych S.A., (dalej „KDPW”) funkcjonujący na podstawie art. 46 ust. 5 i 6 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, czy Komisję ds. ryzyka przy KDPW_CCP S.A. funkcjonującą na podstawie art. 28 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 648/2012 z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie instrumentów pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym, kontrahentów centralnych i repozytoriów transakcji (Dz. Urz. UE L 201 z 27.07.2012, str. 1, z późn. zm.), dalej „rozporządzenie EMIR”.

4. Zmiany w ustawie - Prawo upadłościowe

Zmiana w art. 65a ustawy - Prawo upadłościowe polega na zastąpieniu wyrazów „fundusz sekurytyzacyjny” wyrazami „wyspecjalizowany fundusz wierzytelności”, co związane jest z potrzebą zagwarantowania spójności porządku krajowego z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/2402 z dnia 12 grudnia 2017 r. w sprawie ustanowienia ogólnych ram dla sekurytyzacji oraz utworzenia szczególnych ram dla prostych, przejrzystych i standardowych sekurytyzacji (Dz. U. Urz. UE L 347 z 28.12.2017, str. 35). Podobna zmiana obejmuje także ustawę - Prawo restrukturyzacyjne.

5. Zmiany w ustawie o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych

W art. 8 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych proponuje się usunięcie ust. 2 i 3. Zgodnie z obowiązującymi regulacjami zawartymi w tych przepisach zakłady ubezpieczeń zobowiązane są do przekazywania organowi nadzoru informacji dotyczących

każdorzazowych zmian taryf składek ubezpieczeń obowiązkowych. Aktualna praktyka w zakresie taryfikacji wskazuje, że zmiany taryf dokonywane są dosyć często, w odniesieniu do wybranych segmentów portfela, albo stosowane są systemy taryfikacji, które są na bieżąco dostosowywane do rozwoju portfela. W praktyce utrudnia to identyfikację momentu zmiany taryfy, a tym samym realizacji obowiązku informacyjnego wobec organu nadzoru. Z punktu widzenia praktyki nadzorczej dużo bardziej efektywne jest przeprowadzenie okresowej adekwatności taryf przy wykorzystaniu uprawnień do żądania przekazywania przez zakłady ubezpieczeń określonych informacji i wyjaśnień dotyczących ich działalności, niż śledzenie samych formalnych zmian taryf. W związku z tym proponuje się usunięcie ww. regulacji.

Zaproponowana zmiana w art. 102 ustawy wynika z faktu, iż obowiązująca ustawa nie przewiduje sankcji za niewykonywanie obowiązków związanych z zasilaniem Ośrodka Informacji Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego (dalej „UFG”). Z uzyskanych informacji wynika, iż dotychczasowe doświadczenia nadzorcze wskazują, że zasadne jest wyposażenie organu nadzoru w takie uprawnienia, zarówno w odniesieniu do krajowych, jak i zagranicznych zakładów ubezpieczeń. W związku z tym proponuje się wprowadzenie normy, która będzie stanowiła podstawę do zastosowania środków nadzorczych przez organ nadzoru w przypadku ciągłego nieprzekazywania przez zakład ubezpieczeń określonych danych w wyznaczonym terminie.

Propozycja zmiany ust. 1 w art. 106 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych wynika z faktu, iż obecna norma w pewnym sensie dyskryminuje tych poszkodowanych, którzy są zapobiegliwi i zawarli ubezpieczenia dobrowolne (np. AC, Assistance, ubezpieczenie mienia), bowiem w przypadku szkody spowodowanej przez nieubezpieczonego lub nieustalonego sprawcę nie otrzymają oni odszkodowania z UFG tylko są zmuszeni skorzystać z posiadanego ubezpieczenia dobrowolnego. UFG ma obowiązek wyrównać im szkodę, która nie znajduje pokrycia w ubezpieczeniu dobrowolnym i zrefundować utracone zniżki za bezszkodowość, jednak praktyka pokazuje, że proces ten wymaga identyfikacji polis dobrowolnych poszkodowanego i sprawdzenia zakresu posiadanej ochrony, w tym różnic w stosunku do ochrony przysługującej mu z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych lub OC rolnika, co często powoduje wydłużenie procesu likwidacji. Dodatkowo, w przypadku AC czy Assistance postanowienia Ogólnych Warunków Ubezpieczenia przewidują zwykle konieczność uprzedniego uzyskania zgody call center zakładu ubezpieczeń, który jest wystawcą takiej polisy na wykorzystanie pewnych usług (np.

holowanie, parkowanie). Niewykonanie takiej czynności skutkuje odmową pokrycia kosztów takiej usługi przez zakład ubezpieczeń. Tymczasem na miejscu wypadku poszkodowany nie zawsze ma możliwość jednoznacznej oceny, czy ma do czynienia z ubezpieczonym czy nieubezpieczonym sprawcą, by świadomie rozstrzygnąć, czy powinien skorzystać z określonych usług z własnej polisy czy z polisy sprawcy. Tymczasem UFG ze względu na treść art. 106 tej ustawy (tj. jeżeli poszkodowany może zaspokoić swoje roszczenie z umowy dobrowolnej) jest zmuszony odmówić pokrycia takich kosztów nawet wtedy, gdy są one zasadne, ponieważ poszkodowany miał teoretycznie możliwość pokrycia ich z własnej umowy dobrowolnej. Taki sposób interpretacji tego przepisu potwierdza również orzecznictwo sądowe (wystarczająca jest możliwość pokrycia szkody z ubezpieczenia dobrowolnego, a nie świadoma decyzja poszkodowanego w tym zakresie). Niektórzy poszkodowani, uprawnieni do uzyskania świadczenia z UFG, mogą więc być w takich sytuacjach traktowani w związku z aktualnym brzmieniem przepisu gorzej niż ci, którzy nie posiadają umów dobrowolnych, co nie wydaje się sprawiedliwe. W związku z tym proponuje się doprecyzowanie obecnej normy i wskazanie, iż w sytuacji gdy poszkodowany, w przypadku szkody w mieniu, zaspokoił swoje roszczenie z posiadanej umowy ubezpieczenia dobrowolnego, Fundusz wyrównuje szkodę w części, w której nie została ona zaspokojona z ubezpieczenia dobrowolnego, wraz z uwzględnieniem utraconych zniżek składki oraz prawa do zniżek składki.

Propozycje zmian w art. 108 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych mają na celu doprecyzowanie terminu przeprowadzania likwidacji szkód na rzecz UFG przez zakłady ubezpieczeń oraz wprowadzenia uprawnienia dla organu nadzoru do zastosowania sankcji za nieterminową likwidację takich szkód. Zgodnie z obowiązującym brzmieniem art. 108 ust. 1 tej ustawy uprawniony do odszkodowania zgłasza swoje roszczenia do UFG przez którykolwiek zakład ubezpieczeń wykonujący działalność ubezpieczeniową w grupach obejmujących ubezpieczenia obowiązkowe, o którym mowa w art. 4 pkt 1 i 2 tej ustawy. Zakład ubezpieczeń nie może odmówić przyjęcia zgłoszenia szkody. Zakład ubezpieczeń, po otrzymaniu zgłoszenia roszczenia, przeprowadza postępowanie w zakresie ustalenia zasadności i wysokości dochodzonych roszczeń i niezwłocznie przesyła zebraną dokumentację do UFG, powiadamiając o tym osobę zgłaszającą roszczenie. Dane będące w posiadaniu organu nadzoru wskazują na nieprawidłowości w zakresie jakości i terminowości likwidacji szkód przez zakłady ubezpieczeń na rzecz UFG (znaczny odsetek szkód, w których błędnie ustalana jest odpowiedzialność UFG lub szkód likwidowanych z opóźnieniem). Powoduje to w efekcie

wydłużenie czasu oczekiwania przez osoby poszkodowane przez nieustalonych lub nieubezpieczonych sprawców na odszkodowanie i naruszanie tym samym ich interesów. Wskazane jest wyraźne zobowiązanie zakładów ubezpieczeń do likwidacji szkód dla UFG w terminach analogicznych, jak obowiązujące zakłady ubezpieczeń dla ich własnych szkód oraz uprawnienie dla organu nadzoru do zastosowania sankcji za nieterminową likwidację szkód na rzecz UFG, zarówno w stosunku do krajowych, jak i zagranicznych zakładów ubezpieczeń. Jest to uzasadnione także tym, iż zgodnie z art. 109 ust. 3 tej ustawy odpowiedzialność za zwłokę w spełnieniu świadczenia ponoszą odpowiednio UFG i zakład ubezpieczeń, każdy w swoim zakresie. Aktualnie nie jest jednak precyzyjnie określony termin przeprowadzenia likwidacji na rzecz UFG przez zakład ubezpieczeń.

W związku z propozycją zmian do art. 108 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych proponuje się również wprowadzenie analogicznych regulacji do postępowań w przypadku ogłoszenia upadłości zakładu ubezpieczeń, o których mowa w art. 111 ust. 2 ustawy. Zgodnie z obecnym art. 111 ust. 2 tej ustawy, w sprawach, w których szkody nie zostały zgłoszone do zakładu ubezpieczeń przed ogłoszeniem jego upadłości, UFG przyjmuje zgłoszenie szkody oraz wypłaca poszkodowanym i uprawnionym świadczenia po ustaleniu odpowiedzialności i wysokości świadczenia. Poszkodowany i uprawniony do odszkodowania zgłasza swoje roszczenia do UFG przez którykolwiek zakład ubezpieczeń wykonujący działalność ubezpieczeniową w grupach obejmujących ubezpieczenia obowiązkowe, o którym mowa w art. 4 pkt 1 i 2. Zakład ubezpieczeń nie może odmówić przyjęcia zgłoszenia szkody.

Podobnie jak przy uzasadnieniu do proponowanej zmiany art. 108 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, dane będące w posiadaniu UKNF wskazują na nieprawidłowości w zakresie jakości i terminowości likwidacji szkód przez zakłady na rzecz UFG (znacznym odsetek szkód, w których błędnie ustalana jest odpowiedzialność UFG lub szkód likwidowanych z opóźnieniem). Powoduje to w efekcie wydłużenie czasu oczekiwania przez poszkodowanych na odszkodowanie i naruszanie tym samym ich interesów. Wskazane jest wyraźne zobowiązanie zakładów ubezpieczeń do likwidacji szkód dla UFG w terminach analogicznych, jak obowiązujące zakłady ubezpieczeń dla ich własnych szkód oraz uprawnienie dla organu nadzoru do zastosowania sankcji za nieterminową likwidację szkód na rzecz UFG zarówno w stosunku do krajowych, jak i zagranicznych zakładów ubezpieczeń. Jest

to uzasadnione także tym, iż zgodnie z art. 109 ust. 3 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych odpowiedzialność za zwłokę w spełnieniu świadczenia ponoszą odpowiednio UFG i zakład ubezpieczeń, każdy w swoim zakresie. Aktualnie nie jest jednak precyzyjnie określony termin przeprowadzenia likwidacji na rzecz UFG przez zakład ubezpieczeń. W związku z powyższym proponuje się dodanie w art. 111 w ust. 2 tej ustawy normy wskazującej, iż przepisy art. 108 ust. 2–5 stosuje się odpowiednio. Przedmiotowa zmiana umożliwi stosowanie w sposób analogiczny regulacji dodanych do art. 108 przy postępowaniach w przypadku ogłoszenia upadłości zakładu ubezpieczeń.

Proponowana zmiana w art. 136 ust. 5 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych umożliwi przekazywanie przez Polskie Biuro Ubezpieczycieli Komunikacyjnych do UFG informacji o wypadku drogowym (notatek Policji), w określonym przepisami ustawy zakresie. Aktualny stan prawny nie zapewnia UFG dostępu do notatek Policji, co z kolei utrudnia UFG wykonywanie zadań ustawowych w zakresie przeprowadzania czynności likwidacyjnych dla szkód z udziałem nieubezpieczonych lub nieustalonych sprawców.

6. Zmiany w ustawie o funduszach inwestycyjnych

Zaproponowane w ustawie o funduszach inwestycyjnych nowelizacje mają na celu:

- 1) wprowadzenie zmian dotyczących funduszy sekurytyzacyjnych (art. 2 pkt 30, 31 i 32, art. 22 ust. 1 pkt 11, art. 46 ust. 2a, art. 50, art. 65, art. 117b ust. 1 pkt 9, art. 145 ust. 3, art. 183, art. 184, art. 185, art. 186, art. 187, art. 188, art. 188a ust. 1–3, art. 189, art. 190, art. 191–193, art. 194, art. 195, art. 225a ust. 1 pkt 5, art. 226 ust. 1 pkt 7, art. 227a, art. 234 oraz art. 281 ustawy o funduszach inwestycyjnych).

Od dnia 1 stycznia 2019 r. w polskim systemie prawnym zastosowanie znajduje Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/2402 z dnia 12 grudnia 2017 r. w sprawie ustanowienia ogólnych ram dla sekurytyzacji oraz utworzenia szczególnych ram dla prostych, przejrzystych i standardowych sekurytyzacji, a także zmieniające dyrektywy 2009/65/WE, 2009/138/WE i 2011/61/UE oraz rozporządzenia (WE) nr 1060/2009 i (UE) nr 648/2012 (Dz. U. Urz. UE L 347 z 28.12.2017, str. 35), dalej „rozporządzenie 2017/2402”. Mając na uwadze, że przepisy rozporządzenia 2017/2402 definiują pojęcie sekurytyzacji, jak również w sposób kompleksowy normują sam proces sekurytyzacji, uwzględniając wszelkie

transakcje lub programy, w wyniku których ryzyko kredytowe związane z ekspozycją lub pulą ekspozycji ulega podziałowi na transze, zachodzi konieczność modyfikacji krajowych przepisów odnoszących się do instytucji funduszy sekurytyzacyjnych.

Ustawa o funduszach inwestycyjnych przewiduje możliwość utworzenia szczególnego typu funduszu inwestycyjnego zamkniętego – funduszu sekurytyzacyjnego. Zaproponowane w tym obszarze rozwiązania miały na celu uruchomienie na polskim rynku procesu sekurytyzacji wierzytelności przy wykorzystaniu funduszy inwestycyjnych, jako podmiotów nadzorowanych przez KNF. Ustawa o funduszach inwestycyjnych przewidywała dwa rodzaje funduszy sekurytyzacyjnych – standaryzowany fundusz sekurytyzacyjny oraz niestandaryzowany fundusz sekurytyzacyjny, które zgodnie z założeniem miały różnić się konstrukcją oraz zakładanym poziomem ryzyka związanego z emitowanymi przez nie certyfikatami inwestycyjnymi. Do dnia dzisiejszego nie został utworzony żaden standaryzowany fundusz sekurytyzacyjny.

Analiza krajowych regulacji, prowadzi do wniosku, że działalność prowadzona przez dany fundusz sekurytyzacyjny może, ale nie musi wypełniać znamion sekurytyzacji, o której mowa w rozporządzeniu 2017/2402. Z uwagi na powyższe, a także fakt, iż rozporządzenie 2017/2402 jako bezpośrednio stosowany akt prawa unijnego stanowi element polskiego porządku prawnego, posługiwanie się przez ustawę o funduszach inwestycyjnych określeniem „sekurytyzacyjne”, zwłaszcza w nazwie szczególnego typu funduszu może wprowadzać w błąd. Chcąc uniknąć sytuacji utrzymującej się zbieżności w nazewnictwie instytucji prawa polskiego oraz prawa unijnego, które mają różne zakresy definicji, jak również potencjalnych wątpliwości co do relacji pomiędzy przepisami prawa polskiego i unijnego, proponuje się dokonanie zmian legislacyjnych, polegających na rezygnacji ze stosowania w ustawie o funduszach inwestycyjnych pojęcia „sekurytyzacja”. W konsekwencji zachowane zostałyby dotychczas funkcjonujące na gruncie prawa polskiego konstrukcje funduszy inwestycyjnych inwestujących w wierzytelności (z ekspozycją na ryzyko związane z wierzytelnościami), a z drugiej strony, w razie spełnienia przesłanek zawartych w rozporządzeniu 2017/2402, do działalności funduszy inwestycyjnych czy innych podmiotów, zastosowanie miałyby właściwe w tym zakresie przepisy prawa unijnego. Jednocześnie należy zauważyć, iż z uwagi na ograniczone doświadczenia związane ze stosowaniem przepisów rozporządzenia 2017/2402, czy brak utrwalonej praktyki w tym zakresie, na obecnym etapie przedwczesne byłoby proponowane dalej idących zmian legislacyjnych w zakresie „funduszy sekurytyzacyjnych”.

- 2) wprowadzenie cyfryzacji zawiadomień o zmianach statutów (art. 15 ust. 7, art. 24 ust. 9, art. 222f ust. 3 ustawy o funduszach inwestycyjnych).

Wprowadzenie przepisów umożliwiających przesyłanie zawiadomień o zmianach statutów w postaci elektronicznej uzasadnione jest tym, że KNF w ramach realizacji obowiązków nadzorczych dokonuje kontroli statutów funduszy inwestycyjnych. Od 2011 r. w odniesieniu do niepublicznych funduszy inwestycyjnych zamkniętych (dalej „FIZ”) jest to kontrola wyłącznie następcza, objawiająca się tym, że fundusze przekazują do UKNF jedynie zawiadomienia o zmianach statutów już po wprowadzeniu tych zmian. Choć zmiany ustawy o funduszach inwestycyjnych dokonane w 2011 r. słusznie przeniosły ciężar odpowiedzialności za zapewnienie ochrony interesu uczestników niepublicznych FIZ na towarzystwa funduszy inwestycyjnych, które te fundusze reprezentują, oraz na inwestorów profesjonalnych decydujących się zainwestować w certyfikaty inwestycyjne tych funduszy, to KNF jako nadzorca dysponujący informacjami o treści statutów nadal pozostaje władny oceniać, czy brzmienie statutów nie narusza interesów uczestników. W tym miejscu należy zwrócić uwagę, że skala zgłoszeń dotyczących wyłącznie niepublicznych FIZ pozostaje niebagatelna. Tylko w 2019 r. do UKNF wpłynęło 1300 zawiadomień o zmianach statutów niepublicznych FIZ. Od grudnia 2011 roku do końca 2019 roku wpłynęło 11 816 zawiadomień o utworzeniu niepublicznych FIZ i zmianach w ich statutach. Ponadto, niektóre kategorie zmian statutów FIZ publicznych, a także Funduszy Inwestycyjnych Otwartych i Specjalistycznych Funduszy Inwestycyjnych Otwartych podlegają wyłącznie kontroli następczej, co oznacza, że skala podobnych zgłoszeń jest jeszcze większa. Wszystkie zawiadomienia tego rodzaju wpływają do KNF w postaci papierowej. Systemowym rozwiązaniem usprawniającym pracę UKNF byłoby umożliwienie podmiotom nadzorowanym przekazywania przedmiotowych zawiadomień w postaci elektronicznej. Rozwiązanie takie posiada liczne niekwestionowane zalety:

- a) przyspieszeniu uległoby dokonywanie analizy porównawczej kolejnych wersji statutów. Dzięki pełnej digitalizacji treści statutów, analizy porównawczej dokonywać można będzie bez sięgania do fizycznego archiwum po poprzednie wersje statutów. Już samo pozyskiwanie poprzednich wersji statutów z archiwum (czy to departamentalnego, czy ogólno-urzędowego) generuje dodatkowe koszty i zmniejsza efektywność pracowników merytorycznych,
- b) nastąpiłaby poprawa jakości analiz. Odpowiednia forma digitalizacji, pozwalająca na elektroniczne porównywanie dokonywanych przez Towarzystwa Funduszy Inwestycyjnych zmian statutów niepublicznych FIZ nie tylko przyspieszy, ale też ułatwi

- poprawne zidentyfikowanie zmian, a w konsekwencji również dokonanie oceny tych zmian w kontekście interesu uczestników funduszu inwestycyjnego,
- c) nie byłoby konieczności archiwizacji dokumentów w postaci papierowej,
 - d) ułatwione zostałyby podmiotom nadzorowanym dokonywanie zawiadomień. Konieczność przygotowywania i nadawania przesyłek pocztowych zawierających papierowe dokumenty stanowi dla profesjonalnych podmiotów nadzorowanych niepotrzebne obciążenie,
 - e) koszty obsługi administracyjnej funduszu uległyby obniżeniu, z uwagi na brak konieczności pobierania dodatkowego wypisu aktu notarialnego dla KNF,
 - f) nastąpiłoby przyspieszenie przepływu informacji pomiędzy podmiotami nadzorowanymi i KNF.

Należy podkreślić, że zmiana polegająca na elektronicznej zawiadomieniach o zmianach statutów funduszy wpisuje się w cel 5. Strategii Rozwoju Rynku Kapitałowego – „Bardziej efektywne procedury administracyjne” oraz w plan działań UKNF w zakresie m.in. nowoczesnych technologii, innowacji oraz cyberbezpieczeństwa (dokument z dnia 19 grudnia 2019 r. „Cyfrowa Agenda Nadzoru”, blok tematyczny „Elektroniczny Urząd”).

- 3) propozycje w zakresie zarządzających Alternatywnymi Spółkami Inwestycyjnymi (dalej „ASI”; art. 70zc, art. 70zd i art. 70zf).

Zmiana w zakresie zarządzających ASI dotyczy nowelizacji brzmienia art. 70zc, art. 70zd i art. 70zf. Nowelizacja art. 70zc uzasadniona jest tym, że stosownie do dotychczasowego brzmienia art. 8b ust. 2 pkt 2 ustawy o funduszach inwestycyjnych zarządzającym ASI może być spółka kapitałowa będąca komplementariuszem ASI, prowadząca działalność jako zewnętrznie zarządzający ASI. Jednocześnie, dotychczasowa treść art. 70ze ustawy o funduszach inwestycyjnych pomijała umowę lub statut ASI, którą wnioskodawca zamierza zarządzać, jako dokument, który wnioskodawca obowiązany jest złożyć w ramach wniosku o wpis do rejestru zarządzających ASI. Natomiast, w ocenie UKNF analiza w toku prowadzonego postępowania statutu bądź umowy ASI, którą wnioskodawca zamierza zarządzać, jest konieczna w celu uprawdopodobnienia występowania zarządzającego ASI (wnioskodawcy) jako jedyne go komplementariusza wskazanej we wniosku ASI oraz zamiaru zarządzania przez wnioskodawcę określoną we wniosku ASI, o ustalonej polityce i strategii inwestycyjnej. Proponowana zmiana jest niezbędna w celu zapewnienia prawidłowego wykonywania zadań nałożonych na KNF, a także efektywności oraz szybkości prowadzenia postępowań administracyjnych dotyczących zarządzających ASI. Ponadto, zmiana ta odpowiada praktyce prowadzonych postępowań, w

toku których KNF zwraca się każdorazowo do wnioskodawców o przedstawienie dokumentów założycielskich ASI (umowy lub statutu) w celu ustalenia okoliczności, o których mowa powyżej.

Zaproponowana w art. 70zd ustawy o funduszach inwestycyjnych zmiana dotyczy uzupełnienia zakresu informacji przekazywanych przez zarządzających ASI w związku z podjęciem zamiaru zarządzania kolejną ASI. Stosownie do art. 70zd ust. 1 pkt 2 ustawy o funduszach inwestycyjnych wpisowi do rejestru zarządzających ASI podlega, w przypadku zewnętrze zarządzającego ASI – firma (nazwa) i adres siedziby każdej zarządzanej ASI. Natomiast, zgodnie z art. 70zd ust. 3 o funduszach inwestycyjnych w przypadku zgłoszenia przez zewnętrze zarządzającego ASI zamiaru zarządzania kolejną ASI, KNF przekazywana jest obecnie jedynie informacja o firmie (nazwie) ASI, przy czym brak jest wskazania na adres siedziby ASI. Proponowana zmiana przepisu art. 70zd ust. 3 polega na uzupełnieniu zakresu przekazywanych informacji o adres siedziby ASI. Ponadto, w pozostałym zakresie proponowana zmiana wynika z konieczności zachowania spójności treści art. 70zd oraz treści zmienianego art. 70zc ust. 2 ustawy o funduszach inwestycyjnych. Przekazanie statutu lub umowy kolejnej ASI, którą wnioskodawca zamierza zarządzać jest bowiem konieczne w celu uprawdopodobnienia występowania zarządzającego ASI jako jedynego komplementariusza zgłaszanej ASI oraz zamiaru zarządzania tą spółką, o ustalonej polityce i strategii inwestycyjnej.

Proponowana zmiana brzmienia art. 70zf ustawy o funduszach inwestycyjnych dotyczy zapewnienia KNF kompetencji do wykreślenia z urzędu z rejestru zarządzających ASI podmiotu, który pomimo uzyskania wpisu do tego rejestru nie uiścił opłaty za wpis, o której mowa w art. 236 ust. 1c tej ustawy oraz § 12 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie opłat na pokrycie kosztów nadzoru nad rynkiem kapitałowym (Dz. U. poz. 2486). W ocenie UKNF, brak uiszczenia opłaty za wpis do rejestru zarządzających ASI może wskazywać, iż podmiot nie jest zdolny do prawidłowego wykonywania działalności właściwej dla zarządzającego ASI już na początkowym etapie prowadzenia tej działalności, w ogóle jej nie podjął lub nie zamierza podjąć. Dlatego też zdaniem UKNF nie jest celowe podejmowanie złożonych czynności nadzorczych, w tym w ramach administracyjnego postępowania dowodowego, zmierzających do wykazywania okoliczności nieprowadzenia przez wskazany podmiot działalności przez okres kolejnych 12 miesięcy lub inicjowanie postępowania administracyjnego prowadzącego do zastosowania sankcji, o których mowa w art. 229a ust. 2 ustawy o funduszach inwestycyjnych. Zasadnym jest wprowadzenie

efektywnego, prostego mechanizmu wykreślenia z urzędu zarządzającego ASI z rejestru zarządzających ASI w przypadku nie uiszczenia opłaty za wpis do tego rejestru. Jednocześnie, w celu zapewnienia ochrony praw nabytych podmiotu wpisanego do rejestru zarządzających ASI, proponowana przesłanka powinna zostać powiązana z okolicznością bezskuteczności prowadzonego z inicjatywy UKNF postępowania egzekucyjnego w administracji wobec tego podmiotu. Jak podkreśla się w orzecznictwie sądów administracyjnych, bezskuteczność egzekucji ma miejsce wówczas, gdy egzekucja dotyczyła całego ujawnionego za pomocą odpowiednich procedur majątku zobowiązanego, a wierzyciel wyczerpał wszelkie sposoby egzekucji, jednak cel egzekucji – jakim jest wyegzekwowanie wszystkich zaległości – nie został osiągnięty (por. wyrok WSA w Gliwicach z dnia 5 marca 2008 r., I SA/G1 831/07, LEX nr 480229). Aby więc można było stwierdzić stan bezskuteczności egzekucji administracyjnej, organ egzekucyjny musiałby dopełnić wcześniej wszystkich czynności, w tym zebrać informacje na podstawie art. 36 § 1 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (por. wyrok WSA we Wrocławiu z dnia 5 września 2012 r., II SA/Wr 415/12, LEX nr 1222417).

4) zniesienie obowiązków rejestracji certyfikatów inwestycyjnych i modyfikacja obowiązku rejestracji certyfikatów inwestycyjnych w KDPW oraz posiadania agenta emisji wobec niepublicznych FIZ – art. 6 ust. 1 pkt 1a i 5, art. 31 ust. 2 pkt 3a, art. 72a ust. 7, art. 122, art. 123, art. 136 ust. 2, art. 141 ust. 1, art. 143, art. 276c ust. 2 pkt 12 ustawy o funduszach inwestycyjnych, art. 7a ust. 1 i 1a, ust. 4 pkt 4, ust. 9 i 10, art. 7b ust. 1 pkt 3, art. 48 ust. 5e ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, art. 44 ust. 3, 4, 6 i 7 ustawy z dnia 9 listopada 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem nadzoru nad rynkiem finansowym oraz ochrony inwestorów na tym rynku (Dz. U. poz. 2243 oraz z 2019 r. poz. 875, z późn. zm.; dalej „ustawa o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem nadzoru nad rynkiem finansowym oraz ochrony inwestorów na tym rynku”).

Ustawa o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem nadzoru nad rynkiem finansowym oraz ochrony inwestorów na tym rynku nałożyła na niepubliczne FIZ obowiązek rejestracji certyfikatów inwestycyjnych w KDPW oraz posiadania agenta emisji. Oznaczało to zniesienie obowiązującego na gruncie ustawy o funduszach inwestycyjnych prawa do wyboru przez fundusz sposobu rejestracji certyfikatów oraz wprowadzało obowiązek posiadania agenta emisji.

Obecnie obowiązujący model rejestracji certyfikatów inwestycyjnych niepublicznych FIZ stoi na przeszkodzie realizacji celów przepisów o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz

finansowaniu terroryzmu, w szczególności zapewnieniu większej przejrzystości transakcji finansowych oraz podmiotów o charakterze korporacyjnym w drodze gromadzenia i upubliczniania informacji o beneficjentach rzeczywistych tych podmiotów. Model ten uniemożliwia realne stosowanie środków bezpieczeństwa finansowego. Z uwagi na przepisy o informacji prawnie chronionej, obowiązujące agentów emisji oraz podmioty prowadzące rachunki papierów wartościowych, towarzystwo i fundusz pozbawione są dostępu do informacji o certyfikatach ujętych w ewidencji osób uprawnionych z certyfikatów inwestycyjnych, jak również informacji o certyfikatach inwestycyjnych, które po zawarciu przez agenta emisji umowy o rejestrację certyfikatów inwestycyjnych w KDPW, zostaną przeniesione na rachunki papierów wartościowych. Dostęp do pełnej wiedzy o uczestnikach funduszu może być zapewniony towarzystwu i funduszowi, a w konsekwencji spółkom poszukującym informacji o swoich beneficjentach rzeczywistych, którzy status taki uzyskują za pośrednictwem funduszu inwestycyjnego zamkniętego, wyłącznie w przypadku, gdy informacje o wszystkich uczestnikach funduszu inwestycyjnego będą zgromadzone w ewidencji uczestników prowadzonej przez towarzystwo lub powierzonej określonemu podmiotowi w trybie przewidzianym w poprzednio obowiązujących przepisach art. 123 ust. 4–5 ustawy o funduszach inwestycyjnych.

Wprowadzone ustawą o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem nadzoru nad rynkiem finansowym oraz ochrony inwestorów na tym rynku rozwiązania, dotyczące agenta emisji oraz obowiązkowej rejestracji certyfikatów inwestycyjnych w KDPW wiążą się również ze wzrostem kosztów prowadzenia działalności dla niepublicznych funduszy inwestycyjnych zamkniętych.

W przypadku niepublicznych FIZ należy zatem przywrócić model rejestracji certyfikatów inwestycyjnych w ewidencji uczestników, przewidziany na gruncie uprzednio obowiązującej ustawy o funduszach inwestycyjnych. Jednocześnie, należy utrzymać wprowadzone ustawą o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem nadzoru nad rynkiem finansowym oraz ochrony inwestorów na tym rynku nadzoru przepisy, zgodnie z którymi certyfikaty inwestycyjne nie mogą mieć formy dokumentu w celu zapewnienia bezpieczeństwa w zakresie identyfikacji osób uprawnionych z certyfikatów inwestycyjnych jak i uprawnień wynikających z tych certyfikatów.

- 5) zmiany w zakresie norm sankcjonujących (art. 233 ust. 2a, art. 234 ust. 1 pkt 2, art. 234b ustawy o funduszach inwestycyjnych).

Zgodnie z art. 234 ustawy o funduszach inwestycyjnych, w przypadku gdy podmiot, o którym mowa w art. 192 ust. 1 tej ustawy, narusza przepisy prawa lub statutu funduszu sekurytyzacyjnego, nie wypełnia warunków określonych w zezwoleniu lub przekracza zakres zezwolenia, lub wykonuje działalność z naruszeniem zasad uczciwego obrotu lub z naruszeniem interesów uczestników funduszu sekurytyzacyjnego, KNF może, w drodze decyzji m.in. nałożyć karę pieniężną do wysokości 500 000 zł. Należy zwrócić uwagę, że podmioty pełniące funkcję zarządzającego sekurytyzowanymi wierzytelnościami zarządzają pakietami wierzytelności o wartości kilkudziesięciu czy nawet kilkuset milionów złotych i od działalności tych podmiotów zależy skuteczność odzysków i prawidłowe zarządzanie funduszem sekurytyzacyjnym. W odniesieniu do art. 234b tej ustawy to podwyższenie maksymalnego wymiaru kary do 5 000 000 zł powinno nastąpić także w przypadku nałożenia sankcji na podmiot zarządzający sekurytyzowanymi wierzytelnościami funduszu sekurytyzacyjnego.

Z kolei, maksymalna kara wskazana w art. 233 ust. 2a ustawy o funduszach inwestycyjnych w przypadku naruszeń określonych w tym przepisie powinna zostać podniesiona z 500 000 zł do 5 000 000 zł. Przepis ten dotyczy nałożenia kary na podmiot, któremu towarzystwo powierza zarządzanie w odniesieniu do specjalistycznego funduszu inwestycyjnego lub FIZ. Należy przy tym podkreślić, że w analogicznej sytuacji, w przypadku funduszu inwestycyjnego otwartego, kara dla podmiotu, któremu towarzystwo powierzyło zarządzanie jest taka sama jak kara nakładana na towarzystwo to jest 20 949 500 zł (art. 233 ust. 2 ustawy o funduszach inwestycyjnych). Proponuje się zatem aby kara nakładana na podmiot, któremu towarzystwo powierzyło zarządzanie była analogiczna do kary nakładanej na towarzystwo za te same czynności, gdyż nie ma tutaj żadnych podstaw, aby w tym przypadku występowała taka dysproporcja.

6) rozszerzenie możliwości łączenia FIZ o inne typy funduszy inwestycyjnych oraz ich subfundusze (art. 208zzi ust. 1, ust. 2 pkt 2, ust. 3 ust. 4 ust. 5, art. 208zzk ust. 7, art. 208zzm ust. 1 ustawy o funduszach inwestycyjnych).

Proponowane zmiany mają umożliwić łączenie funduszy zamkniętych poprzez przejęcie lub scalenie dwóch lub więcej funduszy w ramach nowego funduszu. Analogiczne rozwiązania funkcjonują już w odniesieniu do funduszy otwartych oraz funduszy inwestycyjnych zamkniętych aktywów niepublicznych (FIZAN). Propozycja zakłada, że łączeniu będą mogły podlegać niepubliczne FIZ zarządzane przez to samo towarzystwo (ich certyfikaty nie są sprzedawane w drodze oferty publicznej, ani nie są notowane na rynku regulowanym).

Możliwość łączenia niepublicznych FIZ będzie korzystna z punktu widzenia inwestorów w szczególności, gdy w wyniku spadku wartości aktywów dalsze funkcjonowanie funduszu staje się problematyczne. Możliwość połączenia z innym funduszem stanowić będzie alternatywę dla likwidacji.

Do połączenia funduszy niezbędna będzie zgoda ich uczestników. Decyzja będzie zapadać na zgromadzeniach inwestorów, a za stosowaną uchwałą o połączeniu będą musieli zagłosować posiadacze 2/3 aktualnej liczby certyfikatów. Zgoda będzie wymagana zarówno od inwestorów funduszu przejmowanego jak i przejmującego. Ponieważ nowe regulacje mają dotyczyć funduszy niepublicznych, których tworzenie nie wymaga zgody KNF, także ich łączenie nie będzie wymagało takiej zgody.

7) korekta w zakresie gwarancji emisji (art. 31 ust. 2 pkt 4, 5 i 5a, art. 105, art. 156 ustawy o funduszach inwestycyjnych).

Zaproponowane zmiany wynikają z konieczności naprawienia błędu legislacyjnego, który powstał na skutek wejścia w życie z dniem 30 listopada 2019 r. ustawy z dnia 16 października 2019 r. o zmianie ustawy o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2217, z późn. zm.). Ustawa ta wprowadziła m.in. zmianę w ustawie o ofercie publicznej polegającą na rezygnacji z posługiwania się pojęciami „subemisji inwestycyjnej” i „subemisji usługowej”. W miejsce tych pojęć w ustawie wprowadzono jedno pojęcie „gwarancji emisji”. W dalszym ciągu jednak ustawa o funduszach inwestycyjnych w kilku przepisach posługuje się uprzednio używanymi pojęciami. W związku z tym, proponuje się uchylenie art. 31 ust. 2 pkt 4 i 5, zgodnie z którymi z chwilą wpisania funduszu inwestycyjnego do rejestru fundusz inwestycyjny wstępuje w prawa i obowiązki z tytułu umów o subemisję inwestycyjną i umów o subemisję usługową. Jednocześnie, w przepisie tym dodaje się nowy punkt 5a przewidujący wstąpienie w prawa i obowiązki z tytułu umów o gwarancję emisji.

Zmiany przewidziane w art. 105 i art. 156 ustawy o funduszach inwestycyjnych mają na celu usunięcie pojęć „subemisji inwestycyjnej”. W ich miejsce proponuje się odwołanie do pojęć gwarancji emisji, przy jednoczesnym doprecyzowaniu, że chodzi o gwarancję emisji, o której mowa w art. 14a ust. 5 ustawy o ofercie publicznej. Przepis ten stanowi bowiem o gwarancji emisji będącej odpowiednikiem dotychczasowej subemisji inwestycyjnej.

Proponowana zmiana art. 58 ust. 1 pkt 4 ustawy o funduszach inwestycyjnych zmierza do doprecyzowania przepisu określającego rodzaje informacji i dokumentów, jakie należy załączyć do wniosku o udzielenie zezwolenia na wykonywanie działalności towarzystwa funduszy inwestycyjnych poprzez wyraźne wskazanie, że dołączane do wniosku informacje i oświadczenia, wymienione w art. 42b ust. 2 ustawy o funduszach inwestycyjnych, powinny dotyczyć członków zarządu oraz rady nadzorczej. Zgodnie z literalnym brzmieniem tego przepisu do wniosku należałoby załączyć tylko informacje i oświadczenia osób, które będą sprawowały w zarządzie towarzystwa poszczególne funkcje, o których mowa w art. 42b ust. 1 ustawy o funduszach inwestycyjnych. Zatem obecnie obowiązujący przepis nie określa wymaganych informacji i oświadczeń w stosunku do członków zarządu niepełniących funkcji, o których mowa w art. 42b ust. 1 ustawy o funduszach inwestycyjnych, oraz członków rady nadzorczej. Nie ma też w ustawie o funduszach inwestycyjnych wskazanych podstaw, umożliwiających KNF zwrócić się o takie informacje i oświadczenia do wnioskodawcy. Brak w przepisie art. 58 ust. 1 pkt 4 ustawy o funduszach inwestycyjnych wskazania, że informacje i oświadczenia powinny dotyczyć członków zarządu oraz rady nadzorczej powoduje, że przepis ten nie jest spójny z przesłankami odmowy udzielenia zezwolenia na wykonywania działalności towarzystwa, o których mowa w art. 61 ust. 4 pkt 2 ustawy o funduszach inwestycyjnych. Przepis ten stanowi, iż KNF odmawia udzielenia zezwolenia na wykonywanie działalności towarzystwa w przypadku gdy wnioskodawca, członkowie jego zarządu lub rady nadzorczej, doradcy inwestycyjni, którzy są lub zostaną zatrudnieni w towarzystwie, lub osoby, o których mowa w art. 22 ust. 1 pkt 6 ustawy o funduszach inwestycyjnych, mogą wykonywać działalność z naruszeniem zasad uczciwego obrotu lub w sposób nienależycie zabezpieczający interes uczestników funduszu, a także gdy członkowie zarządu lub rady nadzorczej nie spełniają warunków, o których mowa w art. 42 ust. 2–4, 6 i 7. Dodatkowo, w związku z odesłaniem zawartym w treści art. 230 ust. 1 pkt 1 ustawy do art. 58 ust. 1 pkt 4 ustawy, określone w art. 230 ust. 1 pkt 1 ustawy uprawnienie KNF do nakazania towarzystwu zastąpienia albo odwołania osób, o których mowa w przepisach wymienionych w tym punkcie, mogłoby dotyczyć wyłącznie osób, wskazanych w art. 42b ust.1 ustawy. Przepis art. 230 ustawy o funduszach inwestycyjnych ma charakter sankcyjny, w związku z tym identyfikacji osób, wskazanych w przepisie art. 58 ust. 1 pkt 4, wobec których KNF mogłaby zastosować przewidziane w art. 230 ust. 1 pkt 1 ustawy środki, należy dokonywać zgodnie z literalnym brzmieniem art. 58 ust.1 pkt 4 ustawy. Ze względu na wskazane powyżej powody, proponowana zmiana art. 58 ust. 1 pkt 4 ustawy jest konieczna i uzasadniona.

Zaproponowana zmiana w art. 61 ust. 4 pkt 2 ustawy o funduszach inwestycyjnych ma charakter doprecyzowujący i polega na zastąpieniu wyrazu „warunków” wyrazem „wymogów”, które zostało zastosowane w treści art. 42b ust. 2–4 ustawy o funduszach inwestycyjnych.

Pozostałe zmiany w ustawie o funduszach inwestycyjnych:

- a) zmiana terminów na zbycie lub odkupienie przez fundusz jednostek uczestnictwa (art. 90 ust. 2),

Zmiana w art. 90 ust. 2 ustawy o funduszach inwestycyjnych wskazanych w nim terminów ma na celu urealnienie maksymalnych terminów na zbycie przez fundusz jednostek uczestnictwa po dokonaniu wpłaty na te jednostki oraz na odkupienie przez fundusz jednostek uczestnictwa po zgłoszeniu żądania ich odkupienia. Aktualnie terminy te nie mogą być dłuższe niż 7 dni kalendarzowych, co w przypadku kumulacji dni wolnych od pracy lub dni, w których nie odbywa się sesja giełdowa, kiedy to uniemożliwione jest dokonanie wyceny funduszu, rodzi znaczące trudności operacyjne po stronie funduszy. Co więcej, aktualna regulacja zachęca uczestników rynku do arbitrażu, który to może prowadzić do nadużyć. Zastąpienie terminów liczonych w dniach kalendarzowych przez terminy liczone w dniach roboczych prowadzi więc do wyeliminowania wspomnianych problemów i zagrożeń i zwiększa stabilność rynku kapitałowego.

- b) umożliwienie FIZ nabywanie nieruchomości również po upływie okresu dostosowawczego (art. 148 ust. 3),

Zmiana w art. 148 ust. 3 ustawy o funduszach inwestycyjnych ma na celu jednoznaczne wskazanie, że FIZ może nabywać nieruchomości do portfela inwestycyjnego również po upływie okresu dostosowawczego, pod warunkiem, że nie spowoduje to naruszenia limitów inwestycyjnych i doprowadzenia struktury aktywów do niezgodności z przepisami ustawy o funduszach inwestycyjnych oraz statutu funduszu. Zgodnie z aktualnym brzmieniem nowelizowanego przepisu FIZ jest obowiązany, co do zasady, nabyć wszystkie nieruchomości, zgodnie z określonymi w jego statucie zasadami dywersyfikacji, w terminie 24 miesięcy od dnia rejestracji. Literalne rozumienie tego przepisu, a w szczególności wykorzystanego sformułowania „wszystkie nieruchomości” może prowadzić do wniosku, iż po upływie 24 miesięcy od dnia rejestracji nie ma on dalszej możliwości nabywania nieruchomości stanowiących lokaty, co prowadziłoby do wniosku, że po upływie wskazanego okresu fundusz jest pozbawiony możliwości kontynuowania działalności inwestycyjnej w obszarze

nieruchomości. Tymczasem intencją art. 147 ust. 3 ustawy o funduszach inwestycyjnych było wyznaczenie funduszom inwestycyjnym maksymalnego okresu przejściowego na ukształtowanie struktury tej części portfela inwestycyjnego, która zakłada dokonywanie lokat w nieruchomości, dlatego też zmiana art. 148 ust. 3 tej ustawy jest wskazana.

Proponowane zmiany art. 281 ustawy o funduszach inwestycyjnych mają na celu ujednoczenie z regulacjami innych ustaw rozwiązań prawnych przyjętych w tej ustawie w zakresie uprawnień poszczególnych służb do uzyskiwania informacji zawierających tajemnice prawnie chronione. Ponadto, w proponowanych przepisach dodano przepisy o zachowaniu w tajemnicy informacji o przekazaniu danych uprawnionym służbom. Zaproponowane rozwiązania w przedmiotowym zakresie mają na celu uwzględnienie propozycji Zespołu zadaniowego ds. opracowania metodyki postępowania w związku z zabezpieczeniem majątkowym.

7. Zmiany w ustawie o ofercie publicznej

Projektowane art. 4 pkt 33 i 34, art. 77a ust. 4–7, art. 79 ust. 5a, art. 79b, art. 79e i art. 79f ustawy o ofercie publicznej mają na celu przeniesienie do ustawy o ofercie publicznej niektórych kwestii uregulowanych dotychczas na poziomie rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 26 listopada 2020 r. w sprawie wzorów wezwań do zapisywania się na sprzedaż lub zamianę akcji spółki publicznej, szczegółowego sposobu ich ogłaszania oraz warunków nabywania akcji w wezwaniach (Dz. U. poz. 2114). Wydaje się to zasadnym rozwiązaniem, mając na uwadze, że w świetle zasad poprawnej legislacji prawa i obowiązki uczestników rynku kapitałowego powinny być kształtowane przede wszystkim poprzez ustawy.

Zmiana w art. 4 pkt 27 ustawy o ofercie publicznej definicji pośredniego nabycia akcji jest spowodowane potrzebą doprecyzowania regulacji, odnoszących się do sytuacji, w której następuje faktyczne przejęcie kontroli nad spółką publiczną i ma na celu wzmocnienie ochrony akcjonariuszy mniejszościowych, poprzez eliminację praktyk, które naruszają ich interes, ale są zgodne z literą prawa. Przykładem takich praktyk jest wnoszenie przez podmiot zamierzający zbyć znaczny pakiet akcji do utworzonej spółki celowej aportu w postaci akcji spółki publicznej (np. stanowiących 65,9% ogólnej liczby głosów), a następnie zbycie wszystkich udziałów w spółce celowej na rzecz podmiotu, które chce nabyć znaczny pakiet akcji spółki publicznej. W ten sposób dochodzi do pośredniego nabycia znacznego pakietu akcji, w wyniku którego powstanie obowiązek ogłoszenia wezwania następczego na akcje stanowiące zaledwie 0,1% ogólnej liczby głosów. Oznacza to, że zapisy złożone przez

pozostałych akcjonariuszy w odpowiedzi na wezwanie, objęte są znaczną redukcją. Tym samym prawo akcjonariuszy mniejszościowych do sprzedaży posiadanych akcji w praktyce jest znacznie ograniczane.

Dodanie w art. 37a ust. 4 w ustawie o ofercie publicznej ma na celu doprecyzowanie sposobu i miejsca publikacji dokumentu oferty w sytuacji, gdy oferta kierowana jest do nieoznaczonego adresata. Podobne rozwiązanie znajduje się w art. 37b ustawy o ofercie publicznej.

Zmiana w art. 51 ust. 3 ustawy o ofercie publicznej ma na celu zrównanie charakteru decyzji w sprawie zatwierdzenia prospektu i aneksu – decyzja w sprawie aneksu powinna również podlegać natychmiastowemu wykonaniu i nie powinien przysługiwać w jej przypadku wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.

W art. 68 ust. 8 ustawy o ofercie publicznej proponuje się rozszerzenie uprawnień do wydawania przez KNF zaleceń, oprócz emitenta, także do członków jego zarządu lub innego organu zarządzającego, rady nadzorczej lub innego organu nadzorczego, komitetu audytu, podmiotów z nimi powiązanych oraz powiązanych stron trzecich, o których mowa w art. 23 ust. 3 akapit drugi lit. c rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 537/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego, uchylającym decyzję Komisji 2005/909/WE (Dz. Urz. U EL 158 z 27.05.2014, str.77 oraz Dz. Urz. UE L 170 z 11.06.2014, str. 66), dalej „rozporządzenie 537/2014”. Zgodnie z art. 23 ust. 2 rozporządzenia 537/2014 państwa członkowskie zapewniają, by właściwe organy posiadały wszystkie uprawnienia nadzorcze i dochodzeniowe konieczne do pełnienia ich funkcji na mocy niniejszego rozporządzenia zgodnie z przepisami rozdziału VII dyrektywy 2006/43/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 maja 2006 r. w sprawie ustawowych badań rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych, zmieniającej dyrektywy Rady 78/660/EWG i 83/349/EWG oraz uchylającej dyrektywę Rady 84/253/EWG; (Dz. Urz. UE L 157 z 09.06.2006 r., str. 87), dalej „dyrektywa 2006/43WE”. Chociaż możliwość nakładania kar wynikająca z art. 192 ustawy o biegłych rewidentach za naruszenie przepisów ustawy obejmuje *explicite* również podmioty wykonawcze i nadzorcze, tak, istniejąca na gruncie obecnego brzmienia art. 68 ust. 8 ustawy o ofercie publicznej możliwość stosowania zaleceń jest ograniczona tylko do emitentów. Z tego też względu, jak również pożądanej prawnej formy działania administracji, jaką stanowi zalecenie kierowane przez organ administracji publicznej rozszerzenie to znajduje uzasadnienie.

Dodanie art. 68d ustawy o ofercie publicznej ma umożliwić KNF powołanie kuratora dla emitenta papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym, będących przedmiotem ubiegania się o to dopuszczenie lub którego papiery wartościowe zostały wprowadzone do alternatywnego systemu obrotu lub są przedmiotem ubiegania się o takie wprowadzenie, co ma usprawnić wykonywanie nadzoru na spółkami przez UKNF i KNF. Zasadność wprowadzenia takiego rozwiązania wynika z potrzeby zagwarantowania ochrony akcjonariuszy ww. podmiotów w przypadku dalszego niewykonywania lub nienależytego wykonywania obowiązków informacyjnych, pomimo nałożenia sankcji z tego tytułu, braku organów zarządzających lub nadzorczych, w przypadku wątpliwości co do prawidłowości funkcjonowania tych organów, a także w przypadku utraty kontaktu z emitentem. Kurator byłby powoływany przez KNF w drodze decyzji, w której byłby określony zakres jego zadań oraz termin, w którym miałby on zrealizować wskazane przed nim zadania. Kurator miałby być powoływany na okres nie dłuższy niż rok, z możliwością jego przedłożenia pod warunkiem braku ustania przesłanek jego powołania.

Ustanowienie, w drodze decyzji KNF, kuratora dla ww. grupy podmiotów jest limitowane do ściśle określonych sytuacji, które nie pozwalają na normalne funkcjonowanie spółki. Pomimo istnienia, we wskazanych wyżej sytuacjach możliwości ustanowienia kuratora z urzędu przez sąd rejestrowy, w trybie art. 603 § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 1575, z późn. zm.), procedura ustanowienia kuratora w powyższym trybie jest czasochłonna i rzadko stosowana przez sądy. Byłaby ona możliwa po pierwsze, po przeprowadzeniu postępowania w przypadku wydania uprzedniej decyzji o nałożeniu sankcji za niewykonywanie lub nienależyte wykonywanie obowiązków informacyjnych i po zidentyfikowaniu dalszych naruszeń w tym obszarze. Ponadto, zaobserwowane ostatnio przypadki braków w organach spółek publicznych, rozumiane jako brak wpisu do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego (dalej „KRS”) jakiegokolwiek osoby upoważnionej do reprezentacji spółki, którym często towarzyszą konflikty w akcjonariacie, powodują poważne komplikacje w zakresie należytego wykonywania obowiązków informacyjnych, czy też realizacji zgodnej z prawem polityki w stosunku do akcjonariuszy.

W przypadku konfliktu pomiędzy akcjonariuszami spółek publicznych, czy też braku obsadzenia ich organów KNF jest częstym adresatem pism i wniosków inwestorów o zwołanie walnego zgromadzenia, uczestnictwo w nim lub wyegzekwowanie od spółki określonych działań. Obecne kompetencje KNF nie pozwalają na taką aktywność, pomimo obserwacji

długotrwałych problemów w funkcjonowaniu takich podmiotów. Należy zauważyć, iż instytucja ta stosowana byłaby niezwykle rzadko, w przypadku wyczerpania innych możliwości oddziaływania na spółkę. Rola kuratora sprowadzałaby się co do zasady do zwołania walnego zgromadzenia, które umożliwiło by wybór organów spółki. Mając na uwadze specyfikę funkcjonowania spółek publicznych, którą charakteryzuje konieczność działania bez zbędnej zwłoki, z uwagi na możliwość wpływu na cenę instrumentów finansowych i tym samym na sytuację akcjonariuszy konieczne jest wprowadzenie możliwości ustanowienia kuratora w formie decyzji administracyjnej wydawanej przez KNF.

Zmiany zaproponowane w art. 69 ust. 2a–2c ustawy o ofercie publicznej przewidują wprowadzenie obowiązku składania notyfikacji w zakresie obrotu znacznymi pakietami akcji spółek publicznych za pośrednictwem wystandaryzowanego elektronicznego formularza. W obecnym stanie prawnym przepisy ustawy o ofercie publicznej nie przewidują szczególnej formy przekazywania przez akcjonariuszy powiadomień w ramach realizacji obowiązku, o którym mowa w art. 69 i nast. ustawy o ofercie publicznej, co oznacza pełną dowolność zarówno co do formy notyfikacji jak i sposobu dostarczania notyfikacji do UKNF. Najczęstszą praktyką akcjonariuszy jest przekazywanie notyfikacji w postaci papierowej za pośrednictwem operatora pocztowego albo dostarczanie do biura podawczego UKNF. Uniemożliwia to bezpośrednie przetwarzanie danych w formie cyfrowej, a mając na uwadze postęp techniczny w komunikowaniu się na odległość, stanowi nadmierną uciążliwość dla akcjonariuszy spółek publicznych. Natomiast, brak standaryzacji formy notyfikacji powoduje, że treści poszczególnych notyfikacji często są mało czytelne dla inwestorów oraz UKNF. Dodatkowo, pełna dowolność w zakresie formy notyfikacji powoduje, że notyfikacje często nie zawierają wszystkich informacji określonych szczegółowo w art. 69 ust. 4 ustawy o ofercie publicznej. W związku z powyższym, proponuje się wprowadzenie do ustawy o ofercie publicznej przepisu, zgodnie z którym notyfikacje akcjonariuszy składane KNF powinny być wprowadzane za pośrednictwem elektronicznego systemu prowadzonego przez UKNF. W ten sposób inwestorzy będą mieli zapewniony dostęp do notyfikacji w zakresie obrotu znacznymi pakietami akcji w przejrzystej formie, natomiast UKNF zwiększy zdolności nadzorcze dzięki możliwości bezpośredniego przetwarzania otrzymanych danych w formie cyfrowej. W związku z koniecznością stworzenia elektronicznego systemu przez UKNF wskazane jest wprowadzenie przepisów przejściowych przewidujących okres przejściowy, w trakcie którego inwestorzy będą mogli wybrać, czy wypełnią obowiązek w dotychczasowy sposób, czy za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. Polski prawodawca skorzystał z analogicznego mechanizmu

legislacyjnego przy okazji wprowadzenia obowiązku przekazywania powiadomień do KNF na podstawie art. 19 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 596/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie nadużyć na rynku oraz uchylające dyrektywę 2003/6/WE Parlamentu Europejskiego i Rady i dyrektywy Komisji 2003/124/WE, 2003/125/WE i 2004/72/WE (Dz. Urz. L 173 z 12.06.2014 r., s. 1) za pośrednictwem systemu teleinformatycznego prowadzonego przez UKNF.

Projektowany art. 72a ustawy o ofercie publicznej ma na celu wprowadzenie mechanizmu wezwania dobrowolnego na wszystkie pozostałe akcje spółki publicznej. Art. 5 ust. 2 dyrektywy 2004/25/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie ofert przejęcia (Dz. Urz. UE L 142 z 30.04.2004, z późn. zm. – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 17, t. 2, str. 20), dalej „dyrektywa 2004/25/WE”, przewiduje, że jeśli kontrolę nad spółką uzyskano w wyniku dobrowolnej oferty (*voluntary bid*), złożonej zgodnie z tą dyrektywą, adresowanej do wszystkich posiadaczy papierów wartościowych i na wszystkie posiadane przez nich papiery wartościowe, to obowiązek złożenia oferty, ustanowiony w ust. 1 tej dyrektywy, nie ma zastosowania. Dyrektywa 2004/25/WE przewiduje więc możliwość przeprowadzenia wezwania dobrowolnego, który zwalnia z wezwania następczego. Obecnie w polskim porządku prawnym nie ma analogicznej regulacji wezwań dobrowolnych, z wyjątkiem dobrowolnych ofert sprzedaży akcji, które nie podlegają przepisom wezwania, chroniących akcjonariuszy mniejszościowych. W związku z powyższym, w projekcie ustawy proponuje się wprowadzenie możliwości ogłoszenia wezwania dobrowolnego na wszystkie pozostałe akcje, niezależnie od liczby akcji już posiadanych, a więc dotyczy to również podmiotów, które posiadają powyżej 50% ogólnej liczby głosów. Ogłoszenie takiego wezwania dobrowolnego zwalniałoby z ogłoszenia wezwania obowiązkowego następczego związanego z przekroczeniem progu 50% ogólnej liczby głosów. Regulacje dotyczące ustalenia ceny w wezwaniu, możliwości odstąpienia od ogłoszonego wezwania, obowiązku ustanowienia zabezpieczenia oraz sankcji związanych z naruszeniami tych przepisów będą analogiczne jak w przypadku wezwania obowiązkowego.

Zmieniany art. 73 ustawy o ofercie publicznej ustanawia próg 50% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu jako próg przejęcia kontroli rodzący obowiązek ogłoszenia wezwania do zapisywania się na sprzedaż lub zamianę wszystkich pozostałych akcji („wezwanie obowiązkowe”). Obecny stan prawny w zakresie obowiązku ogłoszenia wezwania do zapisywania się na sprzedaż lub zamianę wszystkich pozostałych akcji został ustalony wraz z wejściem w życie ustawy o ofercie publicznej. Przepisy te stanowiły implementację dyrektywy

2004/25/WE. Zgodnie z art. 5 ust. 1 tej dyrektywy w sytuacji, gdy osoba fizyczna lub prawna, w wyniku nabycia przez nią lub przez osoby działające z nią w porozumieniu, posiada papiery wartościowe spółki, które dodane do posiadanych przez nią papierów wartościowych i do papierów wartościowych posiadanych przez osoby działające z nią w porozumieniu, dają jej bezpośrednio lub pośrednio określony udział w ogólnej liczbie głosów w tej spółce, dający jej kontrolę nad tą spółką, państwa członkowskie zapewniają, że od takiej osoby wymaga się złożenia oferty jako środka ochrony mniejszościowych akcjonariuszy tej spółki. Taka oferta jest kierowana w najwcześniejszym możliwym terminie oraz do wszystkich posiadaczy tych papierów wartościowych i obejmuje wszystkie posiadane przez nich papiery wartościowe po wartości godziwej. Zgodnie z art. 5 ust. 3 dyrektywy 2004/25/WE to państwo członkowskie decyduje o poziomie udziału w ogólnej liczbie głosów, który daje kontrolę. Polski ustawodawca przyjął próg 66% ogółu głosów w spółce publicznej jako próg „kontrolny” zgodnie z tą dyrektywą. Uzasadnieniem dla przyjęcia takiego rozwiązania była specyfika polskiego rynku kapitałowego, na którym dominują małe spółki, o skoncentrowanej strukturze właścicielskiej. Ustalenie progu 66% ogółu głosów miało na względzie dążenie do ochrony rozwijającego się rynku kapitałowego, utrzymanie płynności i zmniejszenie liczby emitentów znoszących dematerializację akcji. Analizując okres od wejścia w życie rozwiązania przyjętego w art. 73 ust. 1 i 74 ust. 1 ustawy o ofercie publicznej, można zauważyć brak możliwości wycofania się w pełni z inwestycji przez akcjonariuszy mniejszościowych w razie zmiany kontroli nad spółką publiczną. Należy zauważyć, że nabycie faktycznej kontroli nad spółką publiczną często następuje już w wyniku posiadania mniej niż 66% ogólnej liczby głosów. Jeżeli zatem podmiot posiadający pakiet kontrolny mniejszy niż 66% ogólnej liczby nie zdecyduje się na przekroczenie tego progu w wyniku wezwania uprzedniego, to akcjonariusze mniejszościowi nie mają możliwości wycofania się ze spółki. Analiza zaangażowania w spółki notowane na Giełdzie Papierów Wartościowych (dalej „GPW”) pokazuje, że próg 66% faktycznie został ustanowiony na zbyt wysokim poziomie i jest bardzo rzadko przekraczany. Wg stanu na 26 marca 2020 r. w przypadku 140 największych spółkach notowanych na GPW (wchodzących w skład indeksów WIG20, mWIG40 oraz sWIG80) próg 66% udziału w ogóle głosów jest przekroczony jedynie w około 16% spółek co, jak się wydaje, wynika przede wszystkim z możliwości sprawowania faktycznej kontroli nad spółką, przy dysponowaniu mniejszą liczbą głosów. Dominujący akcjonariusze rzadko zatem dążą do przekroczenia poziomu 66% ogółu głosów w spółce, zadowolając się niższym poziomem, dającym im najczęściej faktyczną kontrolę nad spółką. W latach 2015-2020 spośród 169 wszystkich wezwań ogłoszonych na wszystkie pozostałe akcje spółki publicznej tylko 54 wezwania związane były z obowiązkiem

ogłoszenia wezwania następczego po przekroczeniu 66% ogólnej liczby głosów. Nie należy również pomijać wątpliwości zgłaszanych w doktrynie co do zgodności progu 66% z modelem przyjętym w dyrektywie 2004/25/WE. Kolejnym ważnym argumentem jest określenie progu kontroli w innych przepisach, w tym w przepisach dotyczących rynku kapitałowego. W oparciu o definicje podmiotu dominującego i kontroli, zawarte w regulacjach UE oraz krajowych przepisach, przyjmuje się, iż przedsiębiorstwem kontrolowanym jest przedsiębiorstwo, w którym większość praw głosu należy do jednej osoby fizycznej albo prawnej, zgodnie z dyrektywą 2004/109/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 grudnia 2004 r. w sprawie harmonizacji wymogów dotyczących przejrzystości informacji o emitentach, których papiery wartościowe dopuszczane są do obrotu na rynku regulowanym oraz zmieniającej dyrektywę 2001/34/WE (Dz. Urz. UE L 390 z 31.12.2004, z późn. zm.), dalej „dyrektywa 2004/109/WE”. Większość ta jest rozumiana jako poziom powyżej 50%, w tym 50% plus 1 głos. Podobnie zgodnie z art. 4 pkt 14 lit. a ustawy o ofercie publicznej, przez podmiot dominujący rozumie się podmiot w sytuacji, gdy posiada bezpośrednio lub pośrednio przez inne podmioty większość głosów w organach innego podmiotu, także na podstawie porozumień z innymi osobami. Analogiczne rozwiązania dotyczące definicji jednostki dominującej i spółki dominującej znajdują się w ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r. poz. 217) oraz w k.s.h. Wreszcie należy wziąć pod uwagę ostatnie zmiany wprowadzone do k.s.h., które promują przeprowadzanie Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy (dalej „WZA”) w formie zdalnej, przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej. Zmiana ta będzie istotnie przyczyniać się do zmiany postrzegania uczestnictwa akcjonariatu rozproszonego w życiu spółki. Niejednokrotnie podnoszona bariera logistyczna związana z osobistym stawiennictwem na WZA zostanie przełamana, co powinno istotnie zwiększyć liczbę głosów reprezentowanych na WZA, a tym samym istotnie zwiększyć również liczbę głosów niezbędnych do przejścia faktycznej kontroli nad spółką. Dotychczasowe, powszechnie stosowane w UE wartości 30–33% mogą w krótkim czasie stać się wysoce nieuzasadnione jako próg „kontroli” o którym mowa w dyrektywie 2004/25/WE. Z tego względu proponuje się zmianę obowiązującego progu, po przekroczeniu którego materializowałby się obowiązek ogłoszenia wezwania do zapisywania się na sprzedaż lub zamianę wszystkich pozostałych akcji z poziomu 66% do poziomu 50% ogółu głosów w spółce. Proponowane zmiany prowadzą do ukształtowania jednolitego modelu wezwania obligatoryjnego jako wezwania następczego w miejsce obowiązującego zasadniczo modelu wezwań uprzednich. Jednocześnie, w ocenie projektodawcy, przyjęcie terminu trzech miesięcy od przekroczenia 50% ogólnej liczby głosów, do ogłoszenia wezwania do zapisywania się na sprzedaż lub zamianę wszystkich

pozostałych akcji tej spółki, jest poprawnym rozwiązaniem w kontekście brzmienia art. 5 ust. 1 dyrektywy 2004/25/WE, zgodnie z którym oferta powinna zostać skierowana w najwcześniejszym możliwym terminie. Należy bowiem podkreślić, że przeprowadzenie wezwania wymaga podjęcia szeregu przygotowań obejmujących m.in. wybór podmiotu pośredniczącego, określenie ceny wezwania, sporządzenie jego treści oraz zabezpieczenie środków na odkup akcji. W związku z tym zaproponowany termin wydaje się być adekwatny. Ponadto, w projektowanych ust. 2 i 3 w art. 73 przewidziano w pewnym zakresie odstępstwa od obowiązku ogłoszenia wezwania obowiązkowego, czego możliwość jest przewidziana również w art. 4 ust. 5 dyrektywy 2004/25/WE. Wydaje się w szczególności, że dziedziczenie jako zdarzenie, co do zasady, niezależne od spadkobiercy, jest sytuacją, w odniesieniu do której zasadne jest zastosowanie ww. odstępstwa.

Dodanie art. 73a ustawy o ofercie publicznej jest związane ze zmianą art. 77 tej ustawy (uchylenie ust. 3).

Uchylenie art. 74 ustawy o ofercie publicznej jest konsekwencją zaproponowanej w projektowanym art. 73 tej ustawy zmiany obowiązującego progu, po przekroczeniu którego zaistniałby obowiązek ogłoszenia wezwania do zapisywania się na sprzedaż lub zamianę wszystkich pozostałych akcji.

Zmiany w art. 75 ust. 3 ustawy o ofercie publicznej wynikają z uchylenia art. 74 tej ustawy.

Zmiany art. 76 ustawy o ofercie publicznej wynikają ze zmiany konstrukcji wezwania obowiązkowego w projektowanym art. 73 oraz uchylenia art. 74 tej ustawy.

Zmiany w art. 77 ustawy o ofercie publicznej mają na celu doprecyzowanie przepisów o zabezpieczeniu wezwań. Zabezpieczenie, ustanawiane w związku z wezwaniem, odgrywa istotną rolę, gdyż ma zapewnić, że inwestorzy składający zapis w odpowiedzi na wezwanie otrzymają należne im świadczenie. Ustawa o ofercie publicznej w dotychczasowym brzmieniu nie precyzuje, jakie warunki powinno spełniać zabezpieczenie, nie precyzuje również rodzaju zabezpieczenia. Może to prowadzić do sytuacji, w których, pomimo ustanowienia zabezpieczenia w wymaganej wysokości, w momencie rozliczenia wezwania i przy braku środków podmiotu wzywającego w ilości wystarczającej do rozliczenia wezwania, skorzystanie z zabezpieczenia jest utrudnione i długotrwałe. Wówczas inwestorzy, którzy złożyli zapis w wezwaniu nie mogą otrzymać w terminie należnego im świadczenia. W celu podwyższenia poziomu ochrony akcjonariuszy mniejszościowych, wskazane jest doprecyzowanie, że zabezpieczenie musi zostać ustanowione w takiej formie, aby było

możliwym zaspokojenie się z przedmiotu zabezpieczenia niezwłocznie po upływie terminu nabycia akcji objętych zapisami złożonymi w odpowiedzi na wezwanie. Propozycja ma na celu wyeliminowanie ryzyka stanowienia zabezpieczenia takiego jak weksel własny lub zabezpieczenie rzeczowe (np. hipoteka), które nie zapewniają zaspokojenia roszczeń niezwłocznie po zakończeniu wezwania. Naczelny Sąd Administracyjny w jednostkowym wyroku z 25.02.2014 r. (II GSK 1890/12) stwierdził, że zabezpieczenie „ma gwarantować rozliczenie transakcji, w prawem określonym terminie”, jednak zasadne jest wprowadzenie przepisu, który usuwałby wątpliwości interpretacyjne w tym zakresie. Wydanie papierów wartościowych i środków pieniężnych w zamian za akcje objęte zapisami w ramach wezwania oraz akcji nabywanych w wyniku wezwania (zakończenie wezwania) powinno nastąpić w terminie 3 dni roboczych od dnia transakcji nabycia akcji objętych zapisami (part. 77d ust. 2). W związku z tym, że podmiot pośredniczący będzie odpowiadał za umożliwienie wydania akcji objętych zapisami w ramach wezwania, a także papierów wartościowych i środków pieniężnych, należnych podmiotowi, który odpowiedział na wezwanie, oraz za przeniesienie akcji nabywanych w wyniku wezwania na rzecz wzywającego, zabezpieczenie powinno być ustanowione na rzecz podmiotu pośredniczącego. Podmiot pośredniczący powinien zatem mieć możliwość realizacji tego zabezpieczenia na rzecz podmiotów, które złożyły zapis w odpowiedzi na wezwanie. Katalog dopuszczalnych form, w jakich zabezpieczenie może być ustanowione, zostanie określony w rozporządzeniu ministra właściwego ds. instytucji finansowych, wydanym na podstawie art. 81 ustawy o ofercie publicznej.

Dodawane art. 77a, art. 77c i art. 77d ustawy o ofercie publicznej mają na celu doprecyzowanie obowiązków podmiotu pośredniczącego i jego roli w wezwaniu. Dla prawidłowego przebiegu wezwania konieczne jest prawidłowe wypełnianie obowiązków spoczywających na podmiocie pośredniczącym. Jego rola w trakcie wezwania jest istotna. To do tego podmiotu należy zawiadomienie KNF oraz spółki prowadzącej rynek regulowany o zamiarze ogłoszenia wezwania, a także przekazanie treści tego wezwania. Należy przy tym wskazać na wprowadzenie nowego sposobu informowania KNF o wezwaniu (za pomocą systemu teleinformatycznego zanim wezwanie zostanie ogłoszone, a nie równocześnie z jego ogłoszeniem). Należy wskazać również, że to podmiot pośredniczący, w celu ogłoszenia wezwania, przekazuje jego treść agencji informacyjnej. Ponadto, na podmiocie pośredniczącym powinien spoczywać obowiązek umożliwienia wydania akcji objętych zapisami w ramach wezwania, a także papierów wartościowych i środków pieniężnych, należnych podmiotowi, który odpowiedział na wezwanie oraz przeniesienie akcji nabywanych

w wyniku wezwania na rzecz wzywającego. Wprowadzenie nowego sposobu informowania KNF o wezwaniu będzie dla inwestorów rozwiązaniem korzystniejszym od obecnie obowiązującego. Obecne rozwiązanie, w którym treść wezwania przedkładana jest KNF i może zostać ogłoszona zanim zostanie zweryfikowana przez ten organ, nie jest rozwiązaniem korzystnym dla inwestorów, którzy mogą być zainteresowani odpowiedzią na takie wezwanie. Po otrzymaniu treści wezwania KNF jest uprawniona do zgłaszania żądań wyjaśnień i wprowadzenia zmian i uzupełnień w treści wezwania. Z kompetencji tych KNF może skorzystać najpóźniej na trzy dni robocze przed rozpoczęciem przyjmowania zapisów. Oznacza to, że treść wezwania, jaka została pierwotnie opublikowana okazać może się treścią nieostateczną, która w trakcie wezwania będzie modyfikowana lub uzupełniana. Wprowadzanie zmian w treści wezwania po jego opublikowaniu może utrudniać inwestorom podjęcie decyzji o zbyciu akcji w wezwaniu, a także wymaga od nich zachowania uwagi i śledzenia, czy w treści wezwania, z którą wcześniej zapoznali się, zaszły zmiany. Właściwym rozwiązaniem jest zatem nałożenie obowiązku przekazania KNF treści wezwania przed jego ogłoszeniem, tak, aby publikowane wezwanie zawierało treść ostateczną i zweryfikowaną przez KNF. Przekazanie treści wezwania powinno nastąpić w terminie pozwalającym KNF na zweryfikowanie tej treści, a także na zażądanie wprowadzenia przez wzywającego niezbędnych zmian lub uzupełnień. W przypadku wezwania ogłoszonego bez uwzględnienia żądań KNF, będzie ona uprawniona do nałożenia sankcji administracyjnej (art. 97 ust. 1 pkt 7). Jednocześnie termin ten powinien być na tyle krótki, by zapewnić jak najszybsze poinformowanie uczestników rynku o treści oferty, tak by okres niepewności pozostał jak najkrótszy, w szczególności mając na względzie to, że KNF nie weryfikuje wycen jakie dostarczane są przez wzywającego. Równocześnie przewiduje się, że wraz z przekazaniem treści wezwania do KNF podmiot wzywający za pośrednictwem podmiotu pośredniczącego będzie miał obowiązek poinformowania rynku o zamiarze przeprowadzenia wezwania. Informacja ta powinna zawierać podstawowe dane na temat wzywającego, tj. liczbę akcji którą posiada i jaką planuje nabyć w wezwaniu (art. 77a ust. 4). Pozwoli to na wstępną ocenę wezwania przez inwestorów. Art. 77b zawiera częściowo regulacje zawarte obecnie w mającym zostać uchylonym art. 78 ustawy o ofercie publicznej. Niemniej, zaproponowana regulacja ust. 1 zwiększa kompetencje KNF w odniesieniu do wezwań poprzez możliwość zgłoszenia żądania dokonania zmiany rodzaju lub wysokości zabezpieczenia wezwania. Ponadto, w ust. 5 w art. 77b zawarty został przepis dotyczący stosowania odpowiednio przepisów k.p.a. do postępowania administracyjnego w przedmiocie zgłoszenia wprowadzenia niezbędnych zmian lub uzupełnień w treści wezwania lub dokonania zmiany rodzaju lub wysokości zabezpieczenia.

Zaproponowany przepis jest analogiczny jak w przypadku innych postępowań administracyjnych uregulowanych w ustawie o ofercie publicznej, tzn. w art. 27 ust. 2b (postępowanie w sprawie zatwierdzenia prospektu), w art. 29 ust. 3 (postępowanie w sprawie zatwierdzenia dokumentu rejestracyjnego lub uniwersalnego dokumentu rejestracyjnego) i w art. 30 ust. 4 (postępowanie w sprawie zatwierdzenia dokumentu ofertowego i podsumowania). Należy przy tym podkreślić, że przyjęte rozwiązania w zakresie postępowań administracyjnych sprzyjają efektywności i szybkości prowadzenia tych postępowań oraz tym samym służą interesom stron biorących udział w tych postępowaniach. W ocenie projektodawcy zaproponowana regulacja wskazująca zakres stosowania przepisów k.p.a. w postępowaniach administracyjnych w przedmiocie zgłoszenia wprowadzenia niezbędnych zmian lub uzupełnień w treści wezwania lub dokonania zmiany rodzaju lub wysokości zabezpieczenia, nie jest sprzeczna z przepisami dyrektywy 2004/25/WE, w szczególności z jej art. 4 ust. 6 w zw. z motywami 6 i 8.

Art. 77e i art. 77f ustawy o ofercie publicznej odnoszą się do zasad odpowiedzialności za zapłatę ceny oferowanej w wezwaniu. W art. 77e ustawy o ofercie publicznej proponuje się wprowadzenie solidarnej odpowiedzialności wszystkich podmiotów zobowiązanych do ogłoszenia wezwania. Obowiązek ogłoszenia wezwania, który spoczywa na stronach porozumienia, o którym mowa w art. 87 ust. 1 pkt 5 ustawy o ofercie publicznej, może być wykonany przez jedną ze stron tego porozumienia (art. 87 ust. 3 tej ustawy). W obecnym stanie prawnym cywilnoprawne zobowiązanie do nabycia akcji objętych wezwaniem spoczywa wyłącznie na podmiocie, który to wezwanie ogłosił, mimo że administracyjny obowiązek ogłoszenia tego wezwania spoczywał na wszystkich stronach porozumienia. Oznacza to, że tylko do tego podmiotu mogą być kierowane roszczenia o wykonanie zobowiązań wynikających z ogłoszonego wezwania. Uzasadniona jest zatem zmiana tego stanu i wprowadzenie solidarnej odpowiedzialności wszystkich podmiotów zobowiązanych do ogłoszenia wezwania za zapłatę proponowanej w wezwaniu ceny, także wówczas, gdy wezwanie ogłosił tylko jeden podmiot, będący stroną porozumienia. Jednocześnie, art. 77f ustawy o ofercie publicznej ma na celu umożliwienie podmiotom należącym do tej samej grupy kapitałowej co wzywający kształtowania wzajemnych relacji w procesie nabywania akcji objętych wezwaniem w sposób, który pozwalałby im na sprawne przeprowadzenie tego wezwania. Proponowane brzmienie art. 77g i 77h ustawy o ofercie publicznej jest zasadniczo tożsame z obecnym brzmieniem ust. 4 w art. 77 tej ustawy.

Uchylenie art. 78 ustawy o ofercie publicznej jest konsekwencją zmian zaproponowanych w projektowanym art.77b tej ustawy.

Proponowane brzmienia ust. 1, 2, 4, 4a, 4d i 4f w projektowanym art. 79 ustawy o ofercie publicznej są zasadniczo tożsame z obecnymi brzmieniami tych przepisów. Projektowane zmiany mają na celu dostosowanie tych regulacji do zmiany zawartej w tej ustawie, dotyczącej przepisów, do których odsyłają przedmiotowe regulacje. Projektowane uchylenie ust. 3 w art. 79 jest związane z zaproponowaną zmianą pkt 1 lit. a w ust. 1 tego art. Dodawane ust. 3a i 3b mają na celu wprowadzenie dodatkowej zasady, w myśl której, w przypadku, gdy ceny giełdowe dla akcji spółki przejmowanej zostały ustalone na mniej niż określonej szczegółowo liczbie dni sesyjnych w okresie obliczeniowym cena minimalna powinna odpowiadać wartości przedsiębiorstwa obliczonej na podstawie wyceny przejmowanej spółki sporządzonej przez biegłego. Taką wycenę powinien sporządzić wzywający. Wprowadzane regulacje precyzyjnie określają warunki, jakie muszą mieć miejsce, aby zastosować tę metodę. Wezwania mogą dotyczyć spółek, dla których z różnych względów obrót odbywa się sporadycznie. Nie musi to być sytuacja związana z ich złą kondycją, a raczej wynikająca ze stabilnego akcjonariatu, który nie jest zainteresowany przeprowadzeniem transakcji na akcjach, licząc na regularnie wypłacane dywidendy oraz rozwój organiczny spółki. Niezależnie od przyczyn, dla których notowania danego emitenta odbywają się nieregularnie, w przypadku przejmowania takiej spółki, a tym bardziej jej wycofywania z obrotu, akcjonariuszom mniejszościowym powinna zostać zaproponowana cena odpowiadająca rzeczywistej wartości ich inwestycji. Dla instrumentów, dla których dla istotnej części sesji w ogóle nie ma obrotu, a jeżeli się pojawia, to przez wzgląd na niską płynność cena akcji jest podatna na bardzo duże wahania, nie powinno się stosować wyceny opartej o dotychczasowe rozwiązania bazujące na wolumenie i kursie giełdowym. Nie stanowi ona bowiem w tym przypadku obiektywnej metody na określenie ceny minimalnej. Stąd, dla zapewnienia akcjonariuszom obiektywnej ceny, proponuje się odejście od standardowych zasad wyliczania ceny minimalnej i odniesienie się do wyceny samej spółki przygotowanej przez profesjonalny podmiot, jakim jest niezależna firma audytorska.

Dodawane art. 79a–79f ustawy o ofercie publicznej odnoszą się w szczególności do kwestii obliczania ceny w wezwaniu, w przypadku pośredniego nabywania akcji spółek publicznych, zmiany ceny proponowanej w wezwaniu i zmiany stosunku zamiany oraz zmiany treści wezwania dobrowolnego przez wzywającego. Cena oferowana w wezwaniu ustalana jest m.in. w oparciu o cenę zapłaconą w okresie poprzedzającym wezwanie przez wzywającego, a także podmioty od niego zależne oraz podmiot dominujący. Częstym zjawiskiem jest, że akcje spółki

publicznej nabywane są przez te podmioty pośrednio. W obecnym stanie prawnym niejednokrotnie, w sytuacji, gdy cena proponowana w wezwaniu była niższa od ceny, jaką wzywający i podmioty wobec niego dominujące oraz zależne zapłacili wcześniej nabywając pośrednio akcje spółki objętej wezwaniem, jedyną drogą dla akcjonariuszy mniejszościowych było dochodzenie roszczeń na drodze sądowej. Jakkolwiek obowiązujące przepisy nie są precyzyjne i pozostawiają miejsce na odmienne interpretacje to wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 lipca 2019 r., (sygn. akt I CSK 587/17), jednoznacznie wskazał na obowiązek uwzględnienia przy ustalaniu ceny minimalnej w wezwaniu również ceny pośredniego nabycia akcji. Zgodnie z uzasadnieniem powyższego wyroku, cena ta powinna być ustalana przez podmiot zobowiązany do ogłoszenia wezwania na podstawie niezależnej wyceny, zleconej firmie audytorskiej, w której powinna zostać ustalona cena pośredniego nabycia w oparciu o wartość godziwą akcji. Wycena ta powinna być udostępniona do publicznej wiadomości przez wzywającego, wraz z treścią wezwania. Również analiza rozwiązania tej kwestii w państwach europejskich wskazuje, że w wielu z nich, cena nabycia pośredniego jest uwzględniana przy ustalaniu ceny minimalnej w wezwaniu (Austria, Hiszpania, Irlandia, Słowenia, Włochy). Biorąc powyższe pod uwagę, proponuje się doprecyzowanie obowiązujących przepisów ustawy o ofercie publicznej poprzez wyraźne wskazanie, że cena w wezwaniu musi uwzględniać cenę pośredniego nabycia akcji spółki publicznej, co przyczyni się do zwiększenia pewności obrotu i ochrony interesów wszystkich akcjonariuszy. W celu zapewnienia rzetelnego ustalenia ceny pośredniego nabycia akcji spółki, a tym samym prawidłowej treści wezwania oraz lepszej ochrony akcjonariuszy mniejszościowych, proponuje się wprowadzenie obowiązku zlecenia wyceny niezależnej firmie audytorskiej, a zatem podmiotowi niezależnemu od emitenta oraz objętemu nadzorem Polskiej Agencji Nadzoru Audytowego. Emitent będzie zobowiązany do pokrycia kosztów tej wyceny. Jednocześnie, w przypadku, gdy w ocenie akcjonariusza mniejszościowego cena ustalona na podstawie ceny pośredniego nabycia nie jest właściwa, akcjonariusz ten, tak jak dotychczas, będzie mógł dochodzić wyższej ceny, występując z pozwem przeciwko wzywającemu. Dla ułatwienia oceny zasadności takiego powództwa, wycena dokonana przez firmę audytorską będzie podlegała udostępnieniu wraz z treścią wezwania. Do treści wezwania powinno zostać dołączone oświadczenie wzywającego, czy przy ustalaniu ceny w wezwaniu została wzięta pod uwagę cena pośredniego nabycia. Ustawa powinna gwarantować otrzymanie od podmiotu, który był zobowiązany do ogłoszenia wezwania różnicy pomiędzy ceną otrzymaną w wyniku rozliczenia wezwania, a ceną jaka została ustalona w prawomocnym wyroku sądu wszystkim akcjonariuszom, którzy odpowiedzieli na wezwanie (projektowany art. 79d ustawy o ofercie publicznej). Dlatego

należy nałożyć na akcjonariusza, na którym spoczywał obowiązek ogłoszenia wezwania, obowiązek zapłaty różnicy ceny wszystkim osobom, które zbyły akcje w tym wezwaniu, a zatem także tym, które nie wytoczyły powództwa o zapłatę wyższej ceny, z wyłączeniem podmiotów, od których akcje zostały nabyte po cenie obniżonej w przypadku określonym w art. 79 ust. 4 ustawy o ofercie publicznej. Wykonanie tego obowiązku powinno nastąpić w terminie miesiąca od dnia, w którym wyrok stał się prawomocny. Należy założyć, że uprawomocnienie się wyroku w sprawie może nastąpić w terminie znacznie dłuższym, niż 6-miesięczny termin, o którym mowa w art. 74 ust. 3 ustawy o ofercie publicznej. Dlatego obowiązek wyrównania ceny pozostałym akcjonariuszom nie powinien być ograniczony terminem szczególnym, a roszczenie akcjonariusza powinno podlegać przedawnieniu na zasadach ogólnych. W celu zapewnienia prawidłowego wykonanie tego obowiązku, inwestorzy, którzy nie wytoczyli powództwa przeciwko wzywającemu, powinni mieć dostęp do informacji o tym, że zapadł prawomocny wyrok, który może mieć wpływ na ich prawa, należy wprowadzić obowiązek jego doręczenia przez sąd do KNF.

Zmiana ust. 1 i 2 w art. 80 ustawy o ofercie publicznej ma charakter dostosowawczy do proponowanych zmian innych przepisów ustawy o ofercie publicznej (zmiana przepisów, do których odsyła przedmiotowa regulacja), w związku z czym proponowane brzmienie tych przepisów jest zasadniczo tożsame z ich obecnym brzmieniem.

Zmiana brzmienia upoważnienia ustawowego zawartego w art. 81 ustawy o ofercie publicznej, poza zmianami o charakterze dostosowawczym do innych zmian zaproponowanych w tej ustawie, przewiduje rozszerzenie jego zakresu przedmiotowego poprzez określenie wzoru wezwania, o którym mowa w art. 11a ust. 9 tej ustawy, oraz dopuszczalnych rodzajów zabezpieczenia wezwania. Jednocześnie odstąpiono od upoważnienia do określenia w rozporządzeniu warunków nabywania akcji w wezwaniach. Warunki, jakie mogą zostać zastrzeżone w wezwaniu, zostały określone wprost w ustawie, w projektowanym art. 72a. Mając na celu ochronę akcjonariuszy odpowiadających na wezwanie, wytyczne dotyczące treści rozporządzenia wskazują w szczególności na konieczność zapewnienia zaspokojenia się z przedmiotu zabezpieczenia niezwłocznie po zakończeniu wezwania.

W art. 82 ust. 2 oraz art. 83 ust. 4 ustawy o ofercie publicznej zaproponowano doprecyzowanie zasad ustalania ceny minimalnej przymusowego wykupu i odkupu akcji spółek z alternatywnego systemu obrotu poprzez przywrócenie kryterium najwyższej ceny zapłaconej w okresie 12 miesięcy i najwyższej wartości rzeczy lub praw wydanych w zamian za akcje w okresie 12 miesięcy przed ogłoszeniem wykupu lub odkupu. W wyniku ostatniej nowelizacji

ustawy o ofercie publicznej zmianie uległy bowiem zasady ustalania ceny minimalnej przymusowego wykupu (art. 82 ust. 2 ustawy o ofercie publicznej) i odkupu (art. 83 ust. 4 ustawy o ofercie publicznej) akcji spółek, których akcje zostały wyłącznie do alternatywnego systemu obrotu. O ile zgodnie z intencją ustawodawcy doprecyzowano, że w przypadku akcji spółek z alternatywnego obrotu cena minimalna powinna być nie niższa niż średnia rynkowa z alternatywnego systemu obrotu z okresu 3 i 6 miesięcy, to przy dokonaniu zmiany redakcyjnej zostało pominięte, że cena przymusowego wykupu i odkupu akcji notowanych w alternatywnym systemie obrotu powinna być, jak ma to miejsce w przypadku spółek notowanych na rynku regulowanym, nie niższa niż najwyższa cena zapłacona w okresie 12 miesięcy przed ogłoszeniem wykupu lub odkupu oraz najwyższa wartość rzeczy lub praw wydanych w zamian za akcje w okresie 12 miesięcy przed ogłoszeniem wykupu lub odkupu. Zatem w obowiązującym stanie prawnym powstało nieuzasadnione zróżnicowanie zasad ustalania ceny przymusowego wykupu i odkupu w zależności od tego, czy akcje notowane są na rynku regulowanym lub alternatywnym systemie obrotu. W związku z tym, proponuje się usunięcie tej luki prawnej poprzez umieszczenie odesłania do przepisu art. 79 ust. 2 ustawy o ofercie publicznej, który przewiduje przedmiotowe kryterium. Ponadto, zmiany przepisów dotyczących przymusowego wykupu oraz przymusowego odkupu polegają w szczególności na uzupełnieniu odpowiednio odesłań zawartych w art. 82 ust. 2 i art. 83 ust. 4 ustawy o ofercie publicznej o odesłanie do dodawanego art. 79a tej ustawy, przez co przy ustalaniu ceny przymusowego wykupu oraz przymusowego odkupu będzie brana pod uwagę cena pośredniego nabycia. W ust. 5 w art. 82 ustawy o ofercie publicznej rozszerzono zakres podmiotowy tego przepisu poprzez odniesienie do podmiotu/podmiotów organizujących alternatywny system obrotu.

W art. 84 ust. 1 ustawy o ofercie publicznej proponuje się rozszerzenie uprawnień rewidenta ds. szczególnych wynikających z tego przepisu poprzez ich odniesienie również w stosunku do podmiotów zależnych od spółek publicznych. Zmiana ta ma również na celu spełnienie postulatu w tym obszarze zgłoszonego przez środowisko akcjonariuszy mniejszościowych i powinna przyczynić się do wzmocnienia ochrony ich interesów.

Zmiana art. 88a ustawy o ofercie publicznej, odnoszącego się do ograniczeń w zakresie nabywania akcji spółki publicznej przez podmiot obowiązany do ogłoszenia wezwania dotyczącego akcji tej spółki, ma na celu jego dostosowanie do zmian zawartych w tej ustawie dotyczących przepisów, do których odsyła przedmiotowa regulacja.

Zmiany ust. 1 w art. 89 ustawy o ofercie publicznej mają na celu dostosowanie do zmiany zawartej w tej ustawie dotyczącej przepisów, do których odsyła przedmiotowa regulacja, polegającej na zmianie konstrukcji wezwań oznaczającej m.in. wprowadzenie tzw. wezwań następczych w miejsce tzw. wezwań uprzednich (projektowany art. 73 ust. 1). W efekcie uchylone zostaną obowiązki, określone w dotychczasowych art. 73 ust. 1 i art. 74 ust. 1 ustawy o ofercie publicznej, do których odsyła uchylany pkt 2 w ust. 1 w art. 89 (lit. a tiret pierwsze). Proponowana zmiana pkt 3 ma natomiast na celu uwzględnienie dodawanych art. 79a i art. 79b ustawy o ofercie publicznej, które określają dodatkowe (poza art. 79) zasady ustalania ceny proponowanej w wezwaniu (lit. a tiret drugie). Zmiany w ust. 2–2b w art. 89 mają na celu dostosowanie do zmiany zawartej w tej ustawie dotyczącej przepisów, do których odsyła przedmiotowa regulacja (dotychczasowe art. 73 ust. 1, 2 lub 3, art. 74 ust. 1, 2 lub 5 oraz art. 77 ust. 4 pkt 1 lub 3).

Zmiana brzmienia ust. 5 w art. 91 ustawy o ofercie publicznej, ma na celu dostosowanie regulacji dotyczącej wezwania, które akcjonariusz lub akcjonariusze żądający umieszczenia w porządku obrad walnego zgromadzenia lub innego właściwego organu stanowiącego spółki sprawy podjęcia uchwały o zniesieniu dematerializacji akcji są obowiązani uprzednio ogłosić, do innych zmian zawartych w tej ustawie, polegających na dodaniu art. 79a–79f, które odnoszą się w szczególności do kwestii obliczania ceny w wezwaniu, w przypadku pośredniego nabywania akcji spółek publicznych, zmiany ceny proponowanej w wezwaniu i zmiany stosunku zamiany oraz zmiany treści wezwania dobrowolnego przez wzywającego.

Zmiany przewidziane w art. 96 ust. 7a i 16 ustawy o ofercie publicznej mają na celu umożliwienie ukarania osób wchodzących w skład organów podmiotów, które dopuściły się naruszeń, niezależnie od decyzji wydawanej wobec tych podmiotów, poprzez wprowadzenie możliwości wyboru przez organ nadzorczy podmiotu objętego postępowaniem sankcyjnym (podmiot nadzorowany albo członek organu podmiotu nadzorowanego albo oba te podmioty). W wielu sytuacjach wszczynanie postępowań sankcyjnych wobec spółki jest niecelowe, np. w sytuacji, gdy spółka znajduje się w upadłości lub jest w trakcie likwidacji, natomiast celowym byłoby ukaranie członków organów tych spółek za istotne naruszenia. System sankcji sprzężonych nie pozwala na ukaranie członków zarządu lub rad nadzorczych w przypadku, w którym nie zostanie wydana uprzednia decyzja KNF nakładająca karę na spółkę. Umożliwienie rozdzielenia postępowań „spółkowych” i postępowań wobec członków organów na dwa niezależne od siebie postępowania sankcyjne skuteczniej będzie realizowało cele nadzoru, a odpowiedzialni za delikty administracyjne zostaną szybciej ukarani (natomiast nie zostaną

ukarani interesariusze np. emitentów w upadłości). Regulacja taka winna również opierać się na uznaniu administracyjnym. Dawałoby to organowi nadzoru możliwość elastycznej, racjonalnej i adekwatnej do sytuacji związanej z podmiotem dopuszczającym się deliktu administracyjnego reakcji nadzorczej. Wprowadzeniu powyższej zmiany nie stoją na przeszkodzie regulacje unijne. Dyrektywa 2004/109/WE w art. 7 wprost wskazuje, iż państwa członkowskie mają zapewnić, aby przepisy krajowe przewidywały odpowiedzialność emitentów, organów zarządzających lub nadzorczych lub osób odpowiedzialnych w przedsiębiorstwach emitentów. Do wyliczenia w art. 96 ust. 16 ustawy o ofercie publicznej dodano kary przewidziane w art. 96 ust. 1d tej ustawy. Ograniczenie przypadków karania członków organów tylko do przypadków rażącego naruszenia obowiązków ograniczy liczbę przypadków, w którym osoby te będą czuły się zagrożone potencjalną sankcją administracyjną tylko do najistotniejszych przypadków naruszenia obowiązków przez spółki. Dodanie natomiast do art. 96 ust. 16 ustawy o ofercie publicznej do wyliczenia kar przewidzianych w art. 96 ust. 1d tej ustawy ma jedynie cel porządkowy i uzupełnia lukę w zakresie przesłanek uwzględnianych przy nakładaniu kary w przypadkach, o których mowa w art. 96 ust. 1d ustawy o ofercie publicznej.

Zmiany przepisów w zakresie sankcji administracyjnych mają m.in. na celu wprowadzenie odpowiedzialności za naruszenie obowiązków wynikających z zaproponowanych nowych regulacji, dotyczących przykładowo postępowania podmiotu pośredniczącego (art. 97 ust. 1 pkt 3a), ogłaszania wezwania (art. 97 ust. 1 pkt 5), zmian w treści wezwania (art. 97 ust. 1 pkt 7) czy też ceny proponowanej w wezwaniu (art. 97 ust. 1 pkt 9). Ponadto, uchylono przepisy odsyłające do uchylonego art. 74. Art. 97 ust. 1f ustawy o ofercie publicznej odsyła do stosowania przepisów dotyczących przekazywania do publicznej wiadomości treści decyzji stwierdzającej niewywiązywanie się emitenta z obowiązków określonych w art. 96 ustawy o ofercie publicznej oraz treści informacji, które mają zostać przekazane do publicznej wiadomości. Celem art. 97 ust. 1f ustawy o ofercie publicznej jest kształtowanie świadomości prawnej uczestników rynku kapitałowego poprzez utwierdzenie w nich prawidłowych postaw wobec prawa. Dodatkowo, przepis ma umożliwić w jak najszerszym spektrum działania w ramach kompetencji KNF objęcie naruszeń, których stwierdzenie w decyzji winno skutkować przekazaniem informacji o tym naruszeniu do publicznej wiadomości. Przy uwzględnieniu jednoczesnego dążenia do jak najbardziej efektywnej realizacji funkcji przekazywania informacji o stwierdzonych naruszeniach do publicznej wiadomości, właściwe jest poszerzenie katalogu naruszeń wymienionych w art. 97 ust. 1f ustawy o ofercie publicznej o sytuacje, gdy

KNF wydaje decyzje nakładające karę, o której mowa w art. 97 ust. 1 i 1d ustawy o ofercie publicznej. Konieczność poszerzenia katalogu przepisów, o których mowa w art. 97 ust. 1f ustawy o ofercie publicznej wynika również ze znaczenia art. 97 ust. 1 ustawy o ofercie publicznej, który przewiduje sankcje związane z instytucją wezwań uregulowanych w art. 73 i 74 ustawy o ofercie publicznej. Przepisy mają fundamentalne znaczenie dla bezpieczeństwa obrotu i stabilizacji rynku kapitałowego, dlatego też świadomość społeczna dotycząca tych naruszeń powinna być pełniejsza. Przekazanie do publicznej wiadomości informacji o nałożeniu przez KNF kar pieniężnych określonych w art. 97 ust. 1 ustawy o ofercie publicznej umożliwiłoby pogłębianie wiedzy uczestników rynku kapitałowego w tym aspekcie. Dodatkowo, należy zauważyć, że wśród naruszeń prawa w związku ze znacznymi pakietami akcji publicznej zdarzają się przypadki naruszenia przepisów art. 69 ustawy o ofercie publicznej i w tym samym stanie faktycznym przypadki naruszenia art. 73 lub 74 tej ustawy, co jest stwierdzane jedną decyzją administracyjną. Dotychczasowe brzmienie art. 97 ust. 1h tej ustawy pozwala jedynie na publikację przez KNF informacji o naruszeniu art. 69 z pominięciem naruszeń art. 73 lub 74 tej ustawy, a to z kolei może wprowadzać w błąd uczestników rynku i jak wyżej wskazano nie przyczynia się do pogłębiania ich wiedzy. Natomiast, jeśli chodzi o dodanie ustępu 1d do ww. katalogu (tj. do art. 97 ust. 1f ustawy o ofercie publicznej), należy nadmienić, że naruszenia wskazane w tym ustępie dotyczą obowiązków notyfikacyjnych związanych z przekroczeniem progów w ogólnej liczbie głosów, które zostały uregulowane w art. 69–69b ustawy o ofercie publicznej i są dokonywane przez fundusze inwestycyjne lub alternatywne spółki inwestycyjne. Ustawodawca w art. 97 ust. 1f ustawy o ofercie publicznej przewidział konieczność przekazania do publicznej wiadomości informacji o nałożeniu kary za naruszenie art. 69–69b ustawy o ofercie publicznej przez podmioty zobowiązane do składania zawiadomień o zmianach w posiadanych znacznych pakietach akcji w ogólności (nałożenie kar reguluje art. 97 ust. 1a ustawy o ofercie publicznej). Jednak ustawodawca nie wymienił w art. 97 ust. 1f ustawy o ofercie publicznej naruszeń art. 69–69b tej ustawy dokonanych przez fundusze inwestycyjne lub alternatywne spółki inwestycyjne (wymienionych w art. 97 ust. 1d ustawy o ofercie publicznej), co skutkuje niemożnością podania do publicznej wiadomości informacji o nałożeniu sankcji w takich sprawach. W związku z tym, postuluje się objęcie obowiązkiem przekazywania do publicznej wiadomości informacji o decyzji nakładającej karę na podstawie art. 97 ust. 1d ustawy o ofercie publicznej, w celu ujednoczenia przepisów.

Uchylenie art. 97 ust. 5 ustawy o ofercie publicznej powiązane z jest rezygnacją z obowiązku przeprowadzenia rozprawy w postępowaniach sankcyjnych, które nie wpłynę na uprawnienia

strony. Strona może bowiem w każdym momencie postępowania zwrócić się do KNF z prośbą o przeprowadzenie rozprawy administracyjnej, której możliwość przeprowadzenia przewiduje k.p.a. KNF posiada również uprawnienie do wyznaczenia z urzędu rozprawy administracyjnej na podstawie k.p.a.

8. Zmiany w ustawie o obrocie instrumentami finansowymi

Zmiany w art. 7a–7c ust. 1 oraz art. 48 ust. 5e ustawy o obrocie instrumentami finansowymi wynikają ze zmian proponowanych w ustawie o funduszach dotyczących rezygnacji z obowiązku rejestracji certyfikatów inwestycyjnych w KDPW oraz posiadania agenta emisji dla certyfikatów inwestycyjnych.

W art. 13d ust. 2 i 3 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi proponuje się dodanie zorganizowanej platformy obrotu jako rodzaju rynku, w ramach którego może być organizowany przez ministra właściwego ds. budżetu zorganizowany obrót skarbowymi papierami wartościowymi. Biorąc pod uwagę obecną sytuację, na polskim rynku nie istnieją uzasadnione przesłanki przemawiające za pominięciem zorganizowanych platform obrotu z rodzajów rynków, na których odbywa się obrót skarbowymi papierami wartościowymi.

Propozycja dodania art. 25aa ustawy o obrocie instrumentami finansowymi zawiera rozwiązanie analogiczne do tego zaproponowanego w art. 6a ustawy o giełdach towarowych. Ma ono na celu wykonanie rekomendacji zawartej w raporcie „*Poland FSAP 2018 TN Oversight Capital Markets*”. Rozwiązanie to oparte jest na funkcjonującym na podstawie art. 46 ust. 5 i 6 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, zespole doradczym działającym w ramach KDPW. Zgodnie z projektowanym art. 25aa ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, przy radzie nadzorczej spółki prowadzącej system obrotu instrumentami finansowymi funkcjonuje Komitet konsultacyjny, składający się z przedstawicieli członków lub uczestników systemu obrotu oraz – o ile spółka prowadzi również platformę aukcyjną – przedstawicieli podmiotów uprawnionych do bezpośredniego składania ofert na aukcjach. Każdy z tych podmiotów miałby delegować do Komitetu konsultacyjnego po jednym przedstawicielu. Rada nadzorcza spółki prowadzącej system obrotu instrumentami finansowymi jest zobowiązana do zasięgania opinii Komitetu konsultacyjnego w sprawach dotyczących regulacji wewnętrznych spółki. Sposób wyboru członków Komitetu konsultacyjnego określa odpowiednio statut spółki prowadzącej system obrotu instrumentami finansowymi. Takie rozwiązanie zapewnia możliwość sprawowania przez KNF nadzoru nad kształtem unormowań w zakresie konsultacji z udziałem uczestników rynku, gdyż zmiany

statutu spółki wymagają dla swej ważności zgody KNF (art. 29 ust. 1 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi). Przepis przyjmuje zasadę, iż w jednej spółce powinien działać jeden Komitet konsultacyjny. Oznacza to, że w przypadku gdy spółka prowadząca system obrotu instrumentami finansowymi organizuje obrót towarami giełdowymi, członkami jednego wspólnego Komitetu konsultacyjnego, poza przedstawicielami członków lub uczestników systemu obrotu oraz podmiotów uprawnionych do bezpośredniego składania ofert na aukcjach, są także przedstawiciele podmiotów uczestniczących w obrocie towarami giełdowymi. Analogicznie, w przypadku gdy spółka prowadząca giełdę towarową jednocześnie prowadzi również rynek regulowany, platformę aukcyjną lub zorganizowaną platformę obrotu, powołuje się jeden wspólny Komitet konsultacyjny składający się z przedstawicieli członków giełdy, a także przedstawicieli członków lub uczestników systemu obrotu oraz przedstawicieli podmiotów uprawnionych do bezpośredniego składania ofert na aukcjach.

Dodanie w art. 45e ustawy o obrocie instrumentami finansowymi przepisów ust. 5–7 jest uzasadnione koniecznością zapewnienia skuteczności pełnomocnictw złożonych w ramach systemów rozliczeń i rozrachunku mimo ogłoszenia upadłości uczestnika rozliczającego. W przypadku ogłoszenia upadłości uczestnika rozliczającego, w tym kontrahenta centralnego (dalej „CCP”), przepisy ustawy - Prawo upadłościowe, w szczególności art. 135–137, mogą nie zapewniać pełnej skuteczności wszystkich czynności realizowanych zgodnie z rozporządzeniem EMIR. W tym kontekście mogą pojawić się przede wszystkim wątpliwości, czy pełnomocnictwa udzielone przez upadłego uczestnika rozliczającego lub upadłego uczestnika depozytu papierów wartościowych, pozostają skuteczne w zakresie w jakim dotyczą realizacji określonych czynności w imieniu uczestnika po ogłoszeniu jego upadłości. Uczestnicy wprowadzają do systemów KDPW_CCP S.A. oraz KDPW zlecenia, na podstawie których w systemach tych realizowane są, odpowiednio, rozliczenia lub rozrachunki transakcji, poprzez pełnomocników. W związku z tym, gdyby w momencie ogłoszenia upadłości uczestnika wygasły udzielone im pełnomocnictwa, trudno byłoby uznać zlecenia wprowadzone do systemu przez uczestnika mimo wypełniania przesłanek jego nieodwoływalności określonych w art. 137 ustawy - Prawo upadłościowe.

Z kolei, dodanie w art. 45e ustawy o obrocie instrumentami finansowymi przepisu ust. 8 oznacza wprowadzenie przepisów dających CCP w razie ogłoszenia upadłości uczestnika bądź innego podmiotu zawierającego transakcje uprawnienie do wypowiedzenia umowy o uczestnictwo w tym systemie wraz z umowami, których CCP stało się stroną w wyniku nowacji rozliczeniowej transakcji przyjętych do rozliczenia na podstawie umowy o uczestnictwo w tym

systemie oraz do powstrzymania się w takim przypadku od wykonania umowy o uczestnictwo w tym systemie. Tym samym zmiana ta ma na celu zapewnienie skuteczności działań podejmowanych w ramach systemu gwarantowania, w związku z wystąpieniem przypadku naruszenia po stronie uczestnika bądź ogłoszenia upadłości CCP. W szczególności CCP powinien mieć w pełni zapewnioną skuteczność rozwiązania umowy o uczestnictwo i rozwiązania rozliczanych transakcji, powstrzymania się z wykonywaniem umowy o uczestnictwo (przyjmowania transakcji do rozliczenia), a także kompensacji dokonanej przed ogłoszeniem upadłości oraz w ramach klauzuli kompensacyjnej po ogłoszeniu upadłości.

Wykreślenie w art. 48 w ust. 5e ustawy o obrocie instrumentami finansowymi certyfikatów inwestycyjnych spośród instrumentów, co do których KDPW gromadzi i udostępnia do publicznej wiadomości informacje spowodowane jest zniesieniem obowiązku rejestracji certyfikatów inwestycyjnych w KDPW.

Dodanie w art. 48 przepisu ust. 17 ma na celu zmniejszenie obciążenia CCP jako przedsiębiorcy w procesach zatwierdzania regulaminów. W tym kontekście zauważenia wymaga, iż obecne przepisy sprawiają, że jednocześnie prowadzonych jest kilka postępowań, w ramach których ocenie podlegają te same regulacje. W szczególności, należy wymienić przepisy ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz rozporządzenie EMIR, zgodnie z którymi w przypadku, gdy CCP zamierza rozszerzyć swoją działalność o dodatkowe usługi nieobjęte pierwotnym zezwoleniem lub działalność nieobjętą tym zezwoleniem, stosownie do art. 15 ust. 1 i art. 17 ust. 1 rozporządzenia EMIR jest obowiązany do złożenia wniosku o rozszerzenie zakresu zezwolenia do organu właściwego dla CCP. Z kolei, według art. 49 ust. 1 i 1a rozporządzenia EMIR, jeżeli CCP zamierza przyjąć istotną zmianę w modelach i parametrach przyjętych do obliczania wymogów dotyczących depozytów zabezpieczających, składek na rzecz funduszu na wypadek niewykonania zobowiązania, wymogów dotyczących zabezpieczenia i innych mechanizmów kontroli ryzyka, ma obowiązek wystąpić do właściwego organu i do Europejskiego Urzędu Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych o walidację tej zmiany. Jednocześnie zgodnie z art. 48 ust. 16 i art. 50 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi CCP jest obowiązany do wystąpienia o zatwierdzenie zmian do właściwego regulaminu rozliczeń transakcji, a w zależności od zakresu rozszerzenia działalności - także wystąpić z wnioskiem o zatwierdzenie regulaminu funduszu rozliczeniowego na mocy art. 66 ust. 2 i 3 tej ustawy. W związku z tym, zaproponowane nowe brzmienie przepisów ma na celu taką modyfikację, aby postępowania w sprawie zatwierdzenia zmian do regulaminów sporządzanych przez CCP nie mogły być prowadzone, w przypadkach gdy jest prowadzone

postępowanie na podstawie przepisów rozporządzenia EMIR, w ramach którego są składane te zmiany.

Zmiana brzmienia w art. 51 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi wynika z proponowanego wprowadzenia w art. 51 przepisu ust. 5, który poszerza katalog osób, które mogą być uczestnikami KDPW. Wprowadzenie tego przepisu umożliwi zapewnienie uczestnictwa kontrahentów niefinansowych w systemie rozliczeń w celu ich rozpoznawania przez CCP jako „znanych klientów”. W tym kontekście zauważenia wymaga, iż rozporządzenie EMIR m.in. nakłada obowiązek kierowania transakcji do rozliczenia przez CCP, także na tzw. kontrahentów niefinansowych w przypadkach określonych w art. 4 ust. 1 tego rozporządzenia. Z kolei, zgodnie z art. 48 ust. 5 i 6 rozporządzenia EMIR, w przypadku gdy aktywa i pozycje są zapisywane w ewidencji i na rachunkach CCP jako utrzymywane na rachunek klienta lub klientów niewykonującego zobowiązania członka rozliczającego, CCP co najmniej zobowiązuje się na mocy umowy wszcząć, na żądanie tego klienta lub tych klientów, bez zgody niewykonującego zobowiązania członka rozliczającego, procedury przeniesienia aktywów i pozycji prowadzonych na rzecz tego klienta lub tych klientów („*porting*”). Dodatkowo, stosownie do art. 48 ust. 7 rozporządzenia EMIR wszelkie pozostałe kwoty zabezpieczenia należne od CCP po zakończeniu przez CCP postępowania w sprawie zarządzania skutkami niewykonania zobowiązania przez członka rozliczającego należy szybko zwrócić tym klientom, o ile są oni znani CCP. Natomiast, zauważenia wymaga, iż dotychczasowe przepisy art. 51 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi wyposażają w taką zdolność jedynie ograniczone grono podmiotów będących kontrahentami niefinansowymi w rozumieniu rozporządzenia EMIR, którzy spełniają przesłanki do uznania ich za instytucje finansowe. Jednocześnie, należy zauważyć, że ustawa o obrocie instrumentami finansowymi w żaden sposób nie ogranicza możliwości uczestnictwa kontrahentów niefinansowych w izbie rozliczeniowej prowadzonej zgodnie z przepisami art. 68a–68d tej ustawy. Proponowana zmiana jest o tyle uzasadniona, że uczestnictwo podmiotów niefinansowych w CCP jest w Unii Europejskiej bardzo powszechne.

Zmiana art. 65 i art. 66 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi ma na celu zapewnienie funkcjonowania funduszy na wypadek niewykonania zobowiązania przez uczestnika rozliczającego, organizowanych przez CCP na warunkach spójnych z rozporządzeniem EMIR, tj. analogicznych, jak w przypadku takich funduszy tworzonych przez CCP działających w innych państwach UE. Zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, fundusze są tworzone według zasad, które nakazują ich odrębne

ustanowienie w podziale na dany rynek zamiast w zależności od różnych klas instrumentów finansowych, które rozlicza KDPW_CCP S.A. W związku z tym, powstaje niespójność z art. 42 ust. 4 rozporządzenia EMIR. Zaproponowana zmiana wprowadza jednolitość zasad dla wszystkich funduszy stanowiących przez CCP i tym samym zapewnia spójność z rozporządzeniem EMIR. Realizacja tego wskazanego celu wymaga również technicznych zmian w art. 66, uchylecia art. 67 ust. 2, modyfikacji brzmienia art. 68 ust. 1 oraz uchylecia art. 68d.

Zmiana w art. 69 w ust. 2 w pkt 6 oraz zdania wstępnego w art. 72 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi polega na zastąpieniu nazwy usługi maklerskiej „oferowanie instrumentów finansowych” pojęciem „plasowanie instrumentów finansowych”. Zmiana ta podyktowana jest potrzebą wyeliminowania wątpliwości interpretacyjnych w związku z przyjętą w nowelizowanej ustawie definicją „oferującego” (art. 3 pkt 13b). Wprowadzenie tej definicji mogło bowiem doprowadzić do niezamierzonego rozszerzenia zakresu usługi oferowania instrumentów finansowych na czynności, które prowadzą do obrotu wtórnego w ramach tzw. dawnej oferty prywatnej, a obecnie oferty publicznej skierowanej do nie więcej niż 149 oznaczonych adresatów innych niż inwestorzy kwalifikowani, o której mowa w art. 1 ust. 4 lit. b rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1129 z dnia 14 czerwca 2017 r. w sprawie prospektu, który ma być publikowany w związku z ofertą publiczną papierów wartościowych lub dopuszczeniem ich do obrotu na rynku regulowanym oraz uchylecia dyrektywy 2003/71/WE (Dz. Urz. UE L 168 z 30.06.2017 r., str. 12 i n.). W efekcie mogło dojść do zatarcia różnicy pomiędzy usługą oferowania instrumentów finansowych świadczoną co do zasady na rzecz emitenta, a usługą pośrednictwa w sprzedaży instrumentów finansowych na rynku wtórnym, świadczoną przez firmy inwestycyjne w formule przyjmowania i przekazywania zleceń (w wariacie „kojarzenia stron”) lub wykonywania zleceń na rzecz podmiotów innych niż emitent, w ramach indywidualnie negocjowanych transakcji zawieranych na rynku wtórnym, poza obrotem zorganizowanym. Ponadto, w ocenie projektodawcy, pojęcie „plasowania instrumentów finansowych” będzie w lepszym stopniu odpowiadać nazewnictwu tej usługi przyjętemu w załączniku I sekcji A pkt 7 dyrektywy MiFID II, tj. „subemisji instrumentów finansowych bez gwarancji przejścia emisji”.

Zmiana w art. 73c w ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi ma na celu zastąpienie błędnego odwołania do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2017/575 z dnia 8 czerwca 2016 r. uzupełniającego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE w sprawie rynków instrumentów finansowych w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych

dotyczących danych publikowanych przez systemy wykonywania zlecenia na temat jakości wykonywania transakcji (Dz. Urz. UE L 87 z 31.03.2017, str. 152), dalej „rozporządzenie 2017/575” prawidłowym odwołaniem do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2017/576 z dnia 8 czerwca 2016 r. uzupełniającego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych dotyczących podawania co roku do wiadomości publicznej przez firmy inwestycyjne informacji o tożsamości systemów wykonywania zleceń i jakości wykonywania zleceń (Dz. Urz. UE L 87 z 31.03.2017, str. 166), dalej „rozporządzenie 2017/576”. Zgodnie z obowiązującym przepisem podanie przez firmę inwestycyjną do publicznej wiadomości corocznego raportu zawierającego wykaz pięciu najlepszych systemów wykonywania zlecenia, następuje z uwzględnieniem przepisów rozporządzenia 2017/575. Niemniej, treść przepisów tego rozporządzenia jak również fakt, iż zostało ono wydane z uwzględnieniem art. 27 ust. 10 akapit pierwszy lit. a dyrektywy MiFID II, wskazuje, że właściwym aktem delegowanym, który powinien zostać wskazany w odesłaniu jest rozporządzenie 2017/576. Rozporządzenie to nie określa bowiem treści i formatu informacji, które mają być publikowane przez firmy inwestycyjne zgodnie z art. 27 ust. 6 dyrektywy MiFID II. Przepis ten dotyczy bowiem raportu (wykazu) rocznego obejmującego pięć najlepszych systemów wykonywania zleceń pod względem wolumenu obrotu, sporządzanego przez firmę inwestycyjną wykonującą zlecenia klientów. Obowiązek ten powinien być wykonywany w sposób określony w art. 3 rozporządzenia 2017/576.

W związku z proponowanym dodaniem w art. 79 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi przepisu ust. 9b zauważenia wymaga, że w praktyce rynkowej występują sytuacje, kiedy agent firmy inwestycyjnej planuje zakończyć współpracę z jedną firmą inwestycyjną i zostać agentem innej firmy inwestycyjnej. Obecny kształt przepisów utrudnia szybkie przeprowadzenie takiego procesu, zwłaszcza gdy zamiarem agenta jest zmiana firmy inwestycyjnej w ciągu krótkiego okresu, zwłaszcza jednego bądź kilku dni. Proponowana zmiana tego przepisu w przedstawionym w ustawie brzmieniu umożliwi więc usprawnienie i przyspieszenie powyższego procesu. Z kolei, nowelizacja art. 79 ust. 10 uniemożliwi ponowny wpis osoby/podmiotu do rejestru alternatywnych funduszy inwestycyjnych, przed upływem 10 lat od skreślenia, w przypadku gdy podstawą skreślenia było naruszenie przez agenta przepisów prawa. Zwiększy to więc stabilność rynku finansowego i ochronę konsumenta na tym rynku, co jest jednym z priorytetów dotyczących działalności legislacyjnej w tym obszarze. Dodanie natomiast w art. 79 przepisu ust. 11 umożliwi KNF pozyskanie informacji i dokumentów bezpośrednio od agenta firmy inwestycyjnej. Przepisy obecnie obowiązujące umożliwiają

pozyskanie tych danych za pośrednictwem firmy inwestycyjnej, na rzecz której działa dany agent, co wydłuża czas pozyskania informacji oraz może ograniczać zakres pozyskanych przez firmę inwestycyjną od agenta informacji ze względu np. na tajemnicę przedsiębiorstwa.

Zmiana w art. 81c ustawy o obrocie instrumentami finansowymi wynika z uznania, że przepis ustanawiający konieczność sporządzenia planu postępowania z ryzykiem w kontekście zawierania umowy outsourcingu jest nadmiarowy w odniesieniu do wymogów określonych w art. 31 ust. 2 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2017/565 z dnia 25 kwietnia 2016 r. uzupełniającego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE w odniesieniu do wymogów organizacyjnych i warunków prowadzenia działalności przez firmy inwestycyjne oraz pojęć zdefiniowanych na potrzeby tej dyrektywy (Dz. Urz. UE L 87 z 31.03.2017, str. 1, z późn. zm.). Obowiązek sporządzenia takiego planu nie wynika również z przepisów dyrektywy MiFID II. Mając to na uwadze, w projekcie ustawy przewidziano uchylenie przepisu ust. 5 w art. 81c ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zmiana w ust. 6 zdania wprowadzającego jest zmianą wynikową (zastąpienie odwołania do uchylonego ust. 5 pkt 3 treścią uchylonego przepisu). Z kolei, uchylenie w ust. 6 pkt 1 uznano za rozwiązanie nadmierowe i niedostosowane do specyfiki znacznej części umów outsourcingowych, zwłaszcza w zakresie powierzania świadczenia usług z obszaru IT. Przepis ten przewiduje wymóg, zgodnie z którym umowa outsourcingu istotnego powinna zawierać postanowienia przewidujące pełną odpowiedzialność usługodawcy (insourcera) za koszty związane z wypłatą odszkodowania z tytułu roszczeń klientów lub osób trzecich o naprawienie szkody wyrządzonej wskutek niewykonania lub nienależytego wykonania umowy outsourcingowej przez takiego usługodawcę w zakresie, w jakim nie poniósłby odpowiedzialności. Wymóg ten nie jest przewidziany regulacjami dyrektywy MiFID II oraz odbiega od praktyki świadczenia usług informatycznych. Firmy IT często nie zgadzają się na tego typu postanowienia, gdyż w jego konsekwencji są zmuszone do brania odpowiedzialności za skalę działalności firmy inwestycyjnej w sytuacji, w której:

- 1) oferują jedynie usługę informatyczną, dostarczając ją w zazwyczaj bardzo wąskim specjalistycznym zakresie;
- 2) usługa ta stanowi jedynie jeden z wielu elementów składowych lub wspierających kompleksową usługę maklerską, oferowaną następnie klientom przez firmę inwestycyjną;
- 3) wynagrodzenie insourcera za dostarczenie usługi, oparte najczęściej o zwykłe formuły wynagradzania firm informatycznych, stanowi jedynie znikomy promil skali obrotów czy

przychodów generowanych przez firmy inwestycyjne oferujące kompleksowe usługi maklerskie, która to skala jest jednocześnie potencjalną miarą ryzyka i szkody.

Proponowana zmiana brzmienia art. 81d ustawy o obrocie instrumentami finansowymi ma na celu dostosowanie tego przepisu do praktyki zawierania umów outsourcingu. Obowiązujący obecnie obowiązek zawiadamiania KNF o zamiarze zawarcia umowy outsourcingu co najmniej na 14 dni przed jej zawarciem, wraz z projektem umowy nie odpowiada bowiem faktycznej praktyce rynku. Negocjowanie treści umowy outsourcingowej jest niekiedy procesem wydłużonym i trwa do chwili ich zawarcia, co powoduje, że często zadośćuczynienie obowiązkowi notyfikacyjnemu przed zawarciem takiej umowy, w terminie 14 dni bywa niemożliwe. Dlatego też, proponuje się zastąpienie w ust. 1 tego przepisu 14-dniowej notyfikacji ex ante notyfikacją ex post. Ponadto, proponuje się, aby zamiast załączania do zawiadomienia umowy zawiadomienie zawierało zakres czynności powierzonych innemu przedsiębiorcy lub przedsiębiorcy zagranicznemu. Natomiast, w ust. 2 proponuje się, aby informowanie KNF o zmianie umowy miało miejsce wyłącznie, gdy zmiana ta ma istotny charakter, a nie jak to jest obecnie w przypadku każdej zmiany umowy, co jest rozwiązaniem nieadekwatnym, zwłaszcza w przypadku zmian nieistotnych, gdyż takie informacje nie mają istotnego znaczenia dla sprawowanego nadzoru.

Proponowana zmiana dotycząca art. 82 ust. 1–1a oraz ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi umożliwia rozróżnienie zakresu wniosku, w zależności od tego, czy podmiot posiada status domu maklerskiego lub banku posiadającego zezwolenie na prowadzenie działalności maklerskiej (tj. podlega nadzorowi KNF) i dostosowane tego zakresu do informacji, które są istotne w związku z przedmiotowym rozszerzeniem zezwolenia. Obecne brzmienie ustawy o obrocie instrumentami finansowymi zobowiązuje wnioskodawcę, w przypadku każdorazowego wniosku o rozszerzenie zezwolenia, do przekazywania wszystkich informacji przewidzianych przepisami prawa. Powyższa zmiana przyspieszy proces gromadzenia dokumentów i informacji przez wnioskodawcę, zmniejszy koszty z tym związane i skróci proces rozpatrywania wniosków przez KNF. Ponadto, zmiana ta umożliwi wnioskodawcy przekazanie w ramach wniosku projektu regulacji wewnętrznych zamiast ich zatwierdzonych, przez odpowiednie organy korporacyjne wnioskodawcy, wersji. Powyższa zmiana przyspieszy proces gromadzenia dokumentów i informacji przez wnioskodawcę oraz będzie zgodna (w zakresie statusu regulacji wewnętrznych) z pozostałymi wymogami wynikającymi z rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2017/1943 z dnia 14 lipca 2016 r. uzupełniającego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE w odniesieniu do

regulacyjnych standardów technicznych dotyczących informacji i wymogów w zakresie udzielania zezwoleń firmom inwestycyjnym (Dz. Urz. UE L 276 z 26.10.2017 r., str. 4). Skład akcjonariuszy/udziałowców podmiotu ubiegającego się o zezwolenie na prowadzenie działalności maklerskiej ma istotne znaczenie do oceny przedmiotowego wniosku pod względem ewentualnego zaistnienia przesłanek odmowy udzielenia zezwolenia wskazanych w art. 85 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi.

Ze względu na obowiązki przekazania informacji w postępowaniu licencyjnym, które odsyłają do przepisów wspólnotowych posługujących się niezdefiniowanym w ustawie pojęciem „organ zarządzający” konieczne jest dodanie do art. 82 przepisu ust. 2b doprecyzowującego zakres tego terminu poprzez wskazanie, że odnosi się on do zarządu oraz rady nadzorczej.

Zmiana brzmienia w art. 83a przepisu ust. 4b ustawy o obrocie instrumentami finansowymi wynika z konieczności doprecyzowania, że obowiązki, o których mowa w ust. 3h i 4 oraz w art. 83a obejmują, w związku z czynnościami, które mogłyby skutkować świadczeniem jednej ze wskazanych usług maklerskich, również sporządzanie protokołów i notatek ze spotkań przeprowadzonych w bezpośredniej obecności klienta lub potencjalnego klienta.

Zmiany przewidziane w art. 86 ust. 3 i 4 oraz art. 94 ust. 1 pkt 4 mają na celu zapewnienie KNF jako organowi właściwemu w rozumieniu art. 39 ust. 3 rozporządzenia 600/2014 z efektywności w zakresie monitorowania rynku instrumentów finansowych i lokat strukturyzowanych, które są wprowadzane do obrotu, dystrybuowane lub sprzedawane na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub z jej terytorium przez firmy inwestycyjne oraz banki, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, oraz wykonywania przez KNF nadzoru w tym zakresie. Wprowadzenie tego przepisu, podobnie jak w przypadku ustawy - Prawo bankowe uzasadnione jest brakiem konkretyzacji sprawowania nadzoru nad firmami inwestycyjnymi oferującymi lokaty strukturyzowane. Okres sprawozdawczy, za jaki podmioty nadzorowane będą sporządzać dane, będzie podlegał dalszym konsultacjom i zostanie określony w akcie wykonawczym.

Zmiana w art. 106i ustawy o obrocie instrumentami finansowymi przepisu ust. 2 ma na celu dostosowanie przepisu do zmian wprowadzonych w analogicznych przepisach zawartych w ustawie - Prawo bankowe, ustawie o funduszach inwestycyjnych oraz ustawie o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, które dotyczą doręczania decyzji KNF w sprawie zgłoszenia sprzeciwu wobec zamiaru nabycia akcji instytucji finansowych.

W art. 111 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi dotyczącym warunków wydania zezwolenia dla banku na prowadzenie działalności maklerskiej wprowadzono zmiany analogiczne do powyżej opisanych zmian w art. 82, odnoszącym się do postępowania licencyjnego dla domów maklerskich.

Celem modyfikacji brzmienia art. 117 ust. 3 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi jest ograniczenie konieczności przekazywania do zagranicznych firm inwestycyjnych działających w Rzeczypospolitej Polskiej bez oddziału, warunków prowadzenia działalności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, czego dyrektywa MIFID II nie wymaga. Zmiana ogranicza zatem krąg podmiotów, do których trzeba wysyłać powyższą informację.

Projekt ustawy przewiduje również szereg zmian mających na celu umożliwienie bankom powierniczym uczestniczenia w pożyczkach papierów wartościowych (art. 69 ust. 2, art. 83 ust. 1 pkt 1, art. 123a–123c ustawy o obrocie instrumentami finansowymi). Celem tych zmian jest stworzenie warunków regulacyjnych dla rozwoju rynku pożyczek papierów wartościowych. Banki powiernicze są jednostkami organizacyjnymi w ramach banków, prowadzącymi rachunki papierów wartościowych. W większości przypadków pełnią one też dodatkową rolę – banku depozytariusza na rzecz funduszy inwestycyjnych. Dzięki temu pośrednio, mogą stać się ogromnym źródłem podaży papierów wartościowych dla rynku pożyczek. Wykorzystanie tego źródła wymaga jednak w praktyce wprowadzenia efektywnych procedur transakcyjnych. Dlatego też, zasadna jest zmiana przepisów, polegająca na umożliwieniu bankowi powierniczemu pośrednictwo w transakcjach pożyczek papierów wartościowych, bez konieczności angażowania innych jednostek organizacyjnych banku. Transakcja pożyczki papierów wartościowych przenosi własność pożyczanych papierów na pożyczkobiorcę. Pośrednictwo w tego rodzaju transakcjach stanowi działalność maklerską w rozumieniu ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Z jej wykonywaniem, w przypadku firm inwestycyjnych oraz banków, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, wiąże się konieczność stosowania szeregu regulacji ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, rozporządzeń wykonawczych do niej oraz bezpośrednio skutecznych aktów prawa UE. W związku z tym, umożliwienie bankom powierniczym udziału w transakcjach pożyczek papierów wartościowych powinno odbywać się z zastosowaniem przez bank powierniczy takich samych zasad, jak ma to miejsce w przypadku ww. podmiotów lub jednostek organizacyjnych. Celem projektowanych regulacji jest bowiem zapewnienie równych zasad konkurencji na rynku pożyczek papierów wartościowych oraz zapewnienie ochrony pożyczkodawcom i pożyczkobiorcom na takim samym poziomie, jak to ma miejsce w

przypadku inwestorów wykonujących transakcje innego typu. Ponadto, projektowane regulacje obejmują zniesienie wymogu zatrudnienia maklera papierów wartościowych przez firmę inwestycyjną do wykonywania czynności, o których mowa w art. 69 ust. 4 pkt 1 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Obecnie wymóg taki nie obowiązuje banków powierniczych. Zniesienie tego wymogu wobec firm inwestycyjnych ma na celu zrównanie wymogów dla wykonywania przedmiotowej czynności. Z uwagi na rodzaj działalności, jaką jest przechowywanie i rejestrowanie instrumentów finansowych, w tym prowadzenie rachunków papierów wartościowych, rachunków derywatów i rachunków zbiorczych, oraz prowadzeniu rachunków pieniężnych, rzetelne jej wykonywanie może być zapewnione przez osoby o odpowiednich kompetencjach, ale nieposiadające uprawnień do wykonywania zawodu maklera papierów wartościowych.

Dodanie w art. 130 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi przepisu ust. 7 ma na celu umożliwienie KNF nakładanie sankcji w postaci skreślenia maklera papierów wartościowych lub doradcy inwestycyjnego z listy maklerów i doradców, w sytuacji kiedy złoży on samodzielnie wniosek o wykreślenie go z listy. W takim przypadku proponuje się wprowadzenie przepisu pozwalającego na zawieszenie postępowania w przedmiocie skreślenia ww. podmiotów z listy maklerów i doradców wszczętego na wniosek podmiotu nadzorowanego. Aktualnie takiej możliwości regulacja art. 130 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi nie przewiduje.

Proponowane zmiany w art. 149 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi mają na celu ujednolicenie z regulacjami innych ustaw rozwiązań prawnych przyjętych w tej ustawie w zakresie uprawnień poszczególnych służb do uzyskiwania informacji zawierających tajemnice prawnie chronione. Ponadto, w proponowanych przepisach dodano regulacje o zachowaniu w tajemnicy informacji o przekazaniu danych uprawnionym służbom. Zaproponowane rozwiązania w przedmiotowym zakresie mają na celu uwzględnienie propozycji Zespołu zadaniowego ds. opracowania metodyki postępowania w związku z zabezpieczeniem majątkowym.

Dodanie w art. 150 w ust. 1 pkt 25 w ustawie o obrocie instrumentami finansowymi ma na celu uwzględnienie w katalogu sytuacji przekazywania informacji stanowiących tajemnicę zawodową, które nie naruszają obowiązku zachowania takiej tajemnicy, również sytuacji przekazywania informacji stanowiących tajemnicę przez firmę inwestycyjną podmiotowi objętemu systemem gwarantowania depozytów. Z uwagi na brak takiego wyłączenia, w obecnym stanie prawnym brak jasnej, nie budzącej wątpliwości podstawy przekazywania

informacji stanowiących tajemnicę zawodową podmiotowi objętemu systemem gwarantowania depozytów przez firmę inwestycyjną. Informacje takie są przekazywane, jak wskazuje praktyka obrotu, na podstawie pkt 17 w art. 150 ust. 1 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, zgodnie z którym nie narusza obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej przekazywanie informacji stanowiących taką tajemnicę przez firmę inwestycyjną w związku z zawarciem lub wykonywaniem umowy związanej z prowadzeniem działalności maklerskiej o ile przekazanie tych informacji jest niezbędne dla zawarcia lub wykonania umowy. Wskazując *expressis verbis* przypadek przekazywania informacji podmiotowi objętemu systemem gwarantowania, zmiana usunie pojawiające się wątpliwości interpretacyjne w tym zakresie.

Uchylenie przepisów art. 165 ust. 2, art. 165a ust. 3, art. 165b ust. 3, art. 166a ust. 3, art. 169a ust. 1c i ust. 1d pkt 9, art. 169c ust. 3, art. 170 ust. 2, art. 170a ust. 2, art. 170b ust. 2, art. 170c ust. 2 art. 171 ust. 3, art. 173 ust. 9, art. 173c ust. 5 oraz art. 174 ust. 3 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi związane jest z rezygnacją z obowiązku przeprowadzenia przez KNF rozprawy przed wydaniem decyzji administracyjnych w sprawach dotyczących rynku kapitałowego. Zmiana ta ma na celu usprawnienie procesu decyzyjnego tego organu oraz ujednolicenie zasad podejmowania takich decyzji z zasadami obowiązującymi w pozostałych sektorach rynku finansowego. Instytucja rozprawy w postępowaniu administracyjnym uregulowana jest w sposób kompleksowy w rozdziale 5 działu II k.p.a. Zgodnie z art. 89 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi organ administracji publicznej przeprowadza, z urzędu lub na wniosek strony, rozprawę, w każdym przypadku gdy zapewni to przyspieszenie lub uproszczenie postępowania lub gdy wymaga tego przepis prawa. Ponadto, organ powinien przeprowadzić rozprawę, gdy zachodzi potrzeba uzgodnienia interesów stron oraz gdy jest to potrzebne dla wyjaśnienia sprawy przy udziale świadków lub biegłych albo w drodze oględzin. Rozprawa administracyjna jest zatem dedykowana postępowaniom, w których występuje więcej niż jedna strona postępowania, interesy stron są sprzeczne, a także tym, w których koncentracja na rozprawie materiału dowodowego pozwoli na szybsze wyjaśnienie i załatwienie sprawy. Tymczasem postępowania prowadzone przez KNF, w których rozprawa administracyjna jest obligatoryjna, są postępowaniami o charakterze sankcyjnym gdzie nie występuje sprzeczność interesów, a obowiązek przeprowadzenia rozprawy nie przyczynia się do lepszego wyjaśnienia sprawy oraz skrócenia postępowania. Ponadto, z uwagi na fakt, że KNF jest organem kolegialnym zgodnie z k.p.a. rozprawę prowadzić mogą tylko Przewodniczący i jego zastępcy (pozostali członkowie KNF, poza tym, że wchodzi w skład tego organu, wykonują również obowiązki służbowe w innych instytucjach). Jednocześnie,

zauważenia wymaga, że instrument ten jako obowiązkowy nie został przewidziany w ustawie - Prawo bankowe oraz ustawie o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej. Pamiętać przy tym należy, że stronom postępowania niezadowolonym z decyzji KNF przysługuje wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy, a następnie mogą one wnieść skargę do sądu administracyjnego. Ponadto, strona postępowania będzie mogła wystąpić z wnioskiem o przeprowadzenie rozprawy zgodnie z ww. przepisami k.p.a. Nasilenie zjawisk zachodzących na rynku kapitałowym, a także presja na organ nadzoru w zakresie należytego wywiązywania się ze swoich obowiązków, wymaga usprawnienia podejmowania przez ten organ decyzji o charakterze sankcyjnym. Jednocześnie, w ocenie projektodawcy, proponowane zmiany nie wpływają w istotny sposób na ograniczenie uprawnień stron postępowania, gdyż obowiązujące przepisy k.p.a. z zakresu rozpraw administracyjnych, jak również środków odwoławczych i zaskarżeniowych, w należyty sposób zabezpieczają ich interesy. Ponadto, proponowane zmiany zrównują sytuację prawną stron postępowania sankcyjnego na rynku finansowym.

Ustawodawca w art. 169a w ust. 1c ustawy o obrocie instrumentami finansowymi wskazuje, że kara nie może zostać nałożona, jeżeli od uzyskania przez KNF wiadomości o czynie określonym w art. 169a ust. 1–1ba upłynęło więcej niż 2 lata albo od popełnienia tego czynu upłynęło więcej niż 5 lat. Proponuje się wykreślenie tego przepisu, gdyż przewiduje on dwa alternatywne terminy, w których kara może zostać nałożona. Jest to albo 2 lata od uzyskania informacji o czynie przez KNF albo 5 lat od popełnienia czynu. W praktyce 2-letni termin wskazany w przepisie okazał się niewystarczający, a zatem należy go uznać za zbyt krótki, aby w sposób kompletny zapewnić zgromadzenie materiału dowodowego i przeprowadzić dwuinstancyjne postępowanie, szczególnie przy zapewnieniu stronie czynnego udziału w całym toku postępowania, realizacji szeregu wymogów formalnych przewidzianych przepisami prawa, w tym w szczególności realizacji wniosków dowodowych strony. Termin 2-letni jest terminem zbyt krótkim w przypadku skomplikowanych postępowań. W zakresie terminu 5-ciu lat od popełnienia podkreślić należy, że termin ten jest uregulowany w sposób tożsamy w art. 189g k.p.a. Zatem w tym przypadku nie ma potrzeby utrzymywania przepisu w ustawie o obrocie instrumentami finansowymi.

Zaproponowane w art. 169a w ust. 1d uchylenie pkt 9 wynika z tego, że przepis ten nakazuje KNF przy ustalaniu wysokości kary pieniężnej nakładanej na dom maklerski za naruszenie przepisów regulujących prowadzenie działalności maklerskiej, do brania pod uwagę potencjalnych skutków systemowych naruszenia. Wymóg ten nie wynika z art. 72 ust. 2 implementowanej w tym przepisie dyrektywy MiFID II.

Z uwagi na nałożenie na emitentów nowych obowiązków w art. 7c ustawy obrotu instrumentami finansowymi, należy ustanowić sankcję za niewypełnianie obowiązków, o których będzie stanowił ten przepis. Wobec tego proponuje się, aby obecny art. 178d ustawy o obrocie instrumentami finansowymi objął dyspozycją także nowy art. 7c tej ustawy. Art. 178d ustawy o obrocie traktuje bowiem o odpowiedzialności za przekazanie KDPW (w rozumieniu bazy Rejestru Zobowiązań Emitentów) nieprawdziwych lub zatajenie prawdziwych informacji dotyczących papierów wartościowych lub emitenta, tj. za naruszenie obowiązków, o których mowa w art. 7b ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Art. 7c ustawy o obrocie instrumentami finansowymi będzie rozszerzeniem obowiązków, o których mowa w art. 7b, wobec czego objęcie go dyspozycją art. 178d tej ustawy jest zasadne.

W związku z proponowanym wprowadzeniem możliwości żądania od agenta firmy inwestycyjnej informacji zgodnie z projektowanym art. 79 ust. 11, zasadne jest wprowadzenie sankcji karnej za naruszenie tego przepisu. Art. 184 ust. 1 przewiduje więc wprowadzenie kary aresztu, ograniczenia wolności lub grzywny za uniemożliwianie lub utrudnianie przeprowadzenia czynności kontrolnych przez upoważnionych pracowników UKNF.

Ponadto należy wskazać, że nowelizacje dotyczące art. 69 ust. 2 pkt 6, art. 72, art. 73c ust. 2, art. 81c – 81d, art. 117 ust. 3 i uchylenie art. 169a ust. 1d stanowią realizację postulatów Strategii Rozwoju Rynku Kapitałowego i efekt przeglądu obowiązujących regulacji pod kątem tzw. *goldplatingu*.

9. Zmiany w ustawie o nadzorze nad rynkiem kapitałowym

Zmiany polegające na dodaniu w ustawie o nadzorze nad rynkiem kapitałowym art. 19a mają na celu zwolnienie z obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej przekazywania informacji stanowiących taką tajemnicę na potrzeby wszczętego lub planowanego postępowania cywilnego przeciwko instytucji finansowej. Za wprowadzeniem takiej zmiany przemawia obserwacja zjawisk zachodzących na krajowym rynku kapitałowym w ciągu ostatnich lat i uwzględnienie sygnałów zgłaszanych przez środowisko inwestorów nieprofesjonalnych, którzy zostali poszkodowani przez podmioty rynku finansowego, a w procesie dochodzenia swoich roszczeń napotykać na trudności w uzyskaniu od KNF szeregu informacji związanych z ich położeniem. Inwestorzy Ci wskazują, że takie informacje mogłyby potencjalnie ułatwić im dochodzenie roszczeń w postępowaniach sądowych, ale w aktualnym stanie prawnym są one objęte tajemnicą zawodową. W efekcie UKNF odmawiał przekazywania szeregu informacji ze względu na tajemnicę zawodową obowiązującą osoby zatrudnione w tej instytucji –

pracowników UKNF i osoby wykonujące pracę w tym urzędzie na podstawie umowy o dzieło, umowy zlecenia albo innych umów o podobnym charakterze, ale także przewodniczącego, jego zastępców i innych członków KNF. Wprowadzenie proponowanej zmiany przyczyniłoby się do usunięcia dysproporcji pomiędzy zakresem ochrony sprawcy czynu zabronionego, a zakresem ochrony osoby poszkodowanej. W sytuacji poszkodowania inwestorów nieprofesjonalnych przez instytucję finansową, działającą jako podmiot profesjonalny, przemyslenia wymaga wzajemna relacja chronionych dóbr. Należy przy tym mieć na uwadze, iż w sytuacji, gdy poszkodowany decyduje się na dochodzenie swoich roszczeń w postępowaniu cywilnym, to na nim spoczywa ciężar dowodu. W związku z tym, zasadne wydaje się zwolnienie z obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej przekazywania informacji stanowiących taką tajemnicę na potrzeby wszczętego lub planowanego postępowania cywilnego przeciwko instytucji finansowej.

Projektowana zmiana koresponduje również z zaleceniami Najwyższej Izby Kontroli (dalej „NIK”) zawartymi w informacji o wynikach kontroli „Działalność organów i instytucji państwowych oraz podmiotów organizujących rynek finansowy wobec spółki GetBackSA, podmiotów oferujących jej papiery wartościowe oraz ją audytujących”. W opinii NIK informacje dotyczące wyników kontroli prowadzonych przez UKNF mogłyby w istotny sposób przyczynić się do udowodnienia przez pokrzywdzonych inwestorów zasadności zgłaszanych przez nich roszczeń.

Dodanie w art. 25 ust. 1b ma na celu określenie terminów, na które udostępniane są informacje, których mowa w ust. 1 i 2 i mają wynosić odpowiednio 5 lat lub rok. Dodanie tego przepisu ma na celu dookreślenie zasad ujawniania informacji do publicznej wiadomości przez KNF po to, aby zasady dostępu do niej były w pełni przejrzyste.

W art. 30 ust. 6, art. 32 ust. 3a i 5a oraz art. 34b ust. 5 ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym wskazano sposób doręczania dokumentów sporządzonych albo udzielonych na piśmie utrwalonym w postaci elektronicznej. W takim przypadku doręczenie tych dokumentów będzie następowało na adres do doręczeń elektronicznych.

Zmiany w art. 36 ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym mają na celu doprecyzowanie, że zasady i tryb doręczania pism utrwalonych w postaci elektronicznej dotyczy wszystkich pism przesyłanych w ramach kontroli przeprowadzanej przez KNF, tj. doręczeń protokołu kontroli, zastrzeżeń do protokołu kontroli, stanowiska kontrolowanego w sprawie protokołu kontroli, aneksu protokołu, pisemnego stanowiska w sprawie odmowy uwzględnienia zastrzeżeń

kontrolowanego, zaleceń pokontrolnych oraz informacji o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych przez kontrolowanego.

Modyfikacja i rozszerzenie w art. 39 ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym sposobu dokonania blokady rachunku poprzez zastąpienie równoczesnego przekazania zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na rzecz niezwłocznego przekazania zawiadomienia po przekazaniu żądania dokonania blokady rachunku ma natomiast na celu zapewnienie spójności tej instytucji z obecnie obowiązującym porządkiem prawnym – analogiczne rozwiązania przewidziane są dla Generalnego Inspektora Informacji Finansowej w art. 86 ust. 8 ustawy z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu (Dz. U. z 2020 r. poz. 971, z późn. zm.).

10. Zmiany w ustawie o nadzorze nad rynkiem finansowym

Zmiana w art. 3g w ust. 1 pkt 6 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym ma na celu poprawę zawartego w tym przepisie odesłania. Zgodnie tym przepisem KNF może cofnąć osobie trzeciej, o której mowa w art. 27 ust. 2 rozporządzenia 2017/2402, upoważnienie udzielone na podstawie art. 28 ust. 1 rozporządzenia 2017/2402, na okres nie krótszy niż miesiąc i nie dłuższy niż rok – w przypadku, o którym mowa w art. 32 ust. 1 lit. f rozporządzenia 2017/2402 – odesłanie do art. 32 ust. 1 lit. f rozporządzenia 2017/2402. Prawidłowo przepis ten powinien odsyłać do art. 32 ust. 1 lit. h rozporządzenia 2017/2402, który dotyczy ustanowienia sankcji w przypadku, gdy osoba trzecia upoważniona na podstawie art. 28 nie powiadomiła o istotnych zmianach w informacjach przekazanych zgodnie z art. 28 ust. 1 lub o jakichkolwiek innych zmianach. Zauważenia przy tym wymaga, że błąd jest wynikiem powielenia analogicznego błędu w zakresie odesłania do art. 32 ust. 1 lit. h zamiast art. 32 ust. 1 lit. f zawartego w polskiej wersji językowej rozporządzenia 2017/2402 w art. 32 ust. 2 lit h.

Proponowane dodanie art. 3h w ustawie o nadzorze nad rynkiem finansowym ma na celu wyeliminowanie niepożądanego stanu polegającego na możliwości uniknięcia odpowiedzialności administracyjnej przez podmioty, które dopuściły się naruszeń przepisów prawa w czasie pozostawania pod nadzorem KNF, wyłącznie ze względu na specyficzne uwarunkowanie formalne wynikające z faktu, że podmiotowi, na który kara jest nakładana wygasło lub zostało cofnięte zezwolenie na prowadzenie działalności, z którą wiąże się naruszenie albo podmiot ten został wykreślony z rejestru uprawniającego do prowadzenia takiej działalności. W konsekwencji, podmiot taki albo nie spełnia kryterium podmiotowego wynikającego z normy kompetencyjnej pozwalającej KNF nałożyć karę, albo pozostają w tym

względnie wątpliwości interpretacyjne, które należy rozstrzygać na korzyść podmiotu, który dopuścił się deliktu. Brak możliwości nakładania kar administracyjnych na podmioty, którym cofnięto zezwolenie lub zezwolenie wygasło, jest sytuacją bardzo niepożądaną z punktu widzenia realizacji celów nadzoru nad rynkiem finansowym, o których mowa w art. 2 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym. Z tej perspektywy, w zakresie podmiotu, który dopuścił się deliktu powinna istnieć możliwość jego ukarania, jeżeli podmiot ten nadal pozostaje w obrocie gospodarczym. Dodanie przedmiotowego przepisu jest także istotne ze względu na umożliwienie osobom poszkodowanym przez działalność podmiotów, którym zezwolenie wygasło albo zostało cofnięte, wykorzystania decyzji oraz ustaleń w niej zawartych do dochodzenia roszczeń odszkodowawczych w postępowaniu cywilnoprawnym przed sądem powszechnym. Decyzja administracyjna nakładająca sankcję jest objęta w całości tajemnicą zawodową. W przypadku postępowania cywilnego, jeżeli jego stroną jest podmiot, wobec którego została zastosowana sankcja administracyjna, KNF na żądanie sądu prowadzącego postępowanie w sprawie może tę decyzję przekazać. Możliwość uzyskania decyzji KNF, która zawiera ustalenia faktyczne w zakresie naruszeń może stanowić więc znaczne ułatwienie w zakresie dowodowym dla poszkodowanych przez działalność podmiotów nadzorowanych.

Celem dodawanego art. 3i jest wskazanie *expressis verbis* na możliwość nakładania przez KNF pojedynczych kar za każde naruszenie objęte sankcjonowanym przepisem. W praktyce UKNF w decyzjach wydawanych za naruszenia na rynku finansowym nakładana jest, co do zasady, jedna zbiorcza kara za wszystkie naruszenia. Nakładanie kar zbiorczych ma szczególne znaczenie w przypadku naruszeń, które mają ze sobą charakter ściśle powiązany. Łączna dolegliwość kary nie jest prostą sumą pojedynczych naruszeń. Przy nakładaniu kar nie można pomijać funkcji prewencyjnej i represyjnej, gdzie znaczenie ma suma naruszeń, ich częstotliwość, wielokrotność i wynikające z powyższego skutki dla uczestników rynku z punktu widzenia wagi naruszenia, a nie poszczególne naruszenie. Taka praktyka pozwala całościowo i z zachowaniem zasady proporcjonalności ocenić powiązane ze sobą naruszenia. KNF w uzasadnionych przypadkach nakłada również odrębne kary za każde naruszenie objęte danym postępowaniem, przede wszystkim w tzw. sprawach progowych, na podstawie art. 97 ust. 2 ustawy o ofercie publicznej. Przyjmuje się, że w przypadku kilku naruszeń związanych z progami, dopuszczalne jest nakładanie zbiorczych kar. Powyższe, ma na celu zachowania elastyczności w praktyce nadzorczej KNF oraz ujednoczenie podstaw prawnych nakładania odrębnych kar pieniężnych za każde naruszenie.

Zmiana w art. 11b ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym określa, aby interpretacje KNF nie były wydawane podmiotom, których działalność zmierza do obejścia przepisów prawa lub może naruszać interesy uczestników rynku finansowego. W tym celu konieczne jest dodanie w art. 11b ust. 10 pkt 3, który będzie stanowił dla KNF podstawę do odmowy udzielenia interpretacji.

W zakresie dodawanego art. 11c ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym zauważenia wymagają przypadki powoływania się przez niektóre podmioty na kontakt z UKNF (w tym składane zapytania oraz uzyskiwane odpowiedzi) w celu pozyskania klientów. Ma to szczególnie miejsce w odniesieniu do podmiotów, które rozpoczynają lub zamierzają rozpocząć prowadzenie działalności na rynku finansowym. Publikowane przez te podmioty informacje mogą, w niektórych przypadkach, mieć charakter wybiórczy, odnosić się jedynie do niektórych zagadnień, które były przedmiotem odpowiedzi UKNF, co ma na celu budowanie, co do ww. podmiotów, zaufania osób trzecich (przyszłych lub pozyskanych już klientów) czy też przekonania o zgodności z prawem działań przedsiębiorcy. Przed tego typu sytuacjami nie chronią mechanizmy Programu Innovation Hub, jak również – w ramach interpretacji KNF, wydawanych na podstawie art. 11b tej ustawy – nie istnieją całościowe mechanizmy ochrony przed sytuacjami niewłaściwego wykorzystania wyjaśnień otrzymanych od UKNF. Uczestnicy rynku finansowego, w tym potencjalni klienci przedsiębiorców posiadających produkty czy usługi finansowe, często nie dysponują informacjami związanymi z przedmiotem zapytania przedsiębiorcy oraz z zakresem i treścią odpowiedzi udzielonej przez UKNF. Otrzymując jedynie niepełne informacje, mogą pozostawać w mylnym przekonaniu, o akceptowaniu przez UKNF usługi bądź produktu (ich bezpieczeństwa) oraz o stałym monitorowaniu przez UKNF działalności oraz oferty produktowej tego przedsiębiorcy. Taka praktyka jest niedopuszczalna i konieczne jest wprowadzenie przepisu, ograniczającego możliwość wykorzystywania do takich celów autorytetu i pozycji KNF. Zgodnie z dodawanym art. 11c informacje udostępniane przez dany podmiot o działaniach podejmowanych wobec niego lub w zakresie mającym do niego zastosowanie w ramach nadzoru nad rynkiem finansowym nie mogą być wykorzystane w celach reklamowych i są ograniczone wyłącznie do informacji zawierającej treść oświadczenia wiedzy o działaniach nadzorczych. Wprowadzenie przepisu nie ogranicza natomiast możliwości opublikowania przez podmiot nadzorowany informacji o fakcie objęcia go nadzorem KNF. Komunikat ten będzie mieć jedynie charakter informacyjny. Nie ogranicza to również podmiotów, które uzyskały stosowne interpretacje, odpowiedzi, stanowiska w udostępnianiu w całości tych dokumentów potencjalnym inwestorom.

Zmiana art. 13 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym ma stworzyć dodatkową możliwość upoważnienia Zastępcy Przewodniczącego do kierowania pracami KNF także podczas obecności Przewodniczącego, w szczególności w określonym zakresie, np. jednej sprawy lub bloku spraw z danego sektora rynku, za który odpowiada bezpośrednio dany Zastępca. Pozwoli to na usprawnienie kierowania pracami KNF i będzie odpowiadało pozycji Zastępców Przewodniczącego i ich zakresowi odpowiedzialności. Zmiana art. 13 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym podyktowana jest również tym, że przepis ten w obecnym stanie prawnym stanowi częściowo superfluum w odniesieniu do art. 3 ust. 5 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym. Stąd też w zmienianym brzmieniu art. 13 mowa już tylko o przypadkach kierowania pracami KNF przez Zastępcę, ponieważ kierowanie jej pracami przez Przewodniczącego i reprezentowanie jej na zewnątrz wynika z art. 3 ust. 5 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym.

Dotychczasowa treść art. 16 ust. 5 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym nie pozwala na przekazywanie informacji objętych tajemnicą zawodową, w zakresie informacji stanowiących tajemnicę bankową, w innych przypadkach niż złożenie przez UKNF zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstw lub w uzupełnieniu do tego zawiadomienia. Jednocześnie, w trakcie podejmowanych przez UKNF czynności wielokrotnie ujawniają się okoliczności wskazujące na uzasadnione podejrzenie popełnienia przez osoby reprezentujące podmioty działające na rynku finansowym innych przestępstw (np. art. 77 i 79 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, czy art. 286 § 1 kk i 296 § 1 i 1a ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1444, z późn. zm.), dalej „k.k.”, niż przestępstwa wskazane w ustawach z art. 1 ust. 2 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym. W takich przypadkach UKNF ma prawny obowiązek (art. 304 § 2 k.k.) złożenia zawiadomienia o uzasadnionym podejrzeniu popełnienia przestępstwa. Realizacja tego obowiązku bez przekazania w treści zawiadomienia, posiadanych przez KNF, informacji zawierających tajemnicę bankową, może prowadzić do wydania przez Prokuraturę lub Policję postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania przygotowawczego m.in. z uwagi na brak danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie popełnienia wskazanego w zawiadomieniu czynu. Takie sytuacje nie są pożądane z punktu widzenia prawidłowości funkcjonowania rynku finansowego, jego stabilności, bezpieczeństwa oraz przejrzystości, a także mogą skutkować ograniczeniem ochrony interesów uczestników tego rynku. Należy również zauważyć, że na podstawie art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym w „*sprawach o przestępstwa dotyczące czynów skierowanych przeciwko interesom uczestników rynku, pozostających w związku z działalnością*

podmiotów wykonujących działalność na tym rynku - Przewodniczącemu Komisji, na jego wniosek, przysługują uprawnienia pokrzywdzonego w postępowaniu karnym.”. Sposób określenia postępowań, na potrzeby których UKNF mógłby przekazywać, bez zwolnienia z obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej i bankowej, posiadane informacje jest powtórzeniem ww. zapisu art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym w zakresie sposobu określenia spraw, w których Przewodniczący KNF może złożyć wniosek o działanie w charakterze pokrzywdzonego i działać w charakterze strony. Katalog ten jest określony elastycznie i jednocześnie powiązany z ustawowo określonym zakresem zadań organu nadzoru nad rynkiem finansowym. Przyjęta redakcja, nie będąc kazuistyczną, pozwala na dostosowanie działań UKNF do okoliczności konkretnej sprawy, pozostając jednocześnie w kręgu przestępstw związanych z funkcjonowaniem podmiotów wykonujących działalność na rynku finansowym. Zaproponowana zamiana w treści art. 16 ust. 5 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym polegająca na rozszerzeniu katalogu spraw, w których UKNF, składając zawiadomienie o uzasadnionym podejrzeniu popełnienia przestępstwa lub w uzupełnieniu do tego zawiadomienia, będzie mógł przekazać w treści zawiadomienia lub uzupełnienia informacje, zgromadzone przez organ nadzoru, stanowiące tajemnicę zawodową zawierającą w swojej treści informacje stanowiące tajemnicę bankową, będzie miała pozytywny wpływ na bezpieczeństwo i przejrzystość funkcjonowania rynku finansowego, a także skutkować będzie wzmocnieniem ochrony interesów uczestników tego rynku. W związku z tym, zasadne jest dokonanie zmiany treści art. 16 ust. 5 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym w celu umożliwienia przekazywania przez UKNF informacji objętych tajemnicą bankową również w zawiadomieniach o podejrzeniu popełnienia przestępstwa sporządzonych na podstawie innych ustaw niż wymienione w art. 1 ust. 2 tej ustawy, które to czyny są skierowane przeciwko interesom uczestników rynku finansowego, związanych z działalnością podmiotów funkcjonujących na tym rynku.

Celem zmiany w art. 17b ust. 2 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym jest stworzenie podstawy prawnej do zawarcia porozumienia o współpracy i wymianie informacji pomiędzy Przewodniczącym KNF i Prezesem Polskiej Agencji Nadzoru Audytowego. Przepisy ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym w pozostałych przypadkach nakładania obowiązku tego rodzaju współpracy zawierają także podstawę do zawarcia stosownego porozumienia.

Zmiana art. 17ca ust. 1 i 2 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym polegająca na dodaniu Prokuratora Krajowego do katalogu organów państwa, które współdziałają z Przewodniczącym KNF w zakresie wymiany informacji, ma na celu dalsze wzmocnienie instrumentarium

służącego zapewnieniu prawidłowego funkcjonowania rynku finansowego, jego stabilności i bezpieczeństwa oraz ochrony interesów uczestników tego rynku. Wzajemna wymiana informacji pozwoli m. in. na dzielenie się wiedzą na temat zidentyfikowanych niepożądanych zjawisk na rynku finansowym, modelu działania wykorzystywanego w popełnianiu czynów niedozwolonych, czy też cech charakterystycznych sposobu postępowania przy popełnianych nieprawidłowości. Uzyskiwanie tej wiedzy będzie pomocne zwłaszcza dla zrozumienia mechanizmu zachowań oraz sprawnej analizy jednorodnych przypadków zachowań niezgodnych z prawem. Niezależnie od powyższych informacji, wprowadzane uprawnienie pozwoli na pozyskiwanie informacji na temat działań podejmowanych w stosunku do poszczególnych czynów objętych zainteresowaniem organów, a tym samym, pozwoli na unikanie dublowania czynności bądź podejmowania działań przez organ, które mogłyby stanowić utrudnienie w realizacji przyjętego planu działań przez drugą instytucję. Nowelizacja art. 17ca ust. 1 i 2 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym ma także na celu umożliwienie Przewodniczącemu KNF przekazywania informacji w zakresie niezbędnym do realizacji ustawowych zadań ministra właściwego ds. budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa, który prowadzi centralny rejestr rzeczoznawców majątkowych. Zasadne jest również, aby ww. minister oraz Przewodniczący KNF mogli, na zasadzie wzajemności, wymieniać uzyskiwane w toku wykonywania zadań informacje, w tym informacje chronione na podstawie odrębnych ustaw, w zakresie niezbędnym do wykonywania ich ustawowych obowiązków.

Celem zmiany w art. 18a ust. 1 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym jest wskazanie, że postępowanie wyjaśniające może wszczynać Zastępca Przewodniczącego KNF. Dzięki temu poszerzony zostanie krąg osób uprawnionych do wszczęcia postępowania wyjaśniającego.

Zmiany zaproponowane w art. 18 ust. 1a, 4 i 5, art. 18b ust. 2 oraz art. 18c ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym mają na celu usprawnienie prowadzonych postępowań wyjaśniających, o których mowa w Rozdziale 2a Postępowanie wyjaśniające ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym. Proponowane zmiany uwzględniają cele postępowania przygotowawczego i skutkowałyby umożliwieniem przekazywania uczestnikom tego postępowania mniejszego zakresu informacji wskazujących na kierunek działań podejmowanych przez UKNF poprzez ograniczenie informacji zawartych w treści upoważnienia do podejmowania czynności w postępowaniu wyjaśniającym (dotyczy to zwłaszcza obecnego art. 18c pkt 7 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym, który odnosi się do przedmiotu i zakresu postępowania). Jednocześnie zakres i przedmiot postępowania

wyjaśniającego byłyby określany w zarządzeniu Przewodniczącego KNF o wszczęciu postępowania wyjaśniającego. W upoważnieniu, o którym mowa w art. 18c ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym, byłyby wskazane numer i data zarządzenia Przewodniczącego KNF o wszczęciu postępowania wyjaśniającego. W proponowanym nowym ust. 1a w art. 18a określającym treść zarządzenia Przewodniczącego KNF o wszczęciu postępowania wyjaśniającego, w pkt 2 określono, że w zarządzeniu Przewodniczący KNF może wskazać opis zachowania, w związku z którym wszczyna się postępowanie, jeżeli w chwili wydania zarządzenia, nie można ustalić podmiotu w związku z działalnością którego wszczyna się postępowanie. Zabieg ten podyktowany jest faktem, że zidentyfikowanie podmiotu, który może dopuszczać się określonego działania (choćby w sieci Internet), będącego przyczynkiem do wszczęcia postępowania, może być na etapie przed jego wszczęciem niemożliwe lub istotnie utrudnione. Obecny przepis art. 18c pkt 5 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym, który nakazuje zamieścić w upoważnieniu oznaczenie podmiotu, o którym mowa w art. 18b ust. 2, uniemożliwia wszczęcie postępowania wyjaśniającego, w sytuacji gdy nie można zidentyfikować podmiotu, którego działalność wywołuje podejrzenia popełnienia przestępstwa określonego w ustawach, o których mowa w art. 1 ust. 2, co jest sprzeczne z celem przepisów o postępowaniu wyjaśniającym, określonym w art. 18a ust. 1 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym. Dodatkowo, treść przepisów o postępowaniu wyjaśniającym powoduje, że w przypadku ujawnienia w toku postępowania wyjaśniającego okoliczności, które mogą wskazywać na naruszenia innych przepisów niż wskazane w upoważnieniu, w praktyce brak jest możliwości ich wyjaśnienia w ramach danego postępowania wyjaśniającego. Tym samym okoliczność ta istotnie wpływa na efektywność prowadzonych czynności wyjaśniających. W związku z tym proponuje się dodanie w art. 18a ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym nowych ust. 4 i 5. Mając na uwadze, że w treści obecnie obowiązującego art. 18c pkt 7 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym wskazano, że upoważnienie do prowadzenia czynności postępowania wyjaśniającego określa „przedmiot oraz zakres prowadzonego” postępowania i nie zawiera konkretnej treści takiego upoważnienia, ustalenie brzmienia przedmiotowego upoważnienia, w tym ustalenie sposobu określenia w jego treści przedmiotu oraz zakresu prowadzonego postępowania, leży w gestii organu prowadzącego postępowanie. Należy mieć na względzie, że czynności wykonywane w trakcie postępowania wyjaśniającego są następnie przekazywane razem z zawiadomieniem do właściwej prokuratury, a tym samym ujawnienie przez UKNF przedmiotu i zakresu postępowania może wpływać na skuteczność czynności podejmowanych przez organy ścigania. W szczególności, wskazanie przedmiotu oraz zakresu postępowania podmiotowi, który potencjalnie prowadzi działalność przestępczą może

prować do zacierania śladów przestępstwa, ukrywania majątku pochodzącego z przestępstwa lub ucieczki sprawcy przestępstwa. Dodatkowo, należy zauważyć, że art. 18a ust. 1 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym wskazuje na ustawowo określony zakres prowadzonych postępowań wyjaśniających: „*W celu ustalenia, czy istnieją podstawy do złożenia zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa określonego w ustawach, o których mowa w art. 1 ust. 2, lub do wszczęcia postępowania administracyjnego w sprawie naruszenia przepisów prawa w zakresie podlegającym nadzorowi Komisji, Przewodniczący Komisji może zarządzić przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego, zwanego dalej „postępowaniem”*”. Przepis ten umożliwia zatem adresatowi ustalenie w jaki sposób organ może wykorzystać przekazywane przez wyjaśniającego informacje, nie informując przy tym, poprzez treść upoważnienia, o pełnym zakresie prowadzonego postępowania. Dookreślenie przedmiotu i zakresu postępowania wyjaśniającego w treści zarządzenia Przewodniczącego KNF o wszczęciu takiego postępowania, wyznaczy w sposób wystarczający ramy w jakich to postępowanie może być prowadzone.

W art. 19a ust. 2 pkt 2 lit. c o nadzorze nad rynkiem finansowym proponuje się rezygnację z nieaktualnych treści odnoszących się do „*agentów firm inwestycyjnych, maklerów giełd towarowych oraz za egzaminy uzupełniające*”.

Celem dodawanego w art. 19a ust. 5a ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowymi jest uzupełnienie unormowań zawartych w ust. 5 o wskazanie, że w postępowaniach w sprawach danin publicznych jakimi są wpłaty i opłaty, o których mowa w ust. 2 pkt 1–3 oraz w ust. 3 tego przepisu, stosuje się przepisy k.p.a. – jest to przepis analogiczny do art. 11 ust. 5 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowymi, o tyle uzasadniony, że w tym przypadku podmiotem administrującym wydającym decyzje administracyjnej jest państwowa osoba prawna – UKNF, a nie KNF. W konsekwencji konieczne jest także rozstrzygnięcie o stosowaniu przepisu o wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy – analogicznie do art. 11 ust. 6 w odniesieniu do KNF.

Z kolei, celem dodawanego w art. 19a ust. 5b ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym jest zwolnienie podmiotów nadzorowanych w stanie likwidacji z obowiązku daninowego wpłat na pokrycie kosztów nadzoru. Formalnie podmiot w likwidacji nadal zachowuje status podmiotu zobowiązanego do ponoszenia kosztów nadzoru, tymczasem uzyskanie od takich podmiotów wpłat jest nadmiernie utrudnione, a często niemożliwe, a z perspektywy finansowej także niecelowe. Dodatkowo, przepis będzie stanowił podstawę do umorzenia należności powstałych przed dniem likwidacji i do tego dnia nieuiszczonych.

Zmiana w art. 19e ust. 1 i 2 jest konsekwencją określenia nowej kary pieniężnej w art. 11c ust. 7 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym. Zmiana przesądza, że wpływy z tytułu nowododawanej kary pieniężnej stanowią środki Funduszu Edukacji Finansowej, a do należności z tytułu tej kary pieniężnej stosuje się odpowiednio przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2020 r. poz. 1325, z późn. zm.) oraz przepisy ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2020 r. poz. 1427, z późn. zm.).

11. Zmiany w ustawie o skok

Zmiana w art. 3 ust. 5 ustawy o skok ma na celu umożliwienie spółdzielczym kasom oszczędnościowo-kredytowym (dalej „kasy”) przyjmowania zleceń płatniczych wpłaty gotówki na rachunek wierzyciela (czyli zapłaty np. za mieszkanie czy za energię elektryczną) oraz zleceń przekazu pieniężnego od każdego płatnika (nie tylko od członka tej kasy), co zwiększy dostępność najbardziej podstawowych usług płatniczych, wykonywanych także przez biura usług płatniczych, dla wszystkich konsumentów, dzięki wykorzystaniu sieci placówek sektora i posiadanej przez kasy i Kasę Krajową infrastruktury. Ponadto art. 3 ust. 6 ustawy o skok ma za zadanie umożliwienie wprowadzenia usługi polegającej na przyjmowaniu przez kasy od członków innych kas zleceń dokonania rozliczeń pieniężnych. Jednocześnie art. 3 ust. 7 tej ustawy wprowadza kontrolę organu nadzoru nad zmianami przedmiotu działalności kas.

Celem zmiany zaproponowanej w art. 10 ustawy o skok jest doprecyzowanie warunków przyjęcia na członka kasy, w tym również umożliwienie składania deklaracji członkowskich w kasach drogą elektroniczną, co wychodzi naprzeciw coraz szerszemu upowszechnianiu elektronicznego trybu załatwiania przez obywateli różnych spraw.

Obecnie obowiązujący przepis art. 13c ustawy o skok nakłada na kasy obowiązki informacyjne wobec gminy ostatniego miejsca zamieszkania posiadacza rachunku członka kasy w przypadku wygaśnięcia lub rozwiązania tego rachunku z przyczyn, o których mowa w art. 13a ust. 1–3 ustawy o skok - w związku z możliwością nabycia przez nią prawa do środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku, zgodnie z art. 935 k.c. Należy zauważyć, iż zakres informacji udzielanych gminie na podstawie art. 13c jest szeroki i obejmuje oprócz daty powzięcia przez kasę informacji o śmierci posiadacza rachunku, datę wydania ostatniej dyspozycji dotyczącej tego rachunku, wysokość środków pieniężnych na rachunku, kwoty i tytuły wypłat dokonanych z rachunku, ze wskazaniem źródła i podstawy ustaleń kasy. Zgodnie z aktualnym brzmieniem przepisu, ww. wymogi informacyjne dotyczą przypadku śmierci posiadacza rachunku oraz

upływu 10 lat od daty wydania ostatniej dyspozycji dotyczącej rachunku. Do gmin trafiają zatem informacje dotyczące zarówno osób, które faktycznie nie żyją, jak również dotyczące osób żyjących, które mogły zapomnieć o swoim rachunku imiennym w kasie (upływ terminu 10 lat od ostatniej dyspozycji). W takim przypadku nie nastąpi dziedziczenie i gmina nie będzie spadkobiercą takiego rachunku. Istotną zmianą wprowadzaną w ramach projektowanego artykułu jest zatem zwolnienie z nałożonego na kasę obowiązku informowania gmin o rachunkach posiadanych przez osoby żyjące, wygasłych z powodu braku aktywności na rachunku. Ponadto, proponuje się stosowną modyfikację obowiązków informacyjnych wobec gminy w przypadku śmierci posiadacza rachunku, poprzez ograniczenie przekazywanych informacji do daty powzięcia przez kasę informacji o śmierci posiadacza rachunku, wraz z informacją o możliwości nabycia środków pieniężnych, zgodnie z art. 935 k.c. W świetle projektowanego przepisu kasa nie jest obowiązana do informowania gminy, jeśli łączna wysokość środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku lub rachunkach członka prowadzonych przez kasę jest niższa lub równa 1/10 minimalnego wynagrodzenia za pracę, o którym mowa w ustawie z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę. Tego rodzaju rozwiązanie uwzględnia postulaty zgłaszane m.in. przez gminy w odniesieniu do znikomych środków pozostających na rachunkach, w których wskazywano na kwestie konieczności ponoszenia przez gminę kosztów związanych z uzyskaniem tytułu prawnego do spadku. Nowe brzmienie przepisu zakłada wydłużenie okresu realizacji przez kasę obowiązku informacyjnego do 2 lat. Intencją tej zmiany jest umożliwienie wykonania uprawnień przysługujących osobom posiadającym tytuł prawny do spadku po posiadaczu rachunku, przed zawiadomieniem gminy, zgodnie z projektowanym art. 13c ustawy o skok. W obecnym stanie prawnym zawiadamianie gmin dotyczyło każdego przypadku rozwiązania umowy, bez określonej karencji czasowej, co miało znaczenie zważywszy na możliwość dziedziczenia przez inne osoby uprawnione do spadku (wykluczając tym samym dziedziczenie ustawowe gmin, na podstawie art. 935 k.c.). Obecnie obowiązujące przepisy nie określają także podmiotu (organu), który powinien być uprawniony do odbierania informacji przekazywanych na podstawie art. 13c ustawy o skok. Zmiana art. 13c ustawy o skok przewiduje doprecyzowanie kwestii podmiotu (organu), do którego adresowane winny być informacje przekazywane przez kasę do gmin ostatniego miejsca zamieszkania posiadacza rachunku, poprzez wskazanie, że podmiotem uprawnionym do odbierania ww. informacji jest organ wykonawczy tej gminy.

12. Zmiany w ustawie o usługach płatniczych

Zmiany przewidziane w art. 105 ust. 1 oraz art. 106 ust. 2 ustawy o usługach płatniczych mają na celu:

- 1) wprowadzenie możliwości karania członków organów podmiotów przewidzianych w ustawie o usługach płatniczych.

Ustawa o usługach płatniczych przewiduje możliwość nakładania kar finansowych na członków organów zarządzających. W ocenie UKNF możliwość nałożenia kary finansowej powinna być przewidziana również względem członków organów nadzorujących (tj. rady nadzorczej), z uwagi na fakt, że przyczyną nieprawidłowości może być bierność i faktyczny brak nadzoru przez członków tego organu.

- 2) wprowadzenie możliwości karania byłych członków organów podmiotów przewidzianych w art. 116 ustawy o usługach płatniczych.

W ocenie UKNF ustawa o usługach płatniczych powinna przewidywać możliwość nałożenia sankcji na członka organu zarządzającego lub nadzorującego podmioty określone w tej ustawie, odpowiedzialnego za stwierdzone naruszenie lub nadzorującego obszar, w którym stwierdzono naruszenie w momencie popełnienia tego naruszenia, ale również po zakończeniu sprawowania funkcji. Aktualne rozwiązania np. przewidziane w art. 105 ust. 1 pkt 4 ustawy o usługach płatniczych uzależniają możliwość nałożenia sankcji za popełnione naruszenie od posiadania w momencie nakładania kary statusu członka organu zarządzającego. Prowadzi to do sytuacji, w której, rezygnując lub będąc odwołanym z zajmowanej funkcji, byli członkowie organów unikają odpowiedzialności za stwierdzone naruszenia prawa.

- 3) wprowadzenie możliwości nakładania kar pieniężnych na członków organów podmiotów określonych w ustawie o usługach płatniczych w postaci określonej kwoty.

Aktualne rozwiązania przewidziane w art. 105 ust. 1 pkt 4, art. 106 ust. 2 pkt 1, art. 129 ust. 6 pkt 1 oraz art. 132za ust. 2 pkt 1 ustawy o usługach płatniczych umożliwiają nałożenie kary pieniężnej do wysokości trzykrotnego miesięcznego wynagrodzenia brutto osoby, na którą nakładana jest kara. Prowadzi to do sytuacji, w której możliwe jest uniknięcie kary z uwagi na sposób pobierania lub wysokość wynagrodzenia. Jak pokazuje praktyka, możliwość ustalenia zarobków osoby popełniającej naruszenie często jest niemożliwa, a łatwo można sobie również wyobrazić przypadek, w którym osoba nie pobiera formalnego wynagrodzenia w okresie 3

miesiący przed nałożeniem kary. W ocenie UKNF istnieje potrzeba wprowadzenia przepisu przewidującego możliwość nałożenia kary w kwocie do 500.000 zł.

- 4) wprowadzenie możliwości doręczeń elektronicznych w rozumieniu ustawy o doręczeniach elektronicznych w odniesieniu do czynności kontrolnych i innych czynności nadzorczych KNF niemających formy decyzji administracyjnej, o których mowa w ustawie usługach płatniczych, w przypadku gdy czynności te będą realizowane zdalnie z wykorzystaniem dokumentów utrwalonych na piśmie w postaci elektronicznej. Ustawa o doręczeniach elektronicznych wprowadza zmiany w tym zakresie m.in. w ustawie nadzorze nad rynkiem kapitałowym, nie przewiduje jednak zmian w ustawie o usługach płatniczych (art. 14 ust. 10a i 10b, art. 102 ust. 1a i 1b, art. 103 ust. 3a–3c, art. 117d ust. 3 i 4a, art. 129 ust. 3 i 4a, art. 132z ust. 3 i 4a).

13. Zmiany w ustawie - Prawo restrukturyzacyjne

Zmiana w art. 243 ustawy - Prawo restrukturyzacyjne polegająca na zastąpieniu wyrazów „fundusze sekurytyzacyjne” wyrazami „wyspecjalizowane fundusze wierzytelności” związana jest z potrzebą zagwarantowania spójności porządku krajowego z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/2402 z dnia 12 grudnia 2017 r. w sprawie ustanowienia ogólnych ram dla sekurytyzacji oraz utworzenia szczególnych ram dla prostych, przejrzystych i standardowych sekurytyzacji (Dz. U. Urz. UE L 347 z 28.12.2017, str. 35). Podobna zmiana obejmuje także ustawę - Prawo upadłościowe.

14. Zmiany w ustawie o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym

Zmiana ustawy o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym ma charakter wynikowy i jest związana z określeniem nowej kary pieniężnej w art. 11c ust. 7 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym. Przepis przesądza, że środki pieniężne z tej kary stanowią środki Funduszu Edukacji Finansowej.

15. Zmiany w ustawie o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej

Proponowane zmiany brzmienia art. 35 i 36 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej ma na celu wdrożenie postulatów Zespołu zadaniowego ds. opracowania metodyki postępowania w związku z zabezpieczeniem majątkowym. Zmiany te obejmują wprowadzenie rozwiązań prawnych umożliwiających skuteczne działanie instytucji

państwowych zaangażowanych w przeciwdziałanie i zwalczanie przestępczości gospodarczej oraz ujednoczenie kompetencji poszczególnych służb.

W art. 35 w ust. 2 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, rozszerzona została grupa organów na żądanie których zakład ubezpieczeń ma obowiązek udzielenia informacji stanowiących tajemnicę dotyczącą poszczególnych umów ubezpieczenia o Straż Graniczną oraz Centralne Biuro Antykorupcyjne. Proponuje się również ujednoczenie z innymi służbami kompetencji Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego. Proponowana zmiana w art. 36 ust. 1 tej ustawy, ma na celu rozszerzenie grupy organów, którym zakład ubezpieczeń i osoby w nim zatrudnione oraz osoby, za pośrednictwem których zakład ubezpieczeń wykonuje czynności ubezpieczeniowe, są obowiązane zachować w tajemnicy informacje dotyczące udzielania informacji.

Dodawany przepis w art. 70 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej nadaje Komisji Egzaminacyjnej dla Aktuariuszy uprawnienie do wskazania wymaganego poziomu egzaminu uzyskiwanego w trakcie studiów przez kandydatów na aktuariuszy. Według obowiązujących regulacji Komisja zwalnia kandydata na aktuariusza z wymogu złożenia egzaminu aktuarialnego, jeżeli ukończył on uznane przez Komisję studia wyższe oraz złożył z wynikiem pozytywnym egzamin na tych studiach, co uniemożliwia Komisji uznanie studiów wyższych za równorzędne z egzaminem aktuarialnym od określonego poziomu. W praktyce żadna uczelnia nie jest w stanie spełnić wymogów ustawowych, mimo że w niektórych przypadkach poziom wiedzy i umiejętności wymagany do zaliczenia egzaminów jest porównywalny do wiedzy i umiejętności niezbędnych do złożenia egzaminu aktuarialnego w przypadku osób, które uzyskiwały najwyższe oceny na egzaminie, np. nie niższe niż 4,5. W związku z tym, proponuje się umożliwić Komisji Egzaminacyjnej dla Aktuariuszy dookreślenie wymaganego poziomu wyników egzaminów uzyskanych na studiach wyższych, przy zachowaniu dotychczasowych wymogów (w szczególności obowiązku ukończenia uznanych przez Komisję studiów wyższych).

Proponowana zmiana brzmienia art. 319 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, polegająca na dodaniu regulacji zawartej w ust. 4, ma charakter doprecyzowujący. Z treści dodanego przepisu będzie wynikać, że zakład ubezpieczeń i zakład reasekuracji w likwidacji w dalszym ciągu podlegają nadzorowi organu nadzoru. Proponowany dodany przepis jest analogiczny do przepisu art. 316 ust. 7 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej określającego prawa i obowiązki zakładu ubezpieczeń i zakładu reasekuracji, w którym organ nadzoru ustanowił zarząd komisaryczny. Dodany przepis

zapewnia również spójność art. 319 z art. 325 pkt 3 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej określającym obowiązki likwidatora zakładu ubezpieczeń albo zakładu reasekuracji w zakresie sprawozdawczości związanej z likwidacją zakładu.

Proponowane zmiany przepisu art. 320 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, polegające na zmianie brzmienia ust. 5 oraz dodaniu regulacji zawartych w ust. 6–8, mają na celu wzmocnienie kompetencji organu nadzoru w zakresie wyznaczania likwidatora z urzędu w przypadku likwidacji dobrowolnej zakładu ubezpieczeń albo zakładu reasekuracji. Obecnie występują trudności w skutecznym skorzystaniu z tej kompetencji. W związku z powyższym, proponuje się wskazanie w ust. 5 formy działania organu nadzoru (zgodnie z proponowanym przepisem wyznaczenie likwidatora następuje w drodze decyzji administracyjnej) oraz dodanie regulacji:

- wskazującej rygor natychmiastowej wykonalności decyzji organu nadzoru z mocy ustawy (dodany ust. 6),
- określającej relację pomiędzy likwidatorem wskazanym w zawiadomieniu o zamiarze rozwiązania zakładu (art. 320 ust. 1 ustawy), a likwidatorem wyznaczonym przez organ nadzoru (dodany ust. 7),
- określającej zasady wynagradzania likwidatora wyznaczonego przez organ nadzoru, w tym maksymalną wysokość wynagrodzenia oraz wskazującej, że koszty wynagrodzenia likwidatora ponosi zakład ubezpieczeń albo zakład reasekuracji w likwidacji, analogicznie jak to ma miejsce w przypadku zarządzenia likwidacji przymusowej (dodany ust. 8).

Dodanie regulacji zawartych w art. 322 ust. 3–8 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej ma na celu doprecyzowanie przepisów określających uprawnienia i obowiązki organów zakładu ubezpieczeń i zakładu reasekuracji w likwidacji w przypadku likwidacji przymusowej oraz uprawnień i obowiązków likwidatora takiego zakładu.

Proponowana zmiana brzmienia art. 323 ust. 1 pkt 1 oraz dodanie przepisu art. 323 ust. 1a w ustawie o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej ma na celu wzmocnienie kompetencji organu nadzoru w zakresie likwidacji przymusowej zakładu ubezpieczeń i zakładu reasekuracji. Zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami organ nadzoru nie dysponuje uprawnieniem do ustalania wynagrodzenia likwidatora, co znacznie utrudnia właściwe prowadzenie procesu likwidacji przymusowej. W związku z powyższym, proponuje się dodanie regulacji zawartej w ust. 1a. Ponadto, proponowana zmiana brzmienia przepisu ust. 1

pkt 1 ma na celu jego doprecyzowanie poprzez określenie formy wskazania likwidatora przez organ nadzoru.

Dodanie przepisu art. 324a ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej ma na celu wprowadzenie do tej ustawy przepisów umożliwiających sprawowanie funkcji likwidatora przez osoby prawne oraz doprecyzowanie przepisów określających wymogi, które powinni spełniać likwidatorzy. Zgodnie z proponowanym brzmieniem przepisu funkcje likwidatora zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji będą mogły pełnić osoby fizyczne, które spełniają wymogi określone w art. 18 § 1 i 2 k.s.h.:

- posiadają pełną zdolność do czynności prawnych,
- nie zostały skazane prawomocnym wyrokiem za przestępstwa określone w przepisach rozdziałów XXXIII-XXXVII k.k. (tj. przeciwko ochronie informacji, przeciwko wiarygodności dokumentów, przeciwko mieniu, przeciwko obrotowi gospodarczemu oraz przeciwko obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi) oraz w art. 587, art. 590 i art. 591 k.s.h.

Analogiczne wymogi będą musieli spełniać członkowie organu zarządzającego osoby prawnej, w przypadku gdy funkcje likwidatora zakładu ubezpieczeń albo zakładu reasekuracji będzie pełnić osoba prawna.

Zgodnie z obecnie obowiązującym przepisem art. 361 ust. 2 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, organ nadzoru jest uprawniony do zobowiązania zakładu ubezpieczeń albo zakładu reasekuracji, w formie decyzji, do wykonywania zaleceń, o których mowa w art. 361 ust. 1, jeżeli zakład ubezpieczeń albo zakład reasekuracji nie wykonuje tych zaleceń. Zgodnie z art. 362 ust. 1 tej ustawy organ nadzoru jest uprawniony do nakładania kar na członków zarządu lub prokurenta danego zakładu ubezpieczeń albo zakładu reasekuracji lub do nakładania kar pieniężnych na dany zakład w przypadku, gdy decyzja nie została wykonana przez dany zakład w wyznaczonym terminie. Proponuje się uchylenie art. 361 ust. 2 i uprawnienie organu nadzoru do nakładania kar na wskazane podmioty i osoby w przypadku, gdy zakład ubezpieczeń nie wypełni w wyznaczonym terminie zaleceń organu nadzoru, o których mowa w art. 361 ust. 1 ustawy. Zmiana znacznie skróci czas prowadzenia działań nadzorczych wobec podmiotów rynku ubezpieczeniowego podlegających nadzorowi KNF z uwagi na wyeliminowanie instytucji „zobowiązania do wykonania zaleceń”. Po wprowadzeniu zmian KNF będzie mogła podjąć działania nadzorcze bezpośrednio po stwierdzeniu, że podmiot nadzorowany nie realizuje zaleceń KNF. To pozwoli na szybsze eliminowanie naruszeń przepisów prawa i nieprawidłowości w działalności zakładów

ubezpieczeń, co zwiększy bezpieczeństwo sektora ubezpieczeniowego i stopień ochrony uczestników tego rynku.

Obecnie obowiązujące przepisy nie dają organowi nadzoru możliwości nałożenia kar na członka zarządu zakładu ubezpieczeń albo zakładu reasekuracji lub prokurenta w przypadkach dokonania przez zakład ubezpieczeń albo zakład reasekuracji naruszeń prawa, o których mowa w art. 362 ust. 2. Taka sytuacja prawna budzi wątpliwości, co do możliwości skutecznego działania organu nadzoru w razie wykrycia takich naruszeń. W związku z powyższym, proponuje się dodanie art. 362 ust. 3a, umożliwiającego organowi nadzoru stosowania takiego narzędzia sankcyjnego względem członków zarządów lub prokurentów również w przypadkach wymienionych w ust. 2. Zgodnie z proponowaną treścią przepisu organ nadzoru będzie miał możliwość nakładania sankcji na członków zarządów zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji oraz prokurentów również po ustaniu pełnienia funkcji lub zajmowania stanowiska przez osobę odpowiedzialną za dane naruszenie. Równocześnie proponuje się uchylenie w art. 362 ust. 3 jako nadmiarowego.

Kolejna proponowana zmiana w brzmieniu art. 362 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej polega na zwiększeniu maksymalnej wysokości kar nakładanych na członków zarządu zakładu ubezpieczeń albo zakładów reasekuracji oraz prokurentów. Wskazać należy, że zgodnie z art. 141 ust. 1 ustawy - Prawo bankowe, organ nadzoru może nałożyć kary na członków zarządu banku do wysokości 20 000 000 zł. Z kolei, według art. 362 ust. 1 pkt 1 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, na członka zarządu zakładu ubezpieczeń, zakładu reasekuracji lub prokurenta organ nadzoru może nałożyć karę pieniężną do wysokości odpowiadającej ich trzykrotnemu przeciętnemu miesięcznemu wynagrodzeniu z ostatnich 12 miesięcy, a jeżeli nie można ustalić przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z ostatnich 12 miesięcy - do wysokości 100 tys. zł. Zagrożenie karą administracyjną jest zatem wyraźnie niższe w przypadku osób zarządzających zakładami ubezpieczeń i zakładami reasekuracji niż w przypadku członków zarządów podmiotów prowadzących działalność w sektorze bankowym. W związku z powyższym, w ocenie projektodawcy, należy również zwiększyć maksymalny wymiar kar pieniężnych do 20 mln zł. W ocenie projektodawcy katalog osób, na które organ nadzoru będzie mógł nakładać kary pieniężne powinien zostać rozszerzony o osoby, które w okresie, w którym nastąpiło naruszenie pełniły funkcje członków rady nadzorczej zakładu ubezpieczeń albo zakładu reasekuracji.

W dodanym art. 362a ust. 1 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, analogicznie jak w art. 141 ust. 1a ustawy - Prawo bankowe, proponuje się określenie katalogu

okoliczności, które organ nadzoru będzie brał pod uwagę przy określaniu wysokości kar pieniężnych nakładanych na członków zarządu lub rady nadzorczej zakładu ubezpieczeń i zakładu reasekuracji oraz prokurentów. Katalog okoliczności będzie obejmował wagę i czas trwania naruszenia, odpowiedzialność członka zarządu lub rady nadzorczej zakładu ubezpieczeń albo zakładu reasekuracji lub prokurenta za naruszenie, skalę korzyści uzyskanych lub strat unikniętych przez członka zarządu lub rady nadzorczej zakładu ubezpieczeń albo zakładu reasekuracji lub prokurenta w związku z naruszeniem, jeżeli ustalenie korzyści lub strat jest możliwe, straty poniesione przez ubezpieczających, ubezpieczonych i uprawnionych z umów ubezpieczenia w związku z naruszeniem, jeżeli ustalenie strat jest możliwe, straty poniesione przez osoby trzecie w związku z naruszeniem, jeżeli ustalenie strat jest możliwe, gotowość członka zarządu lub rady nadzorczej zakładu ubezpieczeń albo zakładu reasekuracji lub prokurenta odpowiedzialnego za dane naruszenie do współpracy z organem nadzoru oraz uprzednie naruszenie przepisów prawa regulujących funkcjonowanie rynku finansowego popełnione przez członka zarządu lub rady nadzorczej zakładu ubezpieczeń albo zakładu reasekuracji lub prokurenta odpowiedzialnego za naruszenie. Z kolei, dodany przepis art. 362a ust. 2 określa maksymalny czas, w jakim kara na dany zakład może być nałożona. Zgodnie z proponowaną regulacją organ nadzoru nie będzie miał możliwości nałożenia kary na dany zakład, jeżeli od uzyskania przez organ nadzoru informacji o naruszeniu, o którym mowa w art. 362 ust. 2 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej upłynęło więcej niż 6 miesięcy albo od popełnienia tego naruszenia upłynęło więcej niż 2 lata.

W art. 366 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej proponuje się wprowadzenie przepisów, które wyposażą KNF w środki nadzoru następczego umożliwiające nakładanie administracyjnych kar pieniężnych na podmioty naruszające zakazy lub ograniczenia określone w decyzjach interwencyjnych wydanych na podstawie art. 16 lub art. 17 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1286/2014 z dnia 26 listopada 2014 r. w sprawie dokumentów zawierających kluczowe informacje, dotyczących detalicznych produktów zbiorowego inwestowania i ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych (dalej „rozporządzenie PRIIP”). Proponuje się analogiczne rozwiązania jak w przypadku art. 3c ustawy o nadzorze nad rynkiem, który określa sankcje administracyjne za naruszenia obowiązków określonych w innych przepisach rozporządzenia PRIIP.

Przepisy rozporządzenia PRIIP wyposażyły EIOPA, jak również krajowe organy nadzoru, w uprawnienia polegające na możliwości wprowadzenia:

- zakazu lub ograniczenia wprowadzania do obrotu, dystrybucji lub sprzedaży niektórych ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych lub ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych o pewnych określonych cechach, lub
- zakazu lub ograniczenia w zakresie rodzaju działalności finansowej lub praktyki zakładu ubezpieczeń lub zakładu reasekuracji.

Przepisy dotyczące nadzoru ubezpieczeniowego, nie przewidują jednak regulacji mających na celu umożliwienie egzekwowania przez organ nadzoru decyzji interwencyjnych. Jakkolwiek taką możliwość stwarza art. 22 ust. 1 rozporządzenia PRIIP, zgodnie z którym bez uszczerbku dla uprawnień nadzorczych właściwych organów oraz prawa państw członkowskich do przewidywania i nakładania sankcji karnych państwa członkowskie ustanawiają przepisy określające odpowiednie sankcje i środki administracyjne mające zastosowanie w przypadkach naruszeń niniejszego rozporządzenia oraz podejmują wszelkie niezbędne środki w celu zapewnienia ich stosowania. Te sankcje i środki muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające. Proponuje się więc – na wzór art. 3c o nadzorze nad rynkiem finansowym - przyjęcie przepisów, które wyposażą KNF w środki nadzoru następczego, umożliwiające nakładanie administracyjnych kar pieniężnych na podmioty naruszające zakazy lub ograniczenia wprowadzone decyzją interwencyjną na podstawie art. 16 lub art. 17 rozporządzenia PRIIP. Wysokość kar została określona w oparciu o art. 24 ust. 2 lit. e rozporządzenia PRIIP.

Analogiczne regulacje zostały również wprowadzone w art. 171f ustawy o obrocie instrumentami finansowymi w odniesieniu do interwencji produktowej wydawanej na podstawie art. 40, art. 41 (decyzja interwencyjna wydawana przez Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych lub Europejski Urząd Nadzoru Bankowego) lub na podstawie art. 43 (decyzja właściwego organu krajowego) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 600/2014 z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012.

Proponowana zmiana brzmienia przepisu art. 415 ust. 2 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, określającego warunek umożliwiający nałożenie przez organ nadzoru kary pieniężnej na dominujący podmiot ubezpieczeniowy lub dominujący podmiot nieregulowany stojący na czele grupy, polega na zastąpieniu dotychczasowego uzależnienia możliwości nakładania kar od ustalenia braku wykonania w wyznaczonym terminie decyzji zobowiązującej do wykonania przez podmiot zaleceń pokontrolnych przez uzależnienie możliwości zastosowania sankcji od ustalenia braku wykonania przez podmiot

zaleceń pokontrolnych w wyznaczonym terminie. Proponowana zmiana brzmienia przepisu jest analogiczna do proponowanej zmiany przepisu art. 362 ust. 1 ustawy.

16. Zmiany w ustawie o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym

Zmiany ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, mają na celu dostosowanie do zaproponowanych zmian ustawy o ofercie publicznej (art. 7), w szczególności uwzględniają proponowane uchylene art. 74 tej ustawy.

17. Zmiany w ustawie o biegłych rewidentach

Dodanie w art. 2 ustawy o biegłych rewidentach pkt 32 ma na celu zdefiniowanie pojęcia jednostki powiązanej. Ponadto proponuje się również zmodyfikować treść art. 130a. Obecna jego treść powoduje, iż obowiązek określony w ustawie o biegłych rewidentach związany z posiadaniem komitetu audytu ma zastosowanie do podmiotów, które podjęły uchwałę o zamiarze ubiegania się o wprowadzenie papierów wartościowych do obrotu na rynku regulowanym - bez względu na jakim etapie w przygotowaniach jest dany podmiot ani też czy z tym zamiarów zrezygnuje - a jednocześnie obowiązek nie ma zastosowania dla podmiotów notowanych na rynku New Connect. Ograniczeniu ulegnie też zakres czasowy wymaganego stosowania przepisu.

Z dniem 21 lipca 2019 r. uchylone zostało rozporządzenie Komisji (WE) nr 809/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. wykonujące dyrektywę 2003/71/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie informacji zawartych w prospektach emisyjnych oraz formy, włączenia przez odniesienia i publikacji takich prospektów emisyjnych oraz rozpowszechniania reklam (Dz. Urz. UE L 149 z 30.04.2004, str. 37, z późn. zm.), dalej „rozporządzenie 809/2004” (stare rozporządzenie prospektowe), do którego odwołania znajdują się w art. 128 i art. 136 ustawy o biegłych rewidentach. Z tego względu należy dokonać korekty w art. 136 w ust. 2 pkt 4 poprzez odesłanie do nowego rozporządzenia tak, aby było jasne, że badanie sprawozdania do prospektu nie jest usługą zabronioną w myśl rozporządzenia 537/2014. Dodatkowo, w związku z uchyleniem rozporządzenia 809/2004 należy dokonać stosownej korekty w art. 128 w ust. 2. W dotychczasowym brzmieniu przepis ten jest transpozycją art. 39 ust. 3 lit. c dyrektywy 2006/43/WE w sprawie ustawowych badań rocznych sprawozdań finansowych. Zgodnie z obecnym brzmieniem dyrektywy 2006/43WE w drodze odstępstwa państwa członkowskie mogą postanowić, by określone jednostki interesu publicznego nie miały obowiązku posiadania komitetu ds. audytu. Wśród wymienionych jest dowolna jednostka interesu publicznego, której jedyna działalność polega na pełnieniu roli emitenta papierów wartościowych opartych na

aktywach określonych w art. 2 w pkt 5 rozporządzenia 809/2004. Zgodnie z definicją są to papiery które:

- a) reprezentują udział w aktywach, w tym wszelkie prawa służące zapewnieniu obsługi finansowej tych aktywów oraz otrzymania lub terminowego otrzymania przez ich posiadaczy kwot należnych z tytułu tych aktywów, albo
- b) są zabezpieczone aktywami, a warunki tych papierów wartościowych przewidują płatności wyliczone przez odniesienie do tych aktywów. Definicja tego rodzaju papierów przeniesiona została do art. 1 lit. a rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2019/980 z dnia 14 marca 2019 r. uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1129 w odniesieniu do formatu, treści, weryfikacji i zatwierdzania prospektu, który ma być publikowany w związku z ofertą publiczną papierów wartościowych lub dopuszczeniem ich do obrotu na rynku regulowanym, i uchylającego rozporządzenie Komisji (WE) nr 809/2004 (Dz. Urz. L 166 z 21.06.2019, str. 26).

Z tych też powodów należy dokonać stosownej zmiany przepisów ustawy o biegłych rewidentach.

18. Zmiany w ustawie o dystrybucji ubezpieczeń

Dodanie w art. 3 ustawy o dystrybucji ubezpieczeń ust. 3 wynika z wejścia w życie z dniem 1 lipca 2021 r. przepisów k.s.h. wprowadzających regulacje dotyczące nowej formy spółki kapitałowej – prostej spółki akcyjnej. Zarząd w prostej spółce akcyjnej będzie mógł sprawować zarząd spółki lub rada dyrektorów.

Zaproponowana zmiana w art. 19 w ust. 3 w pkt 2 ustawy o dystrybucji ubezpieczeń (polegającej na dodaniu lit. c), jest uregulowanie kwestii spełniania wymogów ustawowych przez określone osoby, w sytuacji gdy współnikami agentów ubezpieczeniowych oraz agentów oferujących ubezpieczenia uzupełniające, będących spółkami nieposiadającymi osobowości prawnej, są spółki nieposiadające osobowości prawnej. Zgodnie z obecnym brzmieniem przepisu, wymogi ustawowe określone w art. 19 ust. 1 ustawy o dystrybucji ubezpieczeń, w przypadku agentów ubezpieczeniowych oraz agentów oferujących ubezpieczenia uzupełniające będących spółkami nieposiadającymi osobowości prawnej powinni spełniać:

- a) współnicy tych spółek, o ile są osobami fizycznymi,
- b) w przypadku gdy współnikami tych spółek są osoby prawne - co najmniej połowa ich członków zarządu.

Przepis w powyższym brzmieniu pomija kwestię spełniania wymogów ustawowych przez współników tych spółek, którzy również są spółkami nieposiadającymi osobowości prawnej. Dla przykładu, gdy współnikami agenta – spółki jawnej są dwie inne spółki jawne, przepis nie określa w jaki sposób agent ten winien spełniać wymogi określone w art. 19 ust. 1 ustawy o dystrybucji ubezpieczeń. Celem uzupełnienia tej luki koniecznym jest dodanie przepisu, który precyzowałby, które osoby wchodzące w skład spółek będących współnikami agenta, muszą spełniać te warunki.

W związku ze zmianą w art. 19 w ust. 3 ustawy o dystrybucji ubezpieczeń, konieczna jest również zmiana przepisu art. 55 ust. 2 pkt 7 tej ustawy dotyczącego zawartości rejestru agentów ubezpieczeniowych. Zmiana ta służy również realizacji celu prowadzenia rejestru agentów, który powinien stanowić źródło informacji o tym, które osoby spełniają wymogi określone w art. 19 ust. 1 ustawy o dystrybucji ubezpieczeń. Ponadto, przepis w obecnym brzmieniu stanowiąc, że rejestr agentów zawiera „wykaz członków zarządu agenta będącego osobą prawną” nakłada obowiązek rejestracji wszystkich członków zarządu takiego agenta, nie zaś wyłącznie spełniających wymogi ustawowe. Brak jest uzasadnienia, aby zamieszczać w rejestrze dane osób innych niż spełniające warunki konieczne do wykonywania czynności agencyjnych, a wchodzących w skład zarządu, zwłaszcza, że skład zarządu jest ujawniony w KRS.

W art. 40 ustawy o dystrybucji ubezpieczeń proponuje się uregulowanie na poziomie ustawy oraz ujednoczenie regulacji związanych z zapewnianiem obsługi komisji egzaminacyjnej dla brokerów ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych przez UKNF. Przepisy ustaw sektorowych stanowią, że UKNF prowadzi obsługę odpowiednich komisji egzaminacyjnych przeprowadzających egzaminy na aktuariuszy, na maklerów papierów wartościowych, doradców inwestycyjnych, agentów firm inwestycyjnych, maklerów giełd towarowych oraz za egzaminy uzupełniające na pośrednika kredytu hipotecznego. W odniesieniu do komisji egzaminacyjnej dla brokerów ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych analogiczny przepis nie został określony w ustawie o dystrybucji ubezpieczeń, a w akcie wykonawczym – w § 28 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 23 kwietnia 2019 r. w sprawie egzaminu dla brokerów ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych oraz Komisji Egzaminacyjnej dla Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych (Dz. U. poz. 879). Na potrzebę regulacji ustawowej wskazywało Rządowe Centrum Legislacji podczas prac nad tym rozporządzeniem.

Zaproponowana zmiana w art. 53 oraz dodanie art. 57a ustawy o dystrybucji ubezpieczeń mają na celu wprowadzenie możliwości zamknięcia wpisu w rejestrze pośredników ubezpieczeniowych w sytuacji niesfunkcjonującego zakładu ubezpieczeń. Obecnie przepisy ustawy o dystrybucji ubezpieczeń dopuszczają wykreślenie agenta z rejestru pośredników ubezpieczeniowych (dalej „RPU”) przez organ nadzoru jedynie na wniosek zakładu ubezpieczeń. W żaden sposób nie wskazują jednak właściwego trybu takiego działania w sytuacji zaprzestania przez zakład ubezpieczeń prowadzenia działalności. Należy również uwzględnić, iż zgodnie z art. 52 ust. 4 ustawy o dystrybucji ubezpieczeń rejestr jest jawny w zakresie aktualnych danych, o których mowa w art. 55 ust. 1–3 ww. ustawy, z wyłączeniem wskazanych informacji. Zgodnie z § 7 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 27 grudnia 2018 r. w sprawie prowadzenia rejestru pośredników ubezpieczeniowych oraz udostępniania informacji z tego rejestru (Dz. U. poz. 2467) dane, o których mowa w art. 52 ust. 4 ustawy o dystrybucji ubezpieczeń, są udostępniane za pośrednictwem strony internetowej organu nadzoru. Ujawniane dane powinny być zgodne ze stanem faktycznym, stąd na organie nadzoru ciąży dodatkowy obowiązek zapewnienia zgodności danych rejestrowych ze stanem faktycznym. Zatem niewątpliwie zasadne jest przyznanie organowi nadzoru uprawnienia dającego możliwość dokonania „z urzędu” wykreślenia agenta z RPU w przypadku, kiedy zakład ubezpieczeń przed zakończeniem swojej działalności nie dopełnił obowiązku złożenia wniosków o wykreślenie agentów wpisanych na jego wniosek w RPU. Dla prawidłowego uwzględnienia proponowanego rozwiązania tj. dającego organowi nadzoru uprawnienie skuteczne i realizowalne konieczna jest właściwa identyfikacja przypadków, gdy tego typu reakcja nadzorcza byłaby trafna. Z pewnością należy wziąć pod uwagę przypadek decyzji ostatecznej w przedmiocie cofnięcia zezwolenia na prowadzenie działalności zakładowi ubezpieczeń.

Możliwość wykreślenia agenta z RPU przez organ nadzoru zasadne jest również w sytuacji poinformowania przez macierzysty organ nadzoru państwa członkowskiego UE sprawującego nadzór nad zakładem ubezpieczeń o zaprzestaniu prowadzenia działalności ubezpieczeniowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, uregulowanej w art. 206 i art. 207 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.

Biorąc pod uwagę praktykę nadzorczą, zasadnym jest również umożliwienie wykreślenia agenta z RPU przez organ nadzoru w przypadku połączenia się zakładów ubezpieczeń na podstawie art. 292 i następnych ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej - w odniesieniu do agentów zakładu przejmowanego. Tego typu sytuacje wymagają uwzględnienia

brzmienia regulacji określonych w k.s.h., dotyczących skutków łączenia się między sobą spółek kapitałowych, w tym w szczególności regulacji przewidzianych w art. 494 § 1–2 k.s.h., określających zasady sukcesji uniwersalnej praw i obowiązków wynikających ze stosunków cywilnych oraz ze stosunków administracyjnych. Stosownie do treści art. 494 § 1 k.s.h., spółka przejmująca albo spółka nowo zawiązana wstępuje z dniem połączenia we wszystkie prawa i obowiązki spółki przejmowanej albo spółek łączących się przez zawiązanie nowej spółki. W myśl powołanego przepisu połączenie dwóch spółek implikuje skutek w postaci sukcesji uniwersalnej. Z dniem połączenia spółek, podmiot przejmujący wstąpi we wszystkie prawa i obowiązki spółki przejmowanej, w tym również wynikające z umów agencyjnych, a zatem stanie się stroną tych umów z mocy prawa bez potrzeby składania w tym zakresie odrębnego oświadczenia woli. Skutek sukcesji uniwersalnej w zakresie stosunków administracyjnych reguluje art. 494 § 2 k.s.h., stosownie do którego na spółkę przejmującą albo spółkę nowo zawiązaną przechodzą z dniem połączenia w szczególności zezwolenia, koncesje oraz ulgi, które zostały przyznane spółce przejmowanej albo którejkolwiek ze spółek łączących się przez zawiązanie nowej spółki, chyba że ustawa lub decyzja o udzieleniu zezwolenia, koncesji lub ulgi stanowi inaczej. Powołany przepis powoduje konieczność zidentyfikowania procesów będących odwzorowaniem uprawnień wynikających z sukcesji uniwersalnej na gruncie regulacji prawnych z zakresu pośrednictwa ubezpieczeniowego. Obecnie obowiązujące regulacje, tj. zarówno ustawa o dystrybucji ubezpieczeń, jak również akty wykonawcze do tej ustawy nie normują trybu postępowania rejestrowego w przypadku połączenia się podmiotów. Częstotliwość występowania takich przypadków jest bardzo niska, niemniej realizacja tego typu procesu w ramach uregulowanych w ustawie o dystrybucji ubezpieczeń trybów wnioskowania przez zakłady ubezpieczeń jest bardzo skomplikowana i niejasna. Zwłaszcza w przypadku podmiotów o rozbudowanej historii danych rejestrowych, agentów działających na rzecz więcej niż jednego zakładu ubezpieczeń oraz osób wykonujących czynności agencyjne objętych wpisem wielu zakładów w kontekście różnych bądź tych samych agentów. Stąd proponuje się uwzględnienie w ustawie o dystrybucji ubezpieczeń, na wzór rozwiązań stosowanych np. na rynku kapitałowym (art. 12a ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym: Czynność prawna mająca za przedmiot przedsiębiorstwo w rozumieniu k.c. nie obejmuje wchodzących w skład tego przedsiębiorstwa zezwoleń, ani zgód udzielonych przez Komisję oraz wpisów do rejestrów uzyskanych na podstawie ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, ustawy o ofercie publicznej oraz ustawy o funduszach inwestycyjnych; art. 192 ust. 10 ustawy o funduszach inwestycyjnych. W przypadku połączenia lub podziału podmiotu innego niż bank krajowy zezwolenie, o którym mowa w ust. 1, nie

przechodzi na spółkę przejmującą lub spółkę nowo zawiązaną powstałą w związku z połączeniem lub podziałem tego podmiotu.) rozwiązania wyłączającego sukcesję uniwersalną w odniesieniu do wpisu do rejestru agentów. Powyższe unormowałoby jednolicie zasady działania zakładów ubezpieczeń w tym obszarze na poziomie ustawowej wytycznej. Jak wskazano powyżej postulowana regulacja, poza elementem o charakterze administracyjnym, nie ingeruje w uniwersalizm sukcesji, w tym zwłaszcza w obszarze praw i obowiązków wynikających ze stosunków cywilnych.

Dodanie art. 88a w ustawie o dystrybucji ubezpieczeń ma na celu objęcie zakresem tajemnicy zawodowej osób wykonujących pracę w UKNF na podstawie umowy o dzieło, umowy zlecenia albo innych umów cywilnoprawnych wykonując obowiązki wynikające z ustawy o dystrybucji ubezpieczeń. Obecnie osoby te nie są objęte zakresem tajemnicy zawodowej określonej w art. 372 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej. Zachowanie tajemnicy nie wynika również z ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym, która obliuguje do zachowania tajemnicy jeżeli to wynika z innych ustaw. Konieczne jest więc uregulowanie tej kwestii w ustawie o dystrybucji ubezpieczeń.

19. Zmiany w ustawie o pracowniczych planach kapitałowych

W ustawie o pracowniczych planach kapitałowych proponuje się zmiany w art. 63, polegające na określeniu procedury usunięcia instytucji finansowej z ewidencji Pracowniczych Planów Kapitałowych (dalej „PPK”). Dodanie w art. 63 przepisów ust. 7a i 7b oraz nowelizacja ust. 11 i 12 stanowiłoby usunięcie luki legislacyjnej, jaka występuje obecnie w polskim systemie prawnym. Na gruncie obowiązujących przepisów prawa towarzystwo funduszy inwestycyjnych, powszechne towarzystwo emerytalne (dalej „PTE”), pracownicze towarzystwo emerytalne lub zakład ubezpieczeń zarządzające instytucją finansową, o której mowa w art. 2 ust. 1 pkt 11 ustawy o pracowniczych planach kapitałowych (fundusz inwestycyjny zarządzany przez towarzystwo funduszy inwestycyjnych, które zostało umieszczone w ewidencji PPK w trybie przepisów rozdziału o ewidencji PPK, fundusz emerytalny zarządzany przez PTE albo pracownicze towarzystwo emerytalne, które zostały umieszczone w ewidencji PPK w trybie przepisów rozdziału 10, lub zakład ubezpieczeń, który został umieszczony w ewidencji PPK w trybie przepisów rozdziału o ewidencji PPK), nie ma formalno-prawnych możliwości złożenia wniosku o usunięcie z ewidencji PPK, np. w związku ze zmianą profilu prowadzonej działalności statutowej. Proponowana zmiana ma na celu usunięcie tej luki.

III. Przepisy przejściowe i przepis końcowy

Przewiduje się, że ustawa wejdzie w życie w terminie 30 dni od dnia jej ogłoszenia z wyjątkiem zmian wprowadzonych w art. 69 ust. 2a–2c ustawy o ofercie publicznej, który wchodzi w życie w terminie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia. Dłuższa *vacatio legis* w odniesieniu do wskazanych przepisów ustawy o ofercie publicznej uzasadniona jest koniecznością stworzenia elektronicznego systemu do notyfikacji obrotu znacznymi pakietami akcji wykorzystujących formularz elektroniczny. Co więcej, ten wydłużony okres przejściowy da możliwość wyboru przez inwestorów, czy wypełnią obowiązek w dotychczasowy sposób, czy za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

Projekt ustawy wprowadza następujące regulacje o charakterze przejściowym.

Art. 20

Zgodnie z przepisem przejściowym, zezwolenia wydane zgodnie z dotychczasowym brzmieniem art. 6d ust. 1 ustawy - Prawo bankowe zachowują swoją ważność do czasu wygaśnięcia lub rozwiązania umów zawartych na ich podstawie. Wprowadzane w ustawie - Prawo bankowe zawiadomienia w zakresie outsourcingu wiążą się z większym zakresem dołączanych do zawiadomienia dokumentów. W celu zapewnienia dalszego procedowania wszystkich wszczętych i niezakończonych postępowań o wydanie zezwolenia bez konieczności uzupełniania dokumentów, do procedowanych wniosków mają zastosowanie dotychczasowe przepisy. Takie rozwiązanie wyeliminuje ryzyko pozostawienia wniosku bez rozpatrzenia w przypadku gdy w wyznaczonym terminie przedsiębiorca nie zdążyłby uzupełnić dokumentacji.

Art. 21

Przepis przejściowy został wprowadzony w związku z przywróceniem poprzednio obowiązującego modelu rejestracji certyfikatów inwestycyjnych niepublicznych polegającego na zniesieniu obowiązków rejestracji certyfikatów inwestycyjnych w KDPW oraz posiadania agenta emisji wobec niepublicznych FIZ, które mają celu nie nakładanie nadmiernych obciążeń przeprowadzenie tej zmiany systemowej. Dokonanie tego wymaga nałożenia na FIZ, z wyłączeniem publicznych FIZ, obowiązku dostosowania ich statutów do nowego brzmienia przepisów ustawy o funduszach inwestycyjnych w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z zapewnieniem rozwoju rynku finansowego oraz ochrony inwestorów na tym rynku. Wymóg ten uzasadniony jest jak największą efektywnością wprowadzonej regulacji, a nakreślony 3 miesięczny termin

dostosowania tych statutów wydaje się w pełni wystarczający. Dokonanie takiej zmiany statutu powinno być jak najbardziej ułatwione, dlatego odstąpiono w tym przypadku z obowiązku uzyskania zgody zgromadzenia inwestorów lub rady inwestorów na taką zmianę statutu. W art. 21 ust. 2 przewidziano automatyczne rozwiązanie umów o wykonywanie agenta emisji certyfikatów inwestycyjnych lub umowy o rejestrację certyfikatów inwestycyjnych wraz z dniem wejścia w życie zmiany statutu niepublicznego funduszu inwestycyjnego zamkniętego. Wtedy też powstaną nowe obowiązki informacyjne określone w art. 21 ust. 3–5 w zakresie posiadanych certyfikatów inwestycyjnych, nałożone na uczestników podmiotu prowadzącego depozyt papierów wartościowych względem tego podmiotu lub w przypadku rachunków zbiorczych na podmiot prowadzący depozyt papierów wartościowych względem funduszu oraz na agentów emisji w przypadku prowadzenia przez niego ewidencji osób uprawnionych z certyfikatów inwestycyjnych FIZ niebędącego funduszem publicznym.

Art. 22

Przepis ten ustanawia zwolnienie funduszy inwestycyjnych, które wyemitowały certyfikaty inwestycyjne oraz podmiot prowadzący ewidencję certyfikatów inwestycyjnych, które pozostały w mocy na podstawie art. 44 ust. 1 ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem nadzoru nad rynkiem finansowym oraz ochrony inwestorów na tym rynku z obowiązku przekazywania danych albo ich aktualizacji, o których mowa w art. 44 ust. 3 i 4 tej ustawy. Przepis ten jest powiązany z grupą przepisów modyfikującą obowiązek rejestracji certyfikatów inwestycyjnych w KDPW oraz obowiązek posiadania agenta emisji dla certyfikatów inwestycyjnych.

Art. 23

Przedmiotowa regulacja przewiduje, że do wezwań ogłoszonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy na podstawie art. 73 ust. 1 i ust. 2 pkt 1, art. 74 ust. 1 i 2, art. 90a ust. 1 i art. 91 ust. 5 ustawy o ofercie publicznej zmienianej w art. 7, w brzmieniu dotychczasowym, w którym transakcja nabycia akcji objętych zapisami złożonymi w odpowiedzi na wezwanie nie została zakończona przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy, stosowane będą przepisy dotychczasowe (ust. 1). Ponadto, w przypadku podmiotów, które w dniu wejścia w życie projektowanej ustawy posiadać będą więcej niż 50% a mniej niż 66% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu spółki publicznej, obowiązek, o którym mowa w art. 73 ust. 1 ustawy o ofercie publicznej zmienianej w art. 7, powstaje, jeżeli po wejściu w życie projektowanej ustawy podmioty te dokonają nabycia akcji zwiększającego ich stan posiadania ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu spółki publicznej (ust. 2).

Art. 24

Projekt ustawy przewiduje również, że do postępowań w sprawach wynikających z wezwań ogłoszonych na podstawie art. 73 ust. 1 i ust. 2 pkt 1, art. 74 ust. 1 i 2, art. 90a ust. 1 i art. 91 ust. 5 ustawy o ofercie publicznej zmienianej w art. 7, w brzmieniu dotychczasowym, wszczętych i niezakończonych przez KNF przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 25

Ponadto, zaproponowano przepis przejściowy utrzymujący w mocy przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 81 ustawy o ofercie publicznej zmienianej w art. 7, w brzmieniu dotychczasowym, do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 81 tej ustawy, w brzmieniu nadanym projektowaną ustawą, nie dłużej jednak niż przez 12 miesięcy od dnia jej wejścia w życie. Rozwiązanie to ma na celu zapewnienie ministrowi właściwemu ds. instytucji finansowych odpowiedniego czasu na wydanie nowego rozporządzenia, umożliwiającego w szczególności przeprowadzenie w sprawie tego rozporządzenia niezbędnych uzgodnień i konsultacji publicznych z udziałem szerokiego kręgu instytucji i podmiotów działających na rynku kapitałowym.

Projekt ustawy nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt ustawy pozytywnie wpłynie na działalność mikro-, małych i średnich przedsiębiorców w obszarze outsourcingu i podoutsourcingu bankowego m.in. w zakresie uproszczenia stosowanej procedury dotyczącej powierzania czynności przedsiębiorcy zagranicznemu. Wprowadzone regulacje dotyczące digitalizacji i elektronizacji doręczeń ułatwią i usprawnią wzajemną współpracę pomiędzy KNF, a podmiotami nadzorowanymi.

Projekt ustawy nie zawiera przepisów technicznych, zatem nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Stosownie do art. 4 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) projekt został zamieszczony w wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów pod numerem UD235.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa oraz § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin

pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.) projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny, z chwilą przekazania go do uzgodnień z członkami Rady Ministrów.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.